

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

της Αναστασίας Δημητρίου

Καθηγήτριας Τμήματος Επιστημών Προσχολικής Αγωγής και
Εκπαίδευσης, Αριστοτέλειου Πανεπιστήμιου Θεσσαλονίκης

Θεσσαλονίκη – Φεβρουάριος 2023

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	σελ.
Α. Προσωπικά Στοιχεία	3
Β. Σπουδές	3
Γ. Επαγγελματική δραστηριότητα	4
Δ. Επιστημονικές δημοσιεύσεις - Μελέτες	5
Ε. Συμμετοχή σε επιστημονικά συνέδρια και ημερίδες με εισήγηση	22
Ζ. Διδακτικό έργο	27
Η. Επιμορφωτικό έργο	39
Θ. Διοικητικό – Επιστημονικό έργο	45
Ι. Ερευνητικά προγράμματα	51

A. ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Επώνυμο: Δημητρίου
Όνομα: Αναστασία
Όνομα πατέρα: Θρασύβουλος
Όνομα μητέρας: Γεωργία
Έτος γεννήσεως : 1961
Τόπος γεννήσεως : Λευκωσία, Κύπρος
Τηλέφωνα επικοινωνίας: 2310-995018,
e-mail: anadim@nured.auth.gr

B. ΣΠΟΥΔΕΣ

- 1985** Πτυχίο Φυσικής, Σχολή Θετικών Επιστημών, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης.
- 1987** Μεταπτυχιακή Εξειδίκευση στη Μετεωρολογία, Τμήμα Φυσικής, Εθνικό Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών.
- 1987** Μεταπτυχιακή Εξειδίκευση στους Ηλεκτρονικούς Υπολογιστές, Εθνικό Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών - Ένωση Ελλήνων Φυσικών.
- 1994** Μεταπτυχιακός κύκλος σπουδών στις Επιστήμες του Περιβάλλοντος, Τμήμα Περιβάλλοντος, Πανεπιστήμιο Αιγαίου.
- 1998** Διδάκτορας στις Επιστήμες του Περιβάλλοντος, με βαθμό Άριστα, Τμήμα Περιβάλλοντος Πανεπιστήμιο Αιγαίου.
- 2002** Μεταδιδακτορική Έρευνα. Υπότροφος Ιδρύματος Κρατικών Υποτροφιών (I.K.Y.) Τομέας επιστήμης: Εκπαίδευση, κατάρτιση εκπαιδευτικών.
- Θέμα έρευνας: Έννοιες για τη Φύση και το Περιβάλλον. Ανάπτυξη Διδακτικού Εκπαιδευτικού Υλικού για την από Απόσταση Εκπαίδευση.

Γ. ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

- 1994-2000** Επιστημονικά Συνεργαζόμενη, Εργαστήριο Ιατροδικαστικής & Τοξικολογίας, Τμήμα Ιατρικής, Α.Π.Θ. Έργο: Ανάλυση περιβαλλοντικών και βιολογικών δειγμάτων. Ποιοτικός και ποσοτικός προσδιορισμός χημικών παραγόντων. Διδασκαλία στο Ζ' Εξάμηνο. Αντικείμενο διδασκαλίας: Τοξικολογία και Περιβάλλον.
- 1995-1999** Ειδικός Επιστημονικός Συνεργάτης Συνδέσμου Ο.Τ.Α Μείζονος Θεσσαλονίκης - ΥΠΕΧΩΔΕ. Έργο: Εκπαιδευτικό έργο στην Περιβαλλοντική εκπαίδευση στην Α' Βάθμια και Β' Βάθμια Εκπαίδευση του Νομού Θεσσαλονίκης. Διαμόρφωση και επιστημονική επιμέλεια επιμορφωτικών - ενημερωτικών συναντήσεων για την Περιβαλλοντική εκπαίδευση στα Νηπιαγωγεία, Δημοτικά Γυμνάσια και Λύκεια της ευρύτερης περιοχής του Νομού Θεσσαλονίκης.
- 1995-1996** Εκπαιδύτρια, Ινστιτούτα Επαγγελματικής Κατάρτισης (1^ο ΙΕΚ Θεσσαλονίκης) στην ειδικότητα "Τεχνικός Ελέγχου Εργασιακού και Βιομηχανικού Περιβάλλοντος".
- 1999-2000** Αναπληρώτρια καθηγήτρια Φυσικής, στη Β/θμια Εκπαίδευση, 1^ο Γυμνάσιο Χαριλάου Θεσσαλονίκης.
- 2000-2002** Υπεύθυνη Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας του Κέντρου Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (ΚΕΚ) του Ελληνικού Ινστιτούτου Υγιεινής και Ασφάλειας της Εργασίας – ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε. Παράρτημα Θεσσαλονίκης. Έργο: Επιστημονική Επιμέλεια και Κατάρτιση Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων σε Περιβαλλοντικά θέματα και θέματα Υγιεινής και Ασφάλειας της Εργασίας καθώς επίσης και διενέργεια σχετικών με τη παραπάνω θεματολογία ερευνών, εκπόνηση μελετών, δημιουργία δεδομένων τεκμηρίωσης και πληροφόρησης.
- 2001-2003** Διδάσκουσα (βάσει Π.Δ. 407/80) στο Πανεπιστήμιο Αιγαίου, Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης (από Σεπτέμβριο 2001- Ιούνιο 2003).
Γνωστικό αντικείμενο: Περιβαλλοντική Εκπαίδευση.
- 2003-2007** Επίκουρη Καθηγήτρια στο γνωστικό αντικείμενο "Φυσικές επιστήμες και περιβαλλοντική εκπαίδευση", Τμήμα Επιστημών της Εκπαίδευσης στην Προσχολική Ηλικία. Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης.
ΦΕΚ Διορισμού 140/τ. ΝΠΔΔ/24.06.2003
- 2007-2010** Μόνιμη Επίκουρη Καθηγήτρια στο γνωστικό αντικείμενο "Φυσικές επιστήμες και περιβαλλοντική εκπαίδευση", Τμήμα Επιστημών της Εκπαίδευσης στην Προσχολική Ηλικία. Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης.
ΦΕΚ Μονιμοποίησης 276/τ.Γ'/25.4.2007
- 2011-2016** Αναπληρώτρια Καθηγήτρια στο γνωστικό αντικείμενο "Φυσικές επιστήμες και περιβαλλοντική εκπαίδευση", Τμήμα Επιστημών της Εκπαίδευσης στην Προσχολική Ηλικία. Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης.
ΦΕΚ Διορισμού 182 /τ.Γ'/23.3.2011
- 2004-2019** Διευθύντρια Εργαστηρίου Έρευνας και Επικοινωνίας για το Περιβάλλον και την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση, Τμήμα Επιστημών της Εκπαίδευσης στην Προσχολική Ηλικία. Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης.

- 2004-2020** Σύμβουλος Καθηγήτρια (Σ.Ε.Π.) στη Θεματική Ενότητα "Εισαγωγή στο φυσικό και το ανθρωπογενές περιβάλλον" του Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών "Σπουδές στην Εκπαίδευση" του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου
- 2004-2007** Συντονίστρια της Θεματικής Ενότητας "Εισαγωγή στο φυσικό και το ανθρωπογενές περιβάλλον" του Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών "Σπουδές στην Εκπαίδευση" του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου (2004-2007).
- 2015-2019** Διευθύντρια Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών με τίτλο «Εκπαίδευση για το περιβάλλον και την αειφορία», Τμήμα Επιστημών της Εκπαίδευσης στην Προσχολική Ηλικία. Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης.
- 2016-2019** Καθηγήτρια στο γνωστικό αντικείμενο "Φυσικές επιστήμες και περιβαλλοντική εκπαίδευση", Τμήμα Επιστημών της Εκπαίδευσης στην Προσχολική Ηλικία. Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης.
ΦΕΚ Διορισμού 353 /Γ'/13.4.2016
- 2019 -** Καθηγήτρια στο γνωστικό αντικείμενο "Φυσικές επιστήμες και περιβαλλοντική εκπαίδευση", Τμήμα Επιστημών Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης
ΦΕΚ 885/Γ'/29.05.2019
- 2019-2023** Διευθύντρια Διατμηματικού Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΔΠΜΣ) «Εκπαίδευση για την Αειφορία - Επιστήμες της Αγωγής» των Τμημάτων Επιστημών Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης (επισπεύδον) και του Τμήματος Βιολογίας του ΑΠΘ,
- 2020-2023** Σύμβουλος Καθηγήτρια (Σ.Ε.Π.) στη Θεματική Ενότητα "Εκπαίδευση για το περιβάλλον και την αειφορία" του Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών "Σπουδές στην Εκπαίδευση" του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου

Δ. ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙΣ – ΜΕΛΕΤΕΣ

Δ1. Διατριβή

- 1. Δημητρίου, Α.** (1998). Μελέτη της επιβάρυνσης του περιβάλλοντος χώρου θερμοκηπίων από τη χρήση βρωμιούχου μεθυλίου ως υποκαπνιστικού εδάφους και εκτίμηση του κινδύνου για τους εργαζόμενους, Διδακτορική Διατριβή, Επιστήμες Περιβάλλοντος, Τμήμα Περιβάλλοντος, Πανεπιστήμιο Αιγαίου.

Δ2. Βιβλία

- 1. Δημητρίου, Α.** (1998). *Ανακύκλωση στα Σχολεία - Πρόγραμμα Ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης για την πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση.* Θεσσαλονίκη: Σύνδεσμος Ο.Τ.Α Μείζονος Θεσσαλονίκης -Υπουργείο Περιβάλλοντος Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων.
- 2. Δημητρίου, Α.** (2001). *Αγωγή Υγείας και Περιβάλλοντος – Έκθεση και προστασία από τις επικίνδυνες ουσίες. Το Βιβλίο του Εκπαιδευτικού,* Αθήνα: Ελληνικό Ινστιτούτο Υγιεινής και Ασφάλειας της Εργασίας (ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε). ISBN: 960-

7678-34-6 (σελ. 90).

3. **Δημητρίου, Α.** (2001). *Αγωγή Υγείας και Περιβάλλοντος – Έκθεση και προστασία από τις επικίνδυνες ουσίες. Το Βιβλίο του Μαθητή*. Αθήνα: Ελληνικό Ινστιτούτο Υγιεινής και Ασφάλειας της Εργασίας (ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε.). ISBN: 960-7678-35-4 (σελ. 57).
4. **Δημητρίου, Α.** (2009). *Περιβαλλοντική εκπαίδευση: Περιβάλλον, αειφορία. Θεωρητικές και παιδαγωγικές προσεγγίσεις*. Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο. ISBN: 978-960-458-214-3 (σελ. 350).
5. Γεωργόπουλος, Α., Νικολάου, Κ., **Δημητρίου, Α.**, Γαβριλάκης, Κ., Μπλιώνης Γ. (2014). *Γη ένας μικρός και εύθραυστος πλανήτης*. Αθήνα: Gutenberg. ISBN:978960-01-1607.
6. **Δημητρίου, Α.** (2015). *Έννοιες Φυσικών Επιστημών για την Προσχολική Ηλικία Εργαστηριακός Οδηγός*. Αλεξανδρούπολη: Εργαστήριο Έρευνας και Επικοινωνίας για το Περιβάλλον και την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση, ΤΕΕΠΗ, ΔΠΘ. ISBN 978-960-99486-9-2 [Επιμέλεια Α. Δημητρίου & Π. Ξεντίδου] ISBN 978-960-99486-9-2
7. **Δημητρίου, Α.**, Θεοδορίδης, Α., Μαντούβαλος, Ι. (2016). *Μελέτη της εξέλιξης του περιβαλλοντικού αστικού τοπίου στον χώρο και τον χρόνο ως εργαλείο για την εκπαίδευση για το περιβάλλον και την αειφορία. Η περίπτωση της Αλεξανδρούπολης*. Αλεξανδρούπολη: Εργαστήριο Έρευνας και Επικοινωνίας για το Περιβάλλον και την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση, ΤΕΕΠΗ. ISBN: 978-618-5182-02-01

Δ3. Επιμέλεια βιβλίων

1. Καϊλα, Μ., Θεοδοροπούλου, Ε., **Δημητρίου, Α.** & Αναστασάτος, Ν. (Επιμ.) (2005). *Περιβαλλοντική Εκπαίδευση, Ερευνητικά Δεδομένα & Εκπαιδευτικός Σχεδιασμός*. Αθήνα: Ατραπός. ISBN-13 978-960-6622-30-4 (σελ. 822).
2. **Δημητρίου, Α.**, Ξανθάκου, Π., Λιαράκου, Γ. & Καϊλα, Μ., (Επιμ.) (2009). *Περιβαλλοντική Εκπαίδευση: Ζητήματα θεωρίας, έρευνας και εφαρμογών*. Αθήνα: Ατραπός. ISBN: 978-960-459-050-6 (σελ. 822).
3. **Δημητρίου, Α.** (2013). *Έννοιες για τη φύση και το περιβάλλον στην προσχολική ηλικία. Ερευνητικά δεδομένα, μεθοδολογικές προσεγγίσεις και εκπαιδευτικές εφαρμογές*. Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο. ISBN: 978-960-458-403-1
4. **Δημητρίου, Α.**, Σακονίδης, Χ., Μαλκοπούλου, Ε., Μπουτζιλούδη, Χ. & Τεμπρίδου, Α-Ε. (2017). *Εκπαιδύοντα πολίτες για ένα αειφόρο μέλλον: Ο ρόλος της προσχολικής και πρώτης σχολικής εκπαίδευσης. Τόμος Α': Θεωρητικές και ερευνητικές προσεγγίσεις*. Πρακτικά 10^{ου} Πανελληνίου Συνεδρίου Ο.Μ.Ε.Ρ. – Δ.Π.Θ. ISBN 978-618-5182-04-5 (Set) (σελ. 647). ISBN 978-618-5182-05-2
5. **Δημητρίου, Α.**, Σακονίδης, Χ., Μαλκοπούλου, Ε., Μπουτζιλούδη, Χ. & Τεμπρίδου, Α-Ε. (2017). *Εκπαιδύοντα πολίτες για ένα αειφόρο μέλλον: Ο ρόλος της προσχολικής και πρώτης σχολικής εκπαίδευσης. Τόμος Β': Ανάπτυξη εκπαιδευτικού υλικού και διδακτικών σεναρίων*. Πρακτικά 10^{ου} Πανελληνίου

Συνεδρίου Ο.Μ.Ε.Ρ. – Δ.Π.Θ. ISBN 978-618-5182-04-5 (Set) (σελ. 379).

ISBN 978-618-5182-06-9

6. Γεωργόπουλος, Α., **Δημητρίου, Α.**, Μαλανδράκης, Γ. (2017). *Πρακτικά 2^{ης} Επιστημονικής Συνάντησης Υποψηφίων Διδασκόντων και Μεταπτυχιακών Φοιτητών/τριών στην Περιβαλλοντική Εκπαίδευση/ Εκπαίδευση για την Αειφόρο Ανάπτυξη*. Θεσσαλονίκη: ΕΛ.Ε.ΕΤ.Π.Ε.Α. - Ελληνική Επιστημονική Εταιρεία Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης για την Αειφορία.
7. **Δημητρίου, Α.**, Κάτσενου, Χ., Μαλανδράκης, Γ. (2021). *Πρακτικά 4^{ης} Επιστημονικής Συνάντησης Υποψηφίων Διδασκόντων και Μεταπτυχιακών Φοιτητών/τριών στην Περιβαλλοντική Εκπαίδευση/ Εκπαίδευση για την Αειφόρο Ανάπτυξη*. Θεσσαλονίκη: ΕΛ.Ε.ΕΤ.Π.Ε.Α. - Ελληνική Επιστημονική Εταιρεία Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης για την Αειφορία – ΤΕΠΑΕ, ΑΠΘ.

Δ4. Άρθρα σε ελληνικά και διεθνή περιοδικά με κριτές

1. **Dimitriou, A.**, Tsoukali, H., & Njau, S.N.(1997). Fatal inhalation of benzene at workplace. *Bulletin of the International Association of Forensic Toxicologists TIAFT*, XXVII (3), 5.
2. **Dimitriou, A.**, Tsoukali, H., & Vassiliades, N. (1997). Suicide with sodium cyanide. *Bulletin of the International Association of Forensic Toxicologists TIAFT*, Vol. XXVII (3), 7-8.
3. **Dimitriou, A.**, & Tsoukali, H. (1998). Personal and Environmental air sampling of methyl bromide during experimental greenhouse fumigation. *Journal of Environmental Science and Health, Part B: Pesticides, food contaminants and Agriculture Wastes*, B.33 (3), 267-277.
4. **Dimitriou, A.**, & Tsoukali, H. (1998). Methyl bromide and bromine ion in soil after experimental greenhouse fumigation. *Bulletin of Environmental Contamination and Toxicology*, 61(6), 695-701.
5. Tsoukali, H., **Dimitriou, A.**, & Vassiliades, N. (1999). Death during deliberate propane Inhalation. *Forensic Science International*, 93, 1-4.
6. **Δημητρίου, Α.** (2001). Μοντέλα σκέψης πολιτών για το στρώμα του όζοντος. *Θέματα στην Εκπαίδευση /Themes in Education*, 2, (2-3), 285-311.
7. **Δημητρίου, Α.** (2002). Εκπαιδευτικοί της προσχολικής και πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης και περιβαλλοντικά θέματα: Το φαινόμενο του θερμοκηπίου. *Διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών – Έρευνα και Πράξη*, 2, 37-48.
8. **Δημητρίου, Α.** (2003). Μοντέλα σκέψης των εκπαιδευτικών της προσχολικής και πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης για το στρώμα του όζοντος. *Ερευνώντας τον κόσμο του παιδιού*, 5, 9-26.
9. **Δημητρίου, Α.**, & Χατζηνικήτας, Α. (2004). Ατομική συμβολή στην αντιμετώπιση περιβαλλοντικών προβλημάτων: Γνώσεις και διάθεση για δράση νηπιαγωγών. *Διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών – Έρευνα και Πράξη*, 8-9, 14-21.

10. **Δημητρίου, Α., & Χρηστίδου, Β.** (2005). Σχεδιασμός προγράμματος περιβαλλοντικής εκπαίδευσης για τα απορρίμματα και τη διαχείρισή τους: μια πρόταση για την προσχολική και πρώτη σχολική ηλικία. *Ερευνώντας τον κόσμο του παιδιού*, 6, 23-43.
11. **Dimitriou, A., & Tsoukali H.** (2006). Risk assessment due to use of chemicals in a toxicological laboratory: a case study. *Global NEST Journal*, 8 (3), 330-334.
12. **Dimitriou, A., & Christidou, V.** (2007). Pupils' understanding of air pollution. *Journal of biological education*, 42 (1), 24-29.
13. Γεωργόπουλος, Αλ., **Δημητρίου, Α.** & Μπιρμπίλη, Μ. (2008). Παράμετροι των Προσωπικών Θεωριών των Νηπιαγωγών για την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση. *Θέματα Επιστημών και Τεχνολογίας στην Εκπαίδευση*, 1 (1), 59 - 78.
14. **Δημητρίου, Α.,** Γεωργόπουλος, Αλ., & Μπιρμπίλη, Μ. (2008). Απόψεις και πρακτικές νηπιαγωγών για την εφαρμογή της περιβαλλοντικής εκπαίδευσης. *Θέματα Επιστημών και Τεχνολογίας στην Εκπαίδευση*, 1 (2), 199 - 218.
15. Οργανόπουλος, Ι. & **Δημητρίου, Α.** (2009). Συνιστώσες της αειφορίας στα βιβλία της Γλώσσας της Γ' (Τρίτης) Τάξης του Δημοτικού Σχολείου στο πλαίσιο εφαρμογής του Διαθεματικού Ενιαίου Πλαισίου Προγραμμάτων Σπουδών (ΔΕΠΠΣ). *Διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών – Έρευνα και Πράξη*, 30, 02-14.
16. Christidou, V., Hatzinikita, V. & **Dimitriou, A.** (2009). Children's drawings about environmental phenomena: the use of visual codes. *International Journal of Science in Society*, 1(1), 107-117.
17. **Δημητρίου, Α.** (2010). Οι αντιλήψεις μελλοντικών εκπαιδευτικών για τη διδασκαλία των φυσικών επιστημών στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση: Διαπιστώσεις και προοπτικές. *Διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών – Έρευνα και Πράξη*, 31-32, 7-28.
18. Λακάκη, Γ., **Δημητρίου, Α.** & Κωνσταντινίδης, Θ. (2010). Συνθήκες υγιεινής και ασφάλειας στον εργασιακό χώρο παιδιατρικών κλινικών. Αντικειμενική εκτίμηση περιβαλλοντικών βλαπτικών παραμέτρων. *Υγεία και Εργασία*, 1(1), 9-20.
19. Πληκαδίτης, Χ., Βαλογιάννη, Κ., **Δημητρίου, Α.** & Κωνσταντινίδης, Θ. (2010). Συνθήκες υγείας και ασφάλειας της εργασίας στα βυρσοδεψία και στα βαφεία γουνοφόρων δερμάτων. *Υγεία και Εργασία*, 1(1), 93-106.
20. Georgopoulos, A., Mpirmpili, M. & **Dimitriou, A.** (2011). Environmental Education (EE) and experiential education: a promising “marriage” for Greek pre-school teachers. *Creative Education*, 2 (2), 114-120.
21. Desli, D. & **Dimitriou, A.** (2014). Teaching mathematics and science in early childhood: Prospective kindergarten and primary school teachers' beliefs. *Review of Science, Mathematics and ICT Education*, 8 (2), 25-48.
22. **Δημητρίου, Α.** (2014). Εκπαίδευση για το περιβάλλον και την αειφορία και ενεργός πολίτης. Διαπιστώσεις, επιδιώξεις, προοπτικές. *Για την περιβαλλοντική εκπαίδευση*, 6 (51).

23. **Dimitriou, A.**, Pimenidis, D. (2015). Local authorities' views and attitudes on sustainable energy policy: the case of Mayors of Rhodes, Island, Greece (2010-2014). *International Journal of Environmental Protection and Policy* 3 (2), 20-30. doi: 10.11648/j.ijepp.20150302.11
24. Christidou, V., **Dimitriou, A.**, Mparkas, N., Grammenos, S, Papadopoulou, M. (2015). Young Noise Researchers. An intervention to promote noise awareness in preschool children. *Journal of Baltic Sea Science Education*,14 (5): 569–585.
25. Malkopoulou, E., Papageorgiou, G., **Dimitriou, A.** (2015). Investigating the way 5-years old children distinguish the concepts ‘object’ and ‘material’ Is the ‘material’ overshadowed by the ‘object’? *International Journal of Learning, Teaching and Educational Research*, 14 (1), 116-131.
26. Lithoxoidou, L., Georgopoulos, A., **Dimitriou, A.** & Xenitidou, S. (2017). "Trees have a soul too!!" Developing empathy and environmental values in early childhood. *International Journal of Early Childhood Environmental Education (IJECEE)*, 5 (1), 68-88.
27. Μαλανδράκης, Γ., **Δημητρίου, Α.**, & Γεωργόπουλος, Α. (2020). Χαρακτηριστικά Προγραμμάτων Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση: Η εμπειρία 7 ετών σε πανελλαδική κλίμακα. *Περιβαλλοντική Εκπαίδευση για την Αειφορία*, 2(1), 29-41. doi:<https://doi.org/10.12681/ees.19743>
28. Βαρσαμά, Μ. & **Δημητρίου, Α.** (2022). Παιδαγωγική αξιοποίηση παιδικών ταινιών στο πλαίσιο της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης στο Νηπιαγωγείο. *Περιβαλλοντική Εκπαίδευση για την Αειφορία*, 4(1), 1-17. DOI: <https://doi.org/10.12681/ees.28735>

Δ5. Κεφάλαια σε βιβλία- Συλλογικούς τόμους

1. **Δημητρίου, Α.** (1998). Ενημέρωση και Εκπαίδευση των αγροτών για τους κινδύνους από τη χρήση γεωργικών φαρμάκων: Το σημαντικότερο μέτρο προστασίας. Στο: Ν. Μάργαρης, & Μ. Θεοδωρακάκης (Επιμ.), *Φυτοφάρμακα - Υγεία - Περιβάλλον* (σελ. 91-96). Αθήνα: Φιλλιπότης.
2. **Δημητρίου Α.**, & Χατζηνικήτα, Β. (2003). Απόψεις εκπαιδευτικών της προσχολικής αγωγής για περιβαλλοντικά θέματα. Στο: Μ. Τσιτουρίδου (Επιμ.). *Οι Φυσικές επιστήμες και οι τεχνολογίες της πληροφορίας και της επικοινωνίας στην προσχολική εκπαίδευση* (σελ. 159-168). Θεσσαλονίκη: ΤΖΙΟΛΑ.
3. **Δημητρίου, Α.** (2003). Περιβαλλοντικά προβλήματα Αντιλήψεις, στάσεις και συμπεριφορές νηπιαγωγών. Στο: Μ. Τσιτουρίδου (Επιμ.), *Οι Φυσικές επιστήμες και οι τεχνολογίες της πληροφορίας και της επικοινωνίας στην προσχολική εκπαίδευση* (σελ. 189-197). Θεσσαλονίκη: ΤΖΙΟΛΑ.
4. **Δημητρίου, Α.** (2004). Διαθεματική προσέγγιση της γνώσης με άξονα την τέχνη “Έβρος, το ποτάμι τριών λαών: Μια πρόταση για την προσχολική ηλικία και τις πρώτες τάξεις του δημοτικού”. Στο: Χρ. Γκόβαρης, Κ. Βρατσάλης, & Μ. Καμπουροπούλου (Επιμ.), *Επιστήμη και Τέχνη* (σελ. 117-156). Αθήνα: Ατραπός. ISBN 9789608325708

5. **Δημητρίου, Α., & Χρηστίδου Β.** (2005). Το πρόβλημα της διαχείρισης των απορριμμάτων: εννοιολογική κατανόηση και προτάσεις μαθητών της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης. Στο: Δ. Κολιόπουλος & Α. Βαβουράκη (Επιμ.), *Διδακτική των Φυσικών Επιστημών: οι προκλήσεις του 21ου αιώνα - Κείμενα για την πρωτοβάθμια και την προσχολική εκπαίδευση* (σελ. 69-80). Αθήνα: Ένωση για τη Διδακτική των Φυσικών Επιστημών (Ε.ΔΙ.ΦΕ.).
6. **Δημητρίου, Α.** (2005). Η περιβαλλοντική εκπαίδευση ως μέσο για την ανάπτυξη της συνεργασίας των λαών, την κοινωνική δικαιοσύνη, την ειρήνη και τον πολιτισμό. Στο: Αλ. Γεωργόπουλος (Επιμ.), *Περιβαλλοντική Εκπαίδευση. Ο νέος πολιτισμός που αναδύεται* (σελ. 321-340). Αθήνα: Gutenberg. ISBN: 978-960-01-1014-X
7. **Δημητρίου, Α.** (2005). Αντιλήψεις εκπαιδευτικών πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης για περιβαλλοντικά ζητήματα. Στο: Μ. Καϊλα, Ε. Θεοδωροπούλου, Δημητρίου, Α., & Ν. Αναστασάτος (Επιμ.), *Περιβαλλοντική Εκπαίδευση, Ερευνητικά Δεδομένα & Εκπαιδευτικός Σχεδιασμός* (σελ. 114-124). Αθήνα: Ατραπός.
8. **Δημητρίου Α., Δεσλή Δ. & Μαλκοπούλου, Ε.** (2008). Μέτρηση και ερμηνεία μετεωρολογικών παραμέτρων στο νηπιαγωγείο_ διδακτικές παρεμβάσεις. Στο: Β. Χρηστίδου (Επιμ.), *Εκπαιδύοντας τα μικρά παιδιά στις φυσικές επιστήμες* (σελ. 257-272). Θεσσαλονίκη: Αφοι Κυριακίδη. ISBN: 978-960-467-008-6
9. **Δημητρίου, Α.** (2008). Αντιλήψεις εκπαιδευτικών, μαθητών και πολιτών για έννοιες που αφορούν στο περιβάλλον και τα περιβαλλοντικά ζητήματα. Στο: Β. Χατζηνικήτα (Επιμ.), *Εισαγωγή στο φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον. Εκπαίδευση για το περιβάλλον* (σελ. 73-109). Πάτρα: Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο.
10. **Δημητρίου, Α.** (2008). Βασικές αρχές για την ανάπτυξη εκπαιδευτικού υλικού για το περιβάλλον και τα περιβαλλοντικά ζητήματα. Στο: Β. Χατζηνικήτα (Επιμ.), *Εισαγωγή στο φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον. Εκπαίδευση για το περιβάλλον* (σελ. 111-143). Πάτρα: Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο.
11. **Καλλίτσης, Π. & Δημητρίου, Α.** (2008). Διερεύνηση των αντιλήψεων των νηπίων προσχολικής ηλικίας, που φοιτούν σε νηπιαγωγεία του Ν. Ξάνθης, για την ατμοσφαιρική ρύπανση. Στο Λ. Μπεζέ (Επιμ.), *Έρευνες στην προσχολική και σχολική ηλικία* (σελ. 313-331). Αλεξανδρούπολη: Διατμηματικό Διαπανεπιστημιακό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών, Κοινωνικο-πολιτισμική εκπαίδευση και κατάρτιση εμψυχωτών.
12. **Δημητρίου, Α. & Κατσιγιάννη, Α.** (2009). Αντιλήψεις μαθητών, μαθητριών του δημοτικού σχολείου για το ζήτημα της ενέργειας και τη διαχείρισή της. Στο Α. Δημητρίου, Π. Ξανθάκου, Γ. Λιαράκου, Μ. Καϊλα, (Επιμ.), *Περιβαλλοντική Εκπαίδευση: Ζητήματα Θεωρίας, έρευνας και εφαρμογών* (σελ. 390-419). Αθήνα: Ατραπός. ISBN: 960-459-050-2
13. **Δημητρίου, Α. & Ποιμενίδης, Δ.** (2009). Ατμοσφαιρική ρύπανση και περιβαλλοντικά ζητήματα. Η ΔΕΗ της Ρόδου. Μελέτη περίπτωσης. Στο Μ. Καϊλα, Α. Κατσίκης, Π. Φώκιαλη, Α. Ζαχαρίου, (Επιμ.), *Εκπαίδευση για το περιβάλλον και την αειφόρο ανάπτυξη: νέα δεδομένα και προσανατολισμοί* (σελ. 574-602). Αθήνα: Ατραπός. ISBN: 978-960-9541-60-2

14. Τσακίρης, Ι., **Δημητρίου, Α.** & Πολεμικός, Ν. (2009). Η σχολική αυλή ως χώρος μάθησης. Καταγραφή της υφιστάμενης κατάστασης του περιβάλλοντος χώρου των δημόσιων Δημοτικών Σχολείων της πόλης της Ρόδου. Στο Μ. Καΐλα, Α. Κατσίκης, Π. Φώκιαλη, Α. Ζαχαρίου, (Επιμ.), *Εκπαίδευση για το περιβάλλον και την αειφόρο ανάπτυξη: νέα δεδομένα και προσανατολισμοί* (σελ. 687-722). Αθήνα: Ατραπός. ISBN: 978-960-9541-60-2
15. Λιθοξοΐδου, Λ., **Δημητρίου, Α.**, Γεωργόπουλος, Α. (2010). Η περιβαλλοντική ηθική στο νηπιαγωγείο. Στο: Μ. Σακελλαρίου, Μ. Ζεμπύλας & Α. Πέτρον (Επιμ.), *Ηθική και εκπαίδευση: Διλήμματα και προοπτικές* (σελ. 297-328). Αθήνα: Κριτική. ISBN 9789602187203
16. **Dimitriou, A.** & Christidou, V. (2011). Causes and consequences of air pollution and environmental injustice as critical issues for science and environmental education. In: M. Khallaf (Eds). *The Impact of Air Pollution on Health, Economy, Environment and Agricultural Sources* (σελ. 215-238). Croatia: InTech - Open Access Publisher, ISBN 978-953-307-528-0.
17. **Δημητρίου, Α.** & Ματθαίου, Σ. (2011). Η κατανόηση των περιβαλλοντικών προβλημάτων. Το ζήτημα των ζώων στα ελληνικά βιβλία. Στο: Π. Φώκιαλη, Ν. Ανδρεαδάκης, Γ. Ξανθάκου (Επιμ.). Διεργασίες σκέψης στο σχολείο και την κοινωνία. Τόμος Α(σελ. 523-543). Πεδίο. ISBN: 978-960-9405-87-4
18. Δημητρίου, Α. & Δεληγιαννίδου, Σ. Β. (2011). Εφαρμογή προγράμματος περιβαλλοντικής εκπαίδευσης σε άτομα με ελαφρά και μέτρια νοητική υστέρηση. Η περίπτωση της επαγγελματικής κατάρτισης και κοινωνικής ένταξης της Μέριμνας Παιδιού Κατερίνης. Στο: Π. Φώκιαλη, Γ. Ξανθάκου, Ν. Ανδρεαδάκης (Επιμ.). Διεργασίες σκέψης στο σχολείο και την κοινωνία. Τόμος Β (σελ. 463-474). ISBN: 978-960-9405-88-1. Αθήνα: Πεδίο
19. Ματθαίου, Σ. & **Δημητρίου, Α.** (2013). Το χωροχρονικό πλαίσιο των περιβαλλοντικών προβλημάτων στις ελληνικές λογοτεχνικές ιστορίες, για αναγνώστες 4-10 ετών. Στο: Α. Δημητρίου (Επιμ.). *Έννοιες για τη φύση και το περιβάλλον στην προσχολική ηλικία. Ερευνητικά δεδομένα, μεθοδολογικές προσεγγίσεις και εκπαιδευτικές εφαρμογές* (σελ. 141-149). Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο. ISBN 78-960-458-403-1
20. **Δημητρίου, Α.** & Ματθαίου, Σ. (2013). Αξιολόγηση εκπαιδευτικής παρέμβασης για τις τροφικές σχέσεις σε θαλάσσιο οικοσύστημα στο πλαίσιο ενός μη τυπικού περιβάλλοντος μάθησης. Το παράδειγμα του Ενυδρείου της Ρόδου. Στο: Α. Δημητρίου (Επιμ.). *Έννοιες για τη φύση και το περιβάλλον στην προσχολική ηλικία. Ερευνητικά δεδομένα, μεθοδολογικές προσεγγίσεις και εκπαιδευτικές εφαρμογές* (σελ.281-292). Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο. ISBN 78-960-458-403-1
21. Ποιμενίδης, Δ., **Δημητρίου, Α.** & Φώκιαλη, Π. (2013). Ενεργειακό ζήτημα και τοπική κοινωνία. Οι γνώσεις και αντιλήψεις κατοίκων και εκπροσώπων φορέων για τη λειτουργία Ατμοηλεκτρικού Σταθμού (ΑΗΣ). Η περίπτωση του ΑΗΣ Σορωνής Ρόδου Στο Β. Παπαβασιλείου (Επιμ.). *Αειφορικές τοπικές κοινωνίες: πραγματικότητα ή ουτοπία* (σελ. 353-374). Ρόδος: ΠΜΣ «Περιβαλλοντική Εκπαίδευση» ΤΕΠΑΕΣ Πανεπιστήμιο Αιγαίου. Ηλεκτρονική Έκδοση. ISBN 978-618-81027-0-5.

22. **Δημητρίου, Α.** (2014). Ο ρόλος των φυσικών επιστημών στην εκπαίδευση για το περιβάλλον και την αειφορία στην προσχολική και πρώτη σχολική ηλικία. Διαπιστώσεις και προοπτικές. Στο Π. Καριώτογλου & Π. Παπαδοπούλου (Επιμ.). *Φυσικές επιστήμες και περιβάλλον στην προσχολική εκπαίδευση. Αναζητήσεις και προτάσεις* (σελ. 44-58). Αθήνα: Gutenberg. ISBN978-960-011665-6
23. **Δημητρίου, Α.** (2016). Ποιότητα περιβάλλοντος και κοινωνικές ανισότητες. Ο ρόλος της εκπαίδευσης για το περιβάλλον και την αειφορία: διαπιστώσεις, επιδιώξεις και προοπτικές. Στο Γ. Νικολάου, Κ. Κώτσης (Επιμ.). *Περιβάλλον, γεωγραφία, εκπαίδευση. Τιμητικός τόμος για τον Ομότιμο καθηγητή Απόστολο Κατσίκη* (σελ. 70-87). Αθήνα: ΠΕΔΙΟ Εκδοτική
24. **Δημητρίου, Α. & Αϊβαλιώτου, Ε.** (2016). Η συνεκπαίδευση των παιδιών προσχολικής και σχολικής ηλικίας με και χωρίς ειδικές ανάγκες στις φυσικές επιστήμες. Ερευνώντας τις απόψεις των εκπαιδευτικών. Στο Β. Τσελφές (Επιμ.). *Προσχολική ηλικία: οι φυσικές επιστήμες στην εκπαιδευτική σχέση παιδιών και εκπαιδευτικών* (σελ. 89-116). Αθήνα: Εκδόσεις Άρτεμις Πετροπούλου. ISBN: 978-618-82606-0-3
25. **Δημητρίου, Α. & Ρουσίδου, Α.** (2016). Διερεύνηση των ικανοτήτων των παιδιών προσχολικής και σχολικής ηλικίας να ερμηνεύουν πίνακες και γραφήματα. Στο Β. Τσελφές (Επιμ.). *Προσχολική ηλικία: οι φυσικές επιστήμες στην εκπαιδευτική σχέση παιδιών και εκπαιδευτικών* (σελ. 147-166). Αθήνα: Εκδόσεις Άρτεμις Πετροπούλου. ISBN: 978-618-82606-0-3
26. **Δημητρίου, Α. & Γαζιώτου, Κ.** (2016). Εκπαίδευση μικρών παιδιών και για το περιβάλλον και την αειφορία. Δράση στην κοινότητα με την τεχνική του καθοδηγούμενου οραματισμού. Η περίπτωση του αστικού περιβάλλοντος. Στο Β. Τσελφές (Επιμ.). *Προσχολική ηλικία: οι φυσικές επιστήμες στην εκπαιδευτική σχέση παιδιών και εκπαιδευτικών* (σελ. 335-349). Αθήνα: Εκδόσεις Άρτεμις Πετροπούλου. ISBN: 978-618-82606-0-3

Δ6. ΑΡΘΡΑ ΣΕ ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΔΙΕΘΝΩΝ ΚΑΙ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΣΥΝΕΔΡΙΩΝ ΜΕ ΚΡΙΤΕΣ

1. **Dimitriou, A., & Theofylaktos, C.** (1989). Methods of estimating the intensity of solar radiation for both horizontal and titled surface for Cyprus, *Proceedings, Solar World Congress, KOBE – Japan*, (International Solar Energy Society (ISES), 2072-2076.
2. **Δημητρίου, Α.** (1993). Τεχνικές διαχωρισμού αερίων ρύπων με αέρια χρωματογραφία, Θ. Λέκκας (Επιμ.), *III Συνέδριο Περιβαλλοντικής Επιστήμης και Τεχνολογίας*, Μόλυβος – Λέσβος, 235 – 242.
3. **Dimitriou, A., Pavlou, O., Georgiades, G., & Tsoukali, H.** (1995). Fatal inhalation of propane gas, *Proceedings, 33rd International Congress on Forensic (TIAFT) and 1st on Environmental Toxicology*, Thessaloniki, Greece, 238-243.
4. **Δημητρίου, Α., Ναθαναήλ, Β., & Τσούκαλη, Ε.** (1996). Εκτίμηση των βλαπτικών παραμέτρων σε θερμοκήπια εξαιτίας χημικών ουσιών στην απολύμανση του εδάφους των θερμοκηπίων, *11^ο Βορειοελλαδικό Ιατρικό*

Συνέδριο, Θεσσαλονίκη, 621-626.

5. **Δημητρίου, Α.,** Ναθαναήλ, Β., Τσούκαλη, Ε., & Λέκκας, Θ. (1996). Εκτίμηση των βλαπτικών παραμέτρων για τον εργαζόμενο σε θερμοκήπια εξαιτίας της εφαρμογής του βρωμιούχου μεθυλίου ως υποκαπνιστικού εδάφους, *5^ο Συνέδριο Χημείας Κύπρου – Ελλάδα*, Λευκωσία, 131–134.
6. **Δημητρίου, Α.,** Ναθαναήλ, Β., Τσούκαλη, Ε., & Λέκκας, Θ. (1996). Εκτίμηση της συγκέντρωσης βρωμιούχου μεθυλίου στο έδαφος θερμοκηπίου εξαιτίας της εφαρμογής του ως υποκαπνιστικού, *5^ο Συνέδριο Χημείας Κύπρου – Ελλάδα*, Λευκωσία, 354-356.
7. **Δημητρίου, Α.,** Ναθαναήλ, Β., Τσούκαλη, Ε., & Λέκκας, Θ. (1997). Μελέτη της επιβάρυνσης του περιβάλλοντος χώρου των θερμοκηπίων από τη χρήση βρωμιούχου μεθυλίου ως υποκαπνιστικού εδάφους και εκτίμηση του κινδύνου για τους εργαζόμενους. Θ. Λέκκας (Επιμ.), *Πρακτικά 5^ο Συνεδρίου Περιβαλλοντικής Επιστήμης και Τεχνολογίας*, Μόλυβος – Λέσβος 425-431.
8. Βασιλειάδης, Ν., Τσούκαλη, Ε., & **Δημητρίου, Α.** (1997). Σπάνια περίπτωση θανατηφόρου δηλητηριάσεως με κυανιούχο νάτριο, *12^ο Βορειοελλαδικό Ιατρικό Συνέδριο*, Θεσσαλονίκη, 514–518.
9. **Δημητρίου, Α.,** & Τσούκαλη, Ε. (1998). Ηλεκτρονικό πληροφοριακό σύστημα σε CD - Τοξικές ουσίες, *1^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Ιατροδικαστικής & Τοξικολογίας*, Θεσσαλονίκη, 241-244.
10. Antoniou, V., Tsoukali, H., Zantopoulos, N., & **Dimitriou A.** (1999). Human dietary intake of Lead and Cadmium from animal tissue consumption” *6th International Conference on Environmental Science and Technology – Rythagorio, Samos, Greece*, 140-146.
11. **Δημητρίου, Α.** (2001). Περιβαλλοντική Εκπαίδευση: Εκπαίδευση για την Αειφορία, την Ειρήνη και τον πολιτισμό, *1^ο Διεθνές Συνέδριο "Ο δάσκαλος του 21^ο αι. στην Ευρωπαϊκή Ένωση"*, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης, Αλεξανδρούπολη, 214-220.
12. **Dimitriou, A.** (2001). Environmental education and awareness as prerequisite for sustainable development, *7th Conference on Environmental Science and Technology – Ermoupolis, Syros, Greece, Sept., A*, 152-156.
13. **Δημητρίου Α.,** Χατζηνικήτα Β., & Βαλανίδης, Ν. (2002). Συμβολή των πολιτών στην προστασία του περιβάλλοντος, *1^ο Περιβαλλοντικό Συνέδριο Μακεδονίας, Ένωση Ελλήνων Χημικών (Παράρτημα Μακεδονίας), Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης*, Θεσσαλονίκη, 424-431.
14. **Δημητρίου, Α.** (2003). Αντιλήψεις εκπαιδευτικών για τα περιβαλλοντικά ζητήματα και σχολικά βιβλία: Η περίπτωση του φαινομένου του θερμοκηπίου και του στρώματος του όζοντος, *3ο Πανελλήνιο Συνέδριο «Διδακτική των Φυσικών Επιστημών και την Εφαρμογή των Νέων Τεχνολογιών στην Εκπαίδευση», Πανεπιστήμιο Κρήτης, Ρέθυμνο "Διδακτική των Φυσικών Επιστημών και την Εφαρμογή των Νέων Τεχνολογιών στην Εκπαίδευση"*. Αθήνα: ΙΩΝ, 307-312.
15. Χρηστίδου Β., Κακανά Δ.-Μ., **Δημητρίου, Α.,** & Μπονώτη Φ. (2003). Διδακτικές δραστηριότητες σε παιδιά προσχολικής ηλικίας: Το φαινόμενο της βροχής, *1ο Πανελλήνιο Συνέδριο με διεθνή συμμετοχή και θέμα: Η διδασκαλία των Φυσικών*

Επιστημών στην Κοινωνία της Πληροφορίας. Αθήνα: Γρηγόρης, 53-58.

16. Χρηστίδου, Β., Χατζηνικήτα, Β., & Δημητρίου, Α. (2003). Η 'Ατζέντα 21' για μικρά παιδιά'. Ανάλυση περιεχομένου, γλωσσικών προτύπων και επικοινωνιακών σχέσεων. Στο: Π. Κόκκοτας, Ι. Βλάχος, Π. Πήλιουρας, & Α. Πλακίτση, (Επιμ.), *Πρακτικά 1^{ου} Πανελληνίου Συνεδρίου της Ε.ΔΙ.Φ.Ε. 'Η διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών στην κοινωνία της πληροφορίας'* (σελ. 620-624). Αθήνα: Γρηγόρης.
17. Δημητρίου, Α., & Χρηστίδου, Β. (2006). Οι αντιλήψεις των παιδιών προσχολικής ηλικίας για τα απορρίμματα και τη διαχείρισή τους. Στο: Λ., Λουκά, Χρ., Παπαδημήτρη - Καχριμάνη, & Κ. Κωνσταντίνου (Επιμ.), *Διδακτική των Φυσικών Επιστημών και Αξιοποίηση Νέων Τεχνολογιών στη Νηπιακή Εκπαίδευση Συλλογικός τόμος επιλεγμένων εργασιών του 3^{ου} Πανελληνίου Συνεδρίου Διδακτικής των Φυσικών Επιστημών στην Προσχολική Εκπαίδευση*. Λευκωσία: Εκδόσεις Πανεπιστημίου Κύπρου.
18. Δημητρίου, Α., & Κωστοπούλου, Α. (2005). Ενδιαφέρον, Στάσεις και Συμπεριφορά Φοιτητών –Μελλοντικών Νηπιαγωγών για Περιβαλλοντικά Ζητήματα. 6^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Περιβάλλοντος. *Ολοκληρωμένη Ανάπτυξη και Περιβάλλον*. Ένωση Ελλήνων Φυσικών. Θεσσαλονίκη, 269-272.
19. Δημητρίου, Α. (2005). Λήψη μέτρων για την προστασία του περιβάλλοντος: τι προτείνουν φοιτητές μελλοντικοί νηπιαγωγοί. 2^ο Συμπόσιο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης. "Εμπνευση Στοχασμός και Φαντασία στην Περιβαλλοντική Εκπαίδευση". Ελληνική Εταιρεία για την Προστασία του Περιβάλλοντος και της Πολιτιστικής Κληρονομιάς, Πανεπιστήμιο Πειραιά, UNESCO Ν. Πειραιά & Νήσων. Πανεπιστήμιο Πειραιά, (πρακτικά σε ηλεκτρονική έκδοση).
20. Δημητρίου, Α., & Ζαχαριάδου, Ε. (2005). Εκπαιδευτικοί και περιβαλλοντική εκπαίδευση: το παράδειγμα των εκπαιδευτικών που υπηρετούν σε σχολεία της Α' θμιας εκπαίδευσης στο Ν. Έβρου. 1ο Συνέδριο Σχολικών Προγραμμάτων Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης. Τμήμα Περιβάλλοντος, Πανεπιστήμιο Αιγαίου. Κορινθία, Σεπτέμβριος, Α, 125-134.
21. Dimitriou, A., & Tsoukali H. (2005). Risk assessment due to use of chemicals in a toxicology laboratory: a case study. *Proceedings of 9th Conference on Environmental Science and Technology* – Rhodes, Greece, Sept., 164-168.
22. Dimitriou, A., Hatzinikita, V., & Christides, V. (2005). Solid waste management: Greek citizens' knowledge and attitudes, *Proceedings of 9th Conference on Environmental Science and Technology* – Rhodes, Sept., 289-298.
23. Dimitriou, A. (2006). Kindergarten and primary school student teachers' conceptions of environment. In M. Salomone (Ed.), *Educational paths towards sustainability. Proceedings of 3rd World Environmental Education Ccongress*, Torino-Italy: WEEC, 158-162.
24. Δημητρίου, Α. (2007). Οι απόψεις φοιτητών υποψηφίων νηπιαγωγών για τη διδασκαλία των φυσικών επιστημών στην προσχολική εκπαίδευση. Σταυρίδου, Ε. (Επ). *Διδακτική των φυσικών επιστημών: Μέθοδοι και τεχνολογίες μάθησης*. Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, 3ο Συνέδριο Ένωσης για τη Διδακτική Φυσικών Επιστημών (ΕΔΙΦΕ), 135-142.

25. Δουλάμη, Ε. & Δημητρίου Α. (2010). Διερεύνηση των αντιλήψεων των μαθητών (βοηθών βρεφονηπιοκόμων) του 2^{ου} ΕΠΑ.Λ Αλεξανδρούπολης για ένα αειφόρο νηπιαγωγείο – σύνδεση λειτουργίας κτιρίου και παιδαγωγικής λειτουργίας. 2^ο Συμπόσιο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης. "Το αειφόρο σχολείο του παρόντος και του μέλλοντος". Ελληνική Εταιρεία για την Προστασία του Περιβάλλοντος και της Πολιτιστικής Κληρονομιάς, Πανεπιστήμιο Αθηνών (πρακτικά σε ηλεκτρονική έκδοση).
26. Δημητρίου, Α., Μαλκοπούλου, Ε., Μπουτζιλούδη, Χ. (2011). Η έννοια του υδάτινου οικοσυστήματος, διδακτική παρέμβαση μέσα από τη θεωρία των πολυγραμματισμών Το παράδειγμα του ποταμού Έβρου. Στο Ν. Στελλάκης, & Μ. Ευσταθιάδου, (Επιμ.), *Πρακτικά Ευρωπαϊκού Συνεδρίου της Παγκόσμιας Οργάνωσης Πρώτης Αγωγής και Εκπαίδευσης (OMEP), Δημιουργικότητα και μάθηση στην προσχολική ηλικία*, (446-455). Λευκωσία: Κυπριακή Επιτροπή OMEP.
27. Δημητρίου, Α. (2012). Ο ρόλος των φυσικών επιστημών στην εκπαίδευση για το περιβάλλον και την αειφορία στην προσχολική και πρώτη σχολική ηλικία. Στο: Καριώτογλου, Π. & Παπαδοπούλου. Π. (2013). «Υπερβαίνοντας τα όρια της τυπικής και μη εκπαίδευσης στις Φυσικές Επιστήμες και το Περιβάλλον». Πρακτικά 7ου Πανελληνίου Συνεδρίου – Οι Φυσικές Επιστήμες στο Νηπιαγωγείο, 11-17 (Ηλεκτρονική Έκδοση (ISBN 978-618-80272-0-6, ISSN 2241-746X). (Αποτελεί μέρος της εργασίας με αριθμό 23 στη θέση Δ5).
28. Δημητρίου, Α. & Μαντούβαλος, Ι. (2014). Το περιβαλλοντικό τοπίο της Αλεξανδρούπολης στον ιστορικό χρόνο και χώρο ιστορικοί, κοινωνικοί και περιβαλλοντικοί παράγοντες που συνέβαλαν στην ανάπτυξη του οικιστικού δικτύου της πόλης (β' μισό του 19ου αι. – μέσα 20ού αι.). Στο Σ. Λαΐου (Επιμέλεια). Τοπικές κοινωνίες στο θαλάσσιο και ορεινό χώρο στα νότια Βαλκάνια, 18^{ος}-19^{ος} αι. (255-274). Κέρκυρα: Τμήμα Ιστορίας, Ιόνιο Πανεπιστήμιο
29. Δημητρίου, Α. & Μαράκος, Δ. (2014). Μέσα μαζικής επικοινωνίας και περιβαλλοντικά ζητήματα μια αναλυτική προσέγγιση του ημερήσιου Τύπου τοπικής και εθνικής εμβέλειας για τα έτη 2001 και 2011. Στο Κ. Νικολάου (Επιμ.) *Πρακτικά 5^ο Περιβαλλοντικό Συνέδριο Μακεδονίας*, Ηλεκτρονική Έκδοση (ISBN 978-618-81196-0-4, ISSN: 1791-4280).
30. Μπάρκας, Ν., Δημητρίου, Α., Χρηστίδου, Β., Παπαδοπούλου, Μ. (2014). Πρόγραμμα ΕΥΑΙΣΘΟ η αναπλαισίωση εννοιών της ακουστικής με στόχο την παραγωγή εκπαιδευτικού υλικού για παιδιά. Στο Γ. Παπαδέλης, (2014). (Επιμ.). *Πρακτικά Συνεδρίου. 7ο Πανελλήνιο Συνέδριο ΑΚΟΥΣΤΙΚΗ 2014*. (278-284). Θεσσαλονίκη: Ελληνικό Ινστιτούτο Ακουστικής (ΕΛ.ΙΝ.Α.) - Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο.
31. Λιθοξοΐδου, Α. Γεωργόπουλος, Α. & Δημητρίου, Α. (2014). Και τα δέντρα έχουν ψυχή. Καλλιέργεια ενσυναίσθησης και περιβαλλοντικών αξιών στην προσχολική ηλικία. Στο Μ. Τζεκάκη και Μ. Κανατσούλη (Επιμέλεια). *Πρακτικά του Πανελληνίου Συνεδρίου με Διεθνή Συμμετοχή: Ανα-στοχασμοί για την Παιδική Ηλικία*. (926-950). Θεσσαλονίκη: ΤΕΠΑΕ, ΑΠΘ. ISBN: 978-960-243-695-0.

32. **Δημητρίου, Α.,** Χρηστίδου, Β. & Παπαδοπούλου, Μ. (2014). Παραγωγή πολυτροπικών κειμένων στο πλαίσιο ενός προγράμματος ευαισθητοποίησης απέναντι στο θόρυβο. Στο Μ. Τζεκάκη και Μ. Κανατσούλη (Επιμέλεια). *Πρακτικά του Πανελληνίου Συνεδρίου με Διεθνή Συμμετοχή: Ανα-στοχασμοί για την Παιδική Ηλικία.* (1399-1402). Θεσσαλονίκη: ΤΕΠΑΕ, ΑΠΘ. ISBN: 978-960-243-695-0. Εκτεταμένη περίληψη.
33. Βαρσαμά, Μ. & **Δημητρίου, Α.** (2014). Αξιοποίηση κινηματογραφικών ταινιών στην εκπαίδευση των νηπίων για το περιβάλλον και την αειφορία η περίπτωση της ταινίας Happy Feet. Στο Μ. Τζεκάκη και Μ. Κανατσούλη (Επιμέλεια). *Πρακτικά του Πανελληνίου Συνεδρίου με Διεθνή Συμμετοχή: Ανα-στοχασμοί για την Παιδική Ηλικία.* (1381-1384). Θεσσαλονίκη: ΤΕΠΑΕ, ΑΠΘ. ISBN: 978-960-243-695-0. Εκτεταμένη περίληψη.
34. Χρηστίδου, Β., **Δημητρίου, Α.,** Παπαδοπούλου, Μ., Γραμμένος, Σ. & Μπάρκας, Ν. (2015). Μικροί ερευνητές ήχου ένα εκπαιδευτικό σενάριο για την ευαισθητοποίηση στις συνέπειες του θορύβου. Στο Χ. Σκουμπουρδή & Μ. Σκουμιός (Επιμέλεια). *Πρακτικά του 1^{ου} Πανελληνίου Συνεδρίου με Διεθνή Συμμετοχή: Ανάπτυξη Εκπαιδευτικού Υλικού στα Μαθηματικά και τις Φυσικές Επιστήμες* (452-471). Ρόδος: ΠΤΔΕ, Πανεπιστήμιο Αιγαίου.
35. Malkopoulou, E., Boutziloudi, Chr., **Dimitriou, A.,** Tempridou, A-E. (2016). Investigating biodiversity in our schoolyard. In S. Powell, L. Hryniewicz (eds). *Proceedings of the OMEP European Conference, The Place of the Child in the 21st Century* (96-103). Canterbury: Canterbury Christ Church University. ISBN 978-1-909067-63-9
36. Δουλάμη, Ε., **Δημητρίου, Α.** (2017). Διερεύνηση των απόψεων στελεχών πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης για τον ρόλο του σύγχρονου σχολείου στην προαγωγή της εκπαίδευσης για το περιβάλλον και την αειφορία. Στο: Δημητρίου, Α., Σακονίδης, Χ., Μαλκοπούλου, Ε., Μπουτζιλούδη, Χ. & Τεμπρίδου, Α-Ε. (2017). *Εκπαιδεύοντας πολίτες για ένα αειφόρο μέλλον: Ο ρόλος της προσχολικής και πρώτης σχολικής εκπαίδευσης. Τόμος Α': Θεωρητικές και ερευνητικές προσεγγίσεις.* Πρακτικά 10^{ου} Πανελληνίου Συνεδρίου Ο.Μ.Ε.Ρ. – Δ.Π.Θ. (369-378). ISBN 978-618-5182-04-5 (Set). ISBN 978-618-5182-05-2
37. Μαλκοπούλου, Ε., **Δημητρίου, Α.** (2017). Διερευνώντας τις αντιλήψεις νηπιαγωγών για την έννοια του οικοσυστήματος. Στο: Δημητρίου, Α., Σακονίδης, Χ., Μαλκοπούλου, Ε., Μπουτζιλούδη, Χ. & Τεμπρίδου, Α-Ε. (2017). *Εκπαιδεύοντας πολίτες για ένα αειφόρο μέλλον: Ο ρόλος της προσχολικής και πρώτης σχολικής εκπαίδευσης. Τόμος Α': Θεωρητικές και ερευνητικές προσεγγίσεις.* Πρακτικά 10^{ου} Πανελληνίου Συνεδρίου Ο.Μ.Ε.Ρ. – Δ.Π.Θ. (428-436) ISBN 978-618-5182-04-5 (Set). ISBN 978-618-5182-05-2
38. Βαρσαμά, Μ. & **Δημητρίου, Α.** (2019). Ανάστροφος Σχεδιασμός των μαθημάτων των Φυσικών Επιστημών στο σύγχρονο Συμπεριληπτικό Νηπιαγωγείο – Μελέτη Περίπτωσης. Στο Παντίδος, Π. (επιμ.) (2019). Πρακτικά του 10ου Πανελληνίου Συνεδρίου: *Οι Φυσικές Επιστήμες στην Προσχολική Εκπαίδευση – Φυσικές Επιστήμες, Εκπαίδευση, Πολιτισμός,* σελ 23-31.

39. Τσολακίδου, Σ., **Δημητρίου, Α.** & Μαλκοπούλου, Ε. (2020) Διερεύνηση των αντιλήψεων εκπαιδευτικών προσχολικής εκπαίδευσης για τη βιοποικιλότητα. Στο Α. Σπύρτου, Π. Παπαδοπούλου, Α. Ζουπίδης, Γ. Μαλανδράκης, & Π. Καριώτογλου, (Επιμ.), *Ηλεκτρονικά Πρακτικά 11ου Πανελληνίου Συνεδρίου Διδακτικής των Φυσικών Επιστημών και Νέων Τεχνολογιών στην Εκπαίδευση. Επαναπροσδιορίζοντας τη Διδασκαλία και Μάθηση των Φυσικών Επιστημών και της Τεχνολογίας στον 21ο αι.*, σελ. 1210-1218. Φλώρινα: Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας. ISBN: 978-618-83267-7-4
40. Βαρσαμά, Μ. & **Δημητρίου, Α.** (2022). Ο Ανάστροφος Σχεδιασμός στην εφαρμογή της Εκπαιδευτικής Συμπερίληψης στην Ελλάδα. Ο ρόλος των μαθημάτων των Φυσικών Επιστημών στην συμπερίληψη των μαθητών με ειδικές ανάγκες. *Πρακτικά 7ου Διεθνούς Συνεδρίου για την Προώθηση της Εκπαιδευτικής Καινοτομίας, Τόμος Α* σελ. 359-367, Λάρισα: Επιστημονική Ένωση για την Προώθηση της Εκπαιδευτικής Καινοτομίας (Ε.Ε.Π.Ε.Κ.) σε συνεργασία με το Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας ISSN: 2529-1580 SET:978-618-5562-05-2 ISBN: 978-618-5562-06-9.
41. Μπρέντας, Φ. & **Δημητρίου, Α.** (2022). Ο αστικός χώρος μέσα από τα μάτια των μικρών παιδιών. Η περίπτωση ενός νηπιαγωγείου στην Αθήνα. Στο Σ-Γ, Σούλης & Μ. Λιακοπούλου (Επιμ.), *Εκπαίδευση στον 21^ο αιώνα: σύγχρονες προκλήσεις ιος και προβληματισμοί. Πρακτικά Διεθνούς Συνεδρίου, Τεύχος Α*, ΠΤΔΕ-Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων σελ. 890-907. Αθήνα: Gutenberg ISBN: 978-960-01-2418-7
42. Πολύζου, Μ-Ε. & **Δημητρίου, Α.** (2022). Το αστικό τοπίο στον ιστορικό χρόνο ως εργαλείο για την εκπαίδευση για το περιβάλλον και την αειφορία. Η περίπτωση της Θεσσαλονίκης κατά τον 19^ο-21^ο αιώνα. Στο Σ-Γ, Σούλης & Μ. Λιακοπούλου (Επιμ.), *Εκπαίδευση στον 21^ο αιώνα: σύγχρονες προκλήσεις ιος και προβληματισμοί. Πρακτικά Διεθνούς Συνεδρίου, Τεύχος Α' Πρακτικά Διεθνούς Συνεδρίου*, ΠΤΔΕ- Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων σελ. 925-944. Αθήνα: Gutenberg ISBN: 978-960-01-2418-7

Δ7. Προφορικές ανακοινώσεις σε συνέδρια και ημερίδες

1. **Δημητρίου, Α.** (1997). Χρήση οπτικοακουστικών μέσων στην περιβαλλοντική εκπαίδευση, *Συνέδριο για την περιβαλλοντική εκπαίδευση. «ΔΙΑΥΛΟΣ»* - Πανεπιστήμιο Αιγαίου, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Γραφεία Α' Βθμιας και Β' Βμιας Εκπαίδευσης Δυτικής και Ανατολικής Αττικής, Αθήνα.
2. **Δημητρίου, Α.** & Τσούκαλη, Ε. (1998). Δηλητηριάσεις από χημικές ουσίες. Δράση, συμπτώματα, αντιμετώπιση. Ηλεκτρονικό πληροφοριακό σύστημα σε CD, *13^ο Βορειοελλαδικό Ιατρικό Συνέδριο*, Θεσσαλονίκη, 117.
3. **Δημητρίου, Α.** (1998). Χρήση φυτοφαρμάκων και ασφάλεια ανθρώπων, ζώων και περιβάλλοντος, *Αναπτυξιακό Συνέδριο «Προβατοτροφία στο Β. Αιγαίο: Προβλήματα και προοπτικές ανάπτυξης»*, ΕΘΙΑΓΕ - Ινστιτούτο Κτηνιατρικών Ερευνών Θεσ/νίκης, τη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Λέσβου ΓΕΩΤΕΕ, Λέσβος.

4. **Δημητρίου, Α.** (1998). Απορρίμματα – Ανακύκλωση: Εκπαίδευση για το περιβάλλον, *Ημερίδα για το Περιβάλλον*, Λευκωσία- Κύπρος, Υπουργείου Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος – Κύπρου.
5. **Δημητρίου, Α.** (2000). Απορρίμματα και περιβάλλον. *Ο ρόλος του πολίτη και της πολιτείας*, *Ημερίδα "Το περιβάλλον και οι ευθύνες μας - εναρμόνιση με το κοινοτικό κεκτημένο"* που οργανώθηκε στη Λευκωσία-Κύπρου, με θέμα «Περιβάλλον. Η ευθύνη του πολίτη και της πολιτείας». Γραμματεία Γεωργίας και Περιβάλλοντος Υπουργείο Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος – Κύπρου.
6. **Δημητρίου, Α.** (2000). Περιβάλλον και υγεία: η συμβολή της περιβαλλοντικής τοξικολογίας, *2^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Ιατροδικαστικής & Τοξικολογίας*, Αθήνα.
7. Κανιού – Γρηγοριάδου, Ι., **Δημητρίου, Α.**, Τσούκαλη, Ε., Μουρατίδου, Θ. & Παλληκάρη, Χ. (2000). Προσδιορισμός ιχνοστοιχείων σε ζωικά τρόφιμα, *2^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Ιατροδικαστικής & Τοξικολογίας*, Αθήνα.
8. **Δημητρίου, Α.**, & Τσούκαλη, Ε. (2000). Εκτίμηση της επιβάρυνσης των εργαζομένων σε τοξικολογικά εργαστήρια από τη χρήση χημικών ουσιών, *2^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Ιατροδικαστικής & Τοξικολογίας*, Αθήνα.
9. **Δημητρίου, Α.**, Τσούκαλη, Ε., Σκορδίλης, Α., & Σκορδίλης, Κ. (2000). Υγιεινή και ασφάλεια στους χώρους υγειονομικής ταφής απορριμμάτων (ΧΥΤΑ) – Επιδημιολογική μελέτη για τον έλεγχο της επιβάρυνσης της υγείας των εργαζομένων, *2^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Ιατροδικαστικής & Τοξικολογίας*, Αθήνα.
10. **Δημητρίου, Α.** (2001). Αγωγή Υγείας και Περιβάλλοντος στην Εκπαίδευση. *Ημερίδα του Υπουργείου Ανάπτυξης* στα πλαίσια της, Διεθνούς Έκθεσης Θεσσαλονίκης, Σεπτέμβριος.
11. **Δημητρίου, Α.** (2001). *Εκπαιδευτικό διδακτικό υλικό για την περιβαλλοντική αγωγή στην προσχολική και πρώτη σχολική ηλικία. 8^ο Διεθνές Συνέδριο για τη Μάθηση με θέμα «Μάθηση στη νέα εποχή», Σπέτσες.*
12. **Δημητρίου, Α.** (2001). Σχεδιασμός και υλοποίηση προγραμμάτων αγωγής υγείας *Διημερίδα Αγωγής Υγείας*, Διεύθυνση Β'θμιας εκπαίδευσης Ν. Σερρών - Ελληνικό Ινστιτούτο Υγιεινής και Ασφάλειας της Εργασίας, Οκτώβριος, Σέρρες.
13. **Δημητρίου, Α.** (2002). Καταναλωτικά προϊόντα – Ασφάλεια από επικίνδυνες ουσίες, *Ημερίδα Αγωγής Υγείας: Υγεία - κατανάλωση - Ασφάλεια*, Διεύθυνση Α'θμιας και Β'θμιας εκπαίδευσης Ν. Δράμας, Επιμελητήριο Δράμας, Μάρτιος, Δράμα.
14. **Δημητρίου, Α.** (2003). Αξιοποίηση των πολιτιστικών μνημείων στο σχεδιασμό προγραμμάτων περιβαλλοντικής εκπαίδευσης για την προσχολική ηλικία με στόχο τη διαθεματική προσέγγιση της γνώσης της φύσης και του περιβάλλοντος. Πανελλήνιο Συνέδριο «*Εκπαιδευτικά προγράμματα σε μνημεία και μουσεία – Σχεδιασμός Εκπαιδευτικού Υλικού για την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση*», Πανεπιστήμιο Αιγαίου, Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Απολιθωμένου Δάσους Λέσβου, Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης, Μυτιλήνη, Οκτώβριος.
15. **Δημητρίου, Α.** (2003). Περιβαλλοντική Εκπαίδευση: Εκπαίδευση για το περιβάλλον και τον πολιτισμό. *Συνέδριο: Πολιτισμός και Περιβάλλον στην Εκπαίδευση*, Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης Ινστιτούτο Επιμόρφωσης, Θεσσαλονίκη, Δεκέμβριος.

16. **Δημητρίου, Α.** (2003). Αντιλήψεις και στάσεις εκπαιδευτικών της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης για περιβαλλοντικά ζητήματα. 9^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Ψυχολογικής Έρευνας, Ελληνική Ψυχολογική Εταιρία – Πανεπιστήμιο Αιγαίου, Ρόδος Μαΐος.
17. **Δημητρίου Α. & Χρηστίδου, Β.** (2003). Οι αντιλήψεις μαθητών ηλικίας 7-13 ετών για τις επιπτώσεις της ατμοσφαιρικής ρύπανσης στην υγεία και το περιβάλλον, 15^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Ελληνικής Εταιρίας Κοινωνικής Παιδιατρικής και Προαγωγής της Υγείας, Παιδιατρική Κλινική, Τμήμα Ιατρικής, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, "*Περιβάλλον και παιδί*", Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, Λάρισα, Απρίλιος.
18. **Δημητρίου, Α.** (2006). Η κατασκευή και ανάλυση χάρτη εννοιών ως εργαλείου για την καταγραφή των στάσεων νηπιαγωγών απέναντι στο πρόβλημα της ατμοσφαιρικής ρύπανσης. Εκπαίδευση για την Αειφορία: Ερευνητικές Διαστάσεις (*Education for Sustainability: The Research Aspect*). Αθήνα., Μάιος. (σε μορφή αναρτημένης αφίσας).
19. **Δημητρίου, Α.** (2006). Ο ρόλος του πολίτη και των τοπικών κοινωνιών στην προστασία του περιβάλλοντος, *Δημερίδα "Κέντρα περιβαλλοντικής εκπαίδευσης : ο ρόλος τους στην προώθηση της περιβαλλοντικής εκπαίδευσης και της εκπαίδευσης για την αειφόρο ανάπτυξη"* Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Κύπρου - Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Πεδουλά, Πεδουλάς - Κύπρος, Ιούνιος.
20. **Δημητρίου, Α.** (2006). Η περιβαλλοντική εκπαίδευση ως μέσο για την ανάπτυξη της συνεργασίας των λαών, την κοινωνική δικαιοσύνη, την ειρήνη και τον πολιτισμό, *Δημερίδα "Κέντρα περιβαλλοντικής εκπαίδευσης : ο ρόλος τους στην προώθηση της περιβαλλοντικής εκπαίδευσης και της εκπαίδευσης για την αειφόρο ανάπτυξη"*, Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Κύπρου - Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Πεδουλά, Πεδουλάς - Κύπρος, Ιούνιος.
21. Christidou, V., Haztinikita, V., **Dimitriou, A.** (2007). Children's understanding and use of visual codes in their graphic representations of environmental phenomena. *9th World Congress of the International Association for Semiotic Studies* . Helsinki.
22. **Δημητρίου, Α.** (2008). Τοξικολογικές επιπτώσεις στον άνθρωπο από τη μη ορθή χρήση φυτοπροστατευτικών προϊόντων. Ημερίδα σε αγρότες και γεωπόνους με τίτλο: *Φυτοπροστατευτικά προϊόντα - έλεγχος ασφάλεια*. Δ/ση Αγροτικής Ανάπτυξης Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Σερρών.
23. **Δημητρίου, Α.** (2008). Εκπαίδευση για την ενδυνάμωση του ρόλου του πολίτη και των τοπικών κοινωνιών στην προστασία του περιβάλλοντος: Το πρόβλημα της κλιματικής αλλαγής». Ημερίδα με τίτλο «*ΔΡΑΣΗ ΓΙΑ ΤΟ ΚΛΙΜΑ*». Διοργάνωση Δίκτυο ΜΕΣΟΓΕΙΟΣ SOS, Γραφεία Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Α/θμιας και Β/θμιας Εκπαίδευσης Ανατολικής & Δυτικής Θεσσαλονίκης, το Παράρτημα Μακεδονίας της Πανελληνίας Ένωσης Εκπαιδευτικών Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης και την Οικολογική Κίνηση Θεσσαλονίκης. *23 Φεβρουαρίου 2008. Η δράση εντάσσεται στην Πανευρωπαϊκή εκστρατεία "Sustainable Energy Europe"*.
24. **Δημητρίου, Α.** (2008). Ποιότητα περιβάλλοντος και κοινωνικές ανισότητες. Ο ρόλος της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης. *Κοινωνικές ανισότητες και εκπαίδευση*. Συνέδριο αφιερωμένο στα εικοσάχρονα του Τμήματος Επιστημών της Εκπαίδευσης στην Προσχολική Ηλικία. Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης. 28-30 Μαρτίου.

25. **Δημητρίου, Α.,** Μαλκοπούλου, Ε., Δεμερτζής, Π. & Ίτσκου, Θ. (2008). Το παιδί στο φυσικό περιβάλλον. Προτάσεις για τη δημιουργία "Υδάτινου κήπου" για παιδιά προσχολικής και πρώτης σχολικής ηλικίας ως υπαίθριου εργαστηρίου για τις φυσικές επιστήμες και το περιβάλλον. 5^ο πανελλήνιο συνέδριο με διεθνή συμμετοχή "Επιστήμη και κοινωνία: οι φυσικές επιστήμες στην προσχολική εκπαίδευση".
26. **Δημητρίου, Α.** (2008). Οργάνωση και ερμηνεία δεδομένων στις φυσικές επιστήμες από παιδιά προσχολικής και πρώτης σχολικής ηλικίας. Ερευνητικά δεδομένα, διαπιστώσεις και προτάσεις. 5^ο πανελλήνιο συνέδριο με διεθνή συμμετοχή "Επιστήμη και κοινωνία: οι φυσικές επιστήμες στην προσχολική εκπαίδευση".
27. Lakaki, G., **Dimitriou, A.,** Chatzaki, E. & Constandinidis, Th. (2009). Occupational exposure of nursing personnel in pediatrics clinics at public hospitals in Northern Greece to environmental hazards. In J. Hristof, J. Kyriopoulos & Th. Constandinidis, *Public Health and Health Care in Greece and Bulgaria: The Challenge of the Cross-border Collaboration*. Alexandroupolis, 8-10 May.
28. Λακάκη, Γ., **Δημητρίου, Α.,** Κωνσταντινίδης, Θ., & Χατζάκη, Α. (2009). Αντικειμενική εκτίμηση περιβαλλοντικών παραμέτρων στον εργασιακό χώρο των νοσοκομείων. 2ο Πανελλήνιο συνέδριο Υγιεινής και Ασφάλειας της Εργασίας στους τομείς της Υγείας. Ιατρική Σχολή, Δ.Π.Θ. Αλεξανδρούπολη, 13-15 Νοεμβρίου.
29. **Δημητρίου, Α.** & Φιλιππουπολίτη, Α. (2012). Ένα εικονικό μουσείο μετεωρολογίας. 7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο «Ιστορίας και Φιλοσοφίας στην Διδακτική των Επιστημών», 1-3 Νοεμβρίου 2012, Αθήνα
30. Μπύρου, Λ., Φιλιππουπολίτη, Α. & **Δημητρίου, Α.** (2012). Μουσεία φυσικής ιστορίας και σχεδιασμός εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων για τη φύση και το περιβάλλον στην προσχολική ηλικία στο πλαίσιο της διδασκαλίας των φυσικών επιστημών. 7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Φυσικών Επιστημών στην Προσχολική Ηλικία, Φλώρινα 19-21 Οκτωβρίου.
31. Βαρσαμά, Μ. & **Δημητρίου, Α.** (2012). Η χρήση ταινιών για την ευαισθητοποίηση των μικρών παιδιών σε θέματα οικολογίας. Το παράδειγμα της ταινίας Happy Feet. Στο Μ. Αριανούτσου & Π., Δημητρακόπουλος (Επιμ.) 6^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Οικολογίας. *Οικολογική έρευνα στην Ελλάδα: τάσεις, προκλήσεις και εφαρμογές. Τόμος περιλήψεων* (201). (Ηλεκτρονική Έκδοση (ISBN 978-618-80272-0-6).
32. **Δημητρίου, Α.** & Ρουσίδου, Α. (2014). Ικανότητα ερμηνείας σχεδιαστικής αναπαράστασης χώρου από νήπια. Μελέτη περίπτωσης. 5^ο Πανελλήνιο συνέδριο ένωσης ερευνητών διδακτικής Μαθηματικών. *Τόμος περιλήψεων* (Ηλεκτρονική Έκδοση (ISBN).
33. **Δημητρίου, Α.** (2014). Η υλοποιούμενη έρευνα στην ΠΕ/ ΕΑΑ στα Ελληνόφωνα ΑΕΙ σε επίπεδο Μεταπτυχιακών Σπουδών Α΄ και Β΄ κύκλου. Η περίπτωση του ΔΠΘ, ΤΕΕΠΗ και ΕΑΠ, ΕΚΠ66 ΘΕ «Εισαγωγή στο φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον». 1η Επιστημονική Συνάντηση Υποψηφίων Διδασκτόρων και Μεταπτυχιακών Φοιτητών/τριών στην Περιβαλλοντική Εκπαίδευση/ Εκπαίδευση για την Αειφόρο Ανάπτυξη. Ελληνική Επιστημονική Εταιρεία Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης για την Αειφορία (ΕΛ.Ε.ΕΤ.Π.Ε.Α) σε συνεργασία με το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών.

34. **Δημητρίου, Α.** (2014). Εκπαίδευση για το περιβάλλον και την αειφορία και ενεργός πολίτης. Διαπιστώσεις, επιδιώξεις, προοπτικές. Ημερίδα «Ενεργός πολίτης και εκπαίδευση», ΠΕΕΚΠΕ, Κεντρικής Μακεδονίας. Θεσσαλονίκη, 1/4/2014.
35. **Δημητρίου, Α.** (2015). Συνεργασία σχολείου με φορείς και οργανισμούς για την εκπαίδευση για το περιβάλλον και την αειφορία στην κοινότητα. Διαπιστώσεις και προοπτικές. Συνέδριο με τίτλο «Εκπαίδευση για την Αειφόρο Ανάπτυξη: Συνεργασία Σχολείου-Κοινότητας». Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Κύπρου. Λευκωσία 28/3/2015. Το συνέδριο εντάσσεται στο πλαίσιο του προγράμματος ενδο-υπηρεσιακής Επιμόρφωσης εκπαιδευτικών.

Δ8. Εκπαιδευτικό υλικό

1. Τσούκαλη, Ε., & **Δημητρίου, Α.** (1998). Τοξικές Ουσίες. Ποιοτικός και ποσοτικός προσδιορισμός στα περιβαλλοντικά υποστρώματα, τα τρόφιμα και τον άνθρωπο. Εργαστηριακές μέθοδοι ανίχνευσης. Εκπαιδευτικό υλικό για την Εκπαίδευση Πτυχιούχων Θετικών Σχολών Α.Ε.Ι, με θέμα «Αριστοποιημένη χρήση φυτοφαρμάκων, λιπασμάτων. Επιπτώσεις στο περιβάλλον και προστασία του καταναλωτή» Τμήμα Περιβάλλοντος, Πανεπιστήμιο Αιγαίου, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Μπενάκειο Φυτοπαθολογικό Ινστιτούτο – ΕΠΕΑΚ Υπ. Παιδείας.
2. **Δημητρίου, Α.** (1999). Περιβαλλοντική εκπαίδευση: Κατανάλωση - Επιπτώσεις στο Περιβάλλον - Καταναλώνοντας τη Φύση. Στο: Ν. Μάργαρης, & Μ. Θεοδωρακάκης (Επιμ.), *Περιβαλλοντική Εκπαίδευση*, Πανεπιστήμιο Αιγαίου - ΕΠΕΑΕΚ (ηλεκτρονική έκδοση).
3. Ομάδα εργασίας: **Δημητρίου, Α.**, Καϊναδάς, Η. & Θεοδωρακάκης, Μ. (2000). Εκπαιδευτικό υλικό για την Εκπαίδευση Πτυχιούχων Θετικών Σχολών Α.Ε.Ι, με θέμα «Αριστοποιημένη χρήση φυτοφαρμάκων, λιπασμάτων. Επιπτώσεις στο περιβάλλον και προστασία του καταναλωτή». Η παραγωγή του υλικού έγινε σε ηλεκτρονική μορφή/εφαρμογή πολυμέσων. Τμήμα Περιβάλλοντος, Πανεπιστήμιο Αιγαίου, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Μπενάκειο Φυτοπαθολογικό Ινστιτούτο – ΕΠΕΑΚ. Συμμετείχα στη συγγραφή του υλικού και είχα το συντονισμό και την επιμέλεια της παραγωγής.
4. **Δημητρίου, Α.** (2000). Εφαρμογή πολυμέσων στην εκπαίδευση: Διδακτικό υλικό για τη Φυσικής της Β΄ Γυμνασίου, Παρουσιάστηκε σε ειδική εκδήλωση με θέμα «Η Φυσική στο Προσκήνιο» στα πλαίσια του Ευρωπαϊκού Προγράμματος «Physics on Stage». Ελληνική Συντονιστική Επιτροπή Ευρωπαϊκού Προγράμματος – Ένωση Ελλήνων Φυσικών.
5. **Δημητρίου, Α.** (2001). Συγγραφή και Επιμέλεια Εκπαιδευτικού υλικού για την Εκπαίδευση Πτυχιούχων Θετικών Σχολών Α.Ε.Ι, με θέμα «Φυτοφάρμακα - Επιπτώσεις στην υγεία και το περιβάλλον». Η παραγωγή του εκπαιδευτικού υλικού έγινε σε ηλεκτρονική μορφή με εφαρμογή πολυμέσων (multimedia CD-ROM). Τμήμα Περιβάλλοντος, Πανεπιστήμιο Αιγαίου, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης. Η παραγωγή έγινε στα πλαίσια προγράμματος INTERREG II.

6. **Δημητρίου, Α.** (2007). *Εκπαιδευτικό υλικό για την από απόσταση εκπαίδευση εκπαιδευτικών σε περιβαλλοντικά θέματα. (έντυπη και ηλεκτρονική μορφή).* Η παραγωγή έγινε στα πλαίσια προγράμματος ΕΠΕΑΕΚ (δες Ι2.1)
7. **Δημητρίου, Α.** (2007). *Εκπαιδευτικό υλικό για την από απόσταση εκπαίδευση μαθητών σε περιβαλλοντικά θέματα (έντυπη και ηλεκτρονική μορφή).* Η παραγωγή έγινε στα πλαίσια προγράμματος ΕΠΕΑΕΚ (δες Ι2.1).

Δ9. Μελέτες - Ερευνητικές Εκθέσεις

1. **Δημητρίου, Α., Τσούκαλη - Παπαδοπούλου, Ε. & Σκορδίλης, Α.** (2005). *Υγιεινή και Ασφάλεια – Εκτίμηση επικινδυνότητας στους χώρους εργασίας του Συνδέσμου Ο.Τ.Α. Μείζονος Θεσσαλονίκης (σελίδες 200).* Πρόκειται για την ερευνητική μελέτη που εκπονήθηκε στο πλαίσιο ομότιτλου ερευνητικού έργου σε συνεργασία με τον Ο.Τ.Α (Ερευνητικό έργο, υπ. αριθμ. 7).
2. **Δημητρίου, Α.** (2006). *Έκθεση εμπειρικής έρευνας (στόχος, μεθοδολογία συλλογής και ανάλυσης δεδομένων, ανάλυση εμπειρικού υλικού, αποτελέσματα) (σελ. 53).* Πρόκειται για ερευνητική έκθεση που εκπονήθηκε στο πλαίσιο Ερευνητικού Προγράμματος (Ερευνητικό έργο Ι2.1).
3. **Δημητρίου, Α.** (2007). *Έκθεση εφαρμογής εκπαιδευτικού υλικού σε μαθητές και εκπαιδευτικούς (σελ. 40).* Πρόκειται για ερευνητική έκθεση που εκπονήθηκε στο πλαίσιο Ερευνητικού προγράμματος (Ερευνητικό έργο Ι2.1) και αφορά την αξιολόγηση του παραγόμενου υλικού από εκπαιδευτικούς και μαθητές.

Δ10. Μεταφράσεις

1. Martin Gardner (1989). *Aha! Gotcha: paradoxes to puzzle and delight*
Δημητρίου, Α. & Τρουφάκος, Γ. (1989). *Η μαγεία των παραδόξων*, Αθήνα : Τροχαλία, (σ. 233). ISBN: 9607022025. *Θέματα / Κατηγορία: Mathematical recreations, Paradox*
2. Hans Fluck (1983). *Pharmaceutics plants*
Δημητρίου, Α. *Τα φαρμακευτικά βότανα και οι χρήσεις τους*, Θεσσαλονίκη: ΜΠΙΜΠΗΣ (σ. 198). 2004. ISBN: 9607022025. Κατηγορία: Οικολογία – Φύση

Ε. ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΕ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΚΑΙ ΗΜΕΡΙΔΕΣ ΜΕ ΕΙΣΗΓΗΣΗ

- 1 *Solar World Congress*, KOBE – Japan, (International Solar Energy Society (ISES), 1989.
- 2 *III Συνέδριο Περιβαλλοντικής Επιστήμης και Τεχνολογίας*, Μόλυβος – Λέσβος, 1993.
- 3 *33rd International Congress on Forensic (TIAFT) and 1st on Environmental Toxicology*, Thessaloniki, 1995.
- 4 *11° Βορειοελλαδικό Ιατρικό Συνέδριο*, Θεσσαλονίκη, 1996.
- 5 *5° Συνέδριο Χημείας Κύπρου – Ελλάδας*, Λευκωσία, 1996.

- 6 *5th International Conference on Environmental Science and Technology* – Molivos, Lesvos, Greece, 1997.
- 7 *12° Βορειοελλαδικό Ιατρικό Συνέδριο*, Θεσσαλονίκη, 1997.
- 8 *Συνέδριο για την περιβαλλοντική εκπαίδευση. «ΔΙΑΥΛΟΣ»* - Πανεπιστήμιο Αιγαίου, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Γραφεία Α' Βθμιας και Β' Βμιας Εκπαίδευσης Δυτικής και Ανατολικής Αττικής, Αθήνα, 1997.
- 9 *Συνέδριο Περιβάλλον και Εκπαίδευση*, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Τ.Ε.Ι. Θεσσαλονίκης, MESEAP (Διεθνής επιστημονική οργάνωση προστασίας της Μεσογείου), Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Θεσσαλονίκης, 1997.
- 10 *1° Πανελλήνιο Συνέδριο Ιατροδικαστικής & Τοξικολογίας*, Θεσσαλονίκη, 1998.
- 11 *13° Βορειοελλαδικό Ιατρικό Συνέδριο*, Θεσσαλονίκη, 1998.
- 12 *Ημερίδα για το Περιβάλλον*, Λευκωσία- Κύπρος, Υπουργείου Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος – Κύπρου, Απρίλιος, 1998.
- 13 *6th International Conference on Environmental Science and Technology* – Rythagorio, Samos, Greece, 1999.
- 14 *1° Πανελλήνιο Συνέδριο "Φυτοφάρμακα, Υγεία και Περιβάλλον"*, Τμήμα Περιβάλλοντος του Πανεπιστημίου Αιγαίου, Χαλκιδική, 2000.
- 15 *Ημερίδα "Το περιβάλλον και οι ευθύνες μας - εναρμόνιση με το κοινοτικό κεκτημένο"*. Γραμματεία Γεωργίας και Περιβάλλοντος Υπουργείο Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος – Κύπρου, 2000.
- 16 *2° Πανελλήνιο Συνέδριο Ιατροδικαστικής & Τοξικολογίας*, Αθήνα, 2000.
- 17 *Ημερίδα του Υπουργείου Ανάπτυξης* στα πλαίσια της Διεθνούς Έκθεσης Θεσσαλονίκης, Θεσσαλονίκη, 2001.
- 18 *2° Συνέδριο για τις φυσικές Επιστήμες στην Προσχολική Εκπαίδευση*, Τμήμα Επιστημών Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης, Α.Π.Θ., Θεσσαλονίκη, 2001.
- 19 *8° Διεθνές Συνέδριο για τη Μάθηση* με θέμα «Μάθηση στη νέα εποχή», Σπέτσες, 2001.
- 20 *Διημερίδα Αγωγής Υγείας*, Διεύθυνση Β'θμιας εκπαίδευσης Ν. Σερρών - Ελληνικό Ινστιτούτο Υγιεινής και Ασφάλειας της Εργασίας, 2001.
- 21 *1° Διεθνές Συνέδριο «Ο δάσκαλος του 21^{oo} αι. στην Ευρωπαϊκή Ένωση»*, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, Σχολή Επιστημών της Αγωγής, Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης, 2001.
- 22 *7th Conference on Environmental Science and Technology* – Ermoupolis, Syros, 2001.
- 23 *2° Πανελλήνιο Συνέδριο Διδακτικής των Φυσικών Επιστημών στην Προσχολική Εκπαίδευση*. Θεσσαλονίκη, 2001.
- 24 *1° Περιβαλλοντικό Συνέδριο Μακεδονίας*, Ένωση Ελλήνων Χημικών (Παράρτημα Μακεδονίας), Α.Π.Θ., Θεσσαλονίκη, 2002.
- 25 *3ο Πανελλήνιο Συνέδριο Διδακτική των Φυσικών Επιστημών και την Εφαρμογή των Νέων Τεχνολογιών στην Εκπαίδευση*, Πανεπιστήμιο Κρήτης, Ρέθυμνο, 2002.

- 26 *Ημερίδα Αγωγής Υγείας: Υγεία - κατανάλωση - Ασφάλεια*, Διεύθυνση Α΄θμιας και Β΄θμιας εκπαίδευση Ν. Δράμας, Επιμελητήριο Δράμας, Μάρτιος, Δράμα, 2002.
- 27 1ο Πανελλήνιο Συνέδριο με διεθνή συμμετοχή και θέμα: *Η διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών στην Κοινωνία της Πληροφορίας*. Αθήνα, 2003.
- 28 Πανελλήνιο Συνέδριο «*Εκπαιδευτικά προγράμματα σε μνημεία και μουσεία – Σχεδιασμός Εκπαιδευτικού Υλικού για την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση*», Πανεπιστήμιο Αιγαίου, Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Απολιθωμένου Δάσους Λέσβου, Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης, Μυτιλήνη, 2003.
- 29 Συνέδριο: *Πολιτισμός και Περιβάλλον στην Εκπαίδευση*, Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης Ινστιτούτο Επιμόρφωσης, Θεσσαλονίκη, 2003.
- 30 15^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Ελληνικής Εταιρίας Κοινωνικής Παιδιατρικής και Προαγωγής της Υγείας, Παιδιατρική Κλινική, Τμήμα Ιατρικής, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, "*Περιβάλλον και παιδί*", Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, Λάρισα, 2003.
- 31 3^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Διδακτικής των Φυσικών Επιστημών στην Προσχολική Εκπαίδευση. Λευκωσία, 2003.
- 32 6^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Περιβάλλοντος. Ολοκληρωμένη Ανάπτυξη και Περιβάλλον. Ένωση Ελλήνων Φυσικών. Θεσσαλονίκη, 2004.
- 33 2ο Συνέδριο Ένωσης για τη Διδακτική Φυσικών Επιστημών (ΕΔΙΦΕ) & 2ο Συμπόσιο IOSTE στη Νότια Ευρώπη Διδακτική Φυσικών Επιστημών & Τεχνολογίας: Οι προκλήσεις του 21ου αιώνα. Καλαμάτα, 18-20 Μαρτίου 2004.
- 34 2^ο Συμπόσιο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης. "Εμπνευση Στοχασμός και Φαντασία στην Περιβαλλοντική Εκπαίδευση". Ελληνική Εταιρεία για την Προστασία του Περιβάλλοντος και της Πολιτιστικής Κληρονομιάς Πανεπιστήμιο Πειραιά, Όμιλος UNESCO Ν. Πειραιά & Νήσων. Πανεπιστήμιο Πειραιά, Απρίλιος 2005.
- 35 1ο Συνέδριο Σχολικών Προγραμμάτων Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης. Τμήμα Περιβάλλοντος, Πανεπιστήμιο Αιγαίου. Κορινθία, Σεπτέμβριος, 2005.
- 36 9th Conference on Environmental Science and Technology – Rhodes, 2005.
- 37 3rd World Environmental Education Congress, October, Torino-Italy, 2005.
- 38 3ο Συνέδριο Ένωσης για τη Διδακτική Φυσικών Επιστημών (ΕΔΙΦΕ), Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, Βόλος, 2006.
- 39 4^ο Πανελλήνιο Συνέδριο για τις Φυσικές Επιστήμες στην Προσχολική Εκπαίδευση, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας Βόλος, 2006.
- 40 Εκπαίδευση για την Αειφορία: Ερευνητικές Διαστάσεις (*Education for Sustainability: The Research Aspect*). Αθήνα., 2006. (σε μορφή αναρτημένης αφίσας). Περίληψη της εργασίας περιλήφθηκε σε σχετικό έντυπο (Επιστημονικά Υπεύθυνη: Ε. Φλογαίτη, Επιμέλεια Μ. Δασκολιά)
- 41 Διημερίδα "Κέντρα περιβαλλοντικής εκπαίδευσης : ο ρόλος τους στην προώθηση της περιβαλλοντικής εκπαίδευσης και της εκπαίδευσης για την αειφόρο ανάπτυξη" Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Κύπρου - Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Πεδουλά, Πεδουλάς - Κύπρος, Ιούνιος, 2006.

- 42 9th World Congress of the International Association for Semiotic Studies. Helsinki. Ιούνιος 2007.
- 43 Επιμορφωτική ημερίδα για νηπιαγωγούς του Ν. Πιερίας με θέμα: «*Η σηματοδότηση της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης στο σύγχρονο Νηπιαγωγείο*». Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Ανατολικού Ολύμπου. Νοέμβριος, 2007.
- 44 Επιμορφωτική διημερίδα για εκπαιδευτικούς της Α/θμιας και Β/θμιας Εκπαίδευσης Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Σουφλίου, Νοέμβριος, 2007.
- 45 Ημερίδα σε αγρότες και γεωπόνους με τίτλο: Φυτοπροστατευτικά προϊόντα - έλεγχος ασφάλεια. Δ/ση Αγροτικής Ανάπτυξης Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Σερρών. 1/ 2008.
- 46 Ημερίδα με τίτλο «ΔΡΑΣΗ ΓΙΑ ΤΟ ΚΛΙΜΑ». Διοργάνωση Δίκτυο ΜΕΣΟΓΕΙΟΣ SOS σε συνεργασία με τα Γραφεία Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Α/θμιας και Β/θμιας Εκπαίδευσης Ανατολικής & Δυτικής Θεσσαλονίκης, το Παράρτημα Μακεδονίας της Πανελληνίας Ένωσης Εκπαιδευτικών Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης και την Οικολογική Κίνηση Θεσσαλονίκης. 23 Φεβρουαρίου 2008. *Η δράση εντάσσεται στην Πανευρωπαϊκή εκστρατεία "Sustainable Energy Europe"*.
- 47 Συνέδριο «Κοινωνικές ανισότητες και εκπαίδευση» αφιερωμένο στα εικοσάχρονα του Τμήματος Επιστημών της Εκπαίδευσης στην Προσχολική Ηλικία. Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης. Αλεξανδρούπολη, 28-30 Μαρτίου, 2008.
- 48 5^ο πανελλήνιο συνέδριο με διεθνή συμμετοχή "Επιστήμη και κοινωνία: οι φυσικές επιστήμες στην προσχολική εκπαίδευση". Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, Νοέμβριος 2008.
- 49 Public Health and Health Care in Greece and Bulgaria: The Challenge of the Cross-border Collaboration. Alexandroupolis, 8-10 May 2009.
- 50 1ο Πανελλήνιο Συνέδριο "Υγιεινή και ασφάλεια στους χώρους των νοσοκομείων". Ελληνική Εταιρεία Ιατρικής της Εργασίας και του Περιβάλλοντος. Τμήμα Ιατρικής, Δ.Π.Θ., Αλεξανδρούπολη, 12-14 Νοεμβρίου, 2009.
- 51 4ο Συμπόσιο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης. "Το αειφόρο σχολείο του παρόντος και του μέλλοντος". Ελληνική Εταιρεία για την Προστασία του Περιβάλλοντος και της Πολιτιστικής Κληρονομιάς & Πανεπιστήμιο Αθηνών. Αθήνα, 22-24 Ιανουαρίου 2010.
- 52 Ευρωπαϊκό Συνέδριο της Παγκόσμιας Οργάνωσης Πρώτης Αγωγής και Εκπαίδευσης (OMEP), Δημιουργικότητα και μάθηση στην προσχολική ηλικία, (446-455). Κυπριακή Επιτροπή OMEP. Λευκωσία, 2011.
- 53 Τοπικές κοινωνίες στο θαλάσσιο και ορεινό χώρο στα νότια Βαλκάνια, 18^{ος}-19^{ος} αι. *Τμήμα Ιστορίας, Ιόνιο Πανεπιστήμιο, Κέρκυρα, 24-26 Μαΐου 2012.*
- 54 6^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Οικολογίας. Οικολογική έρευνα στην Ελλάδα: τάσεις, προκλήσεις και εφαρμογές. Ελληνική Οικολογική Εταιρεία. Αθήνα 4-7/2012
- 55 7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Φυσικών Επιστημών στην Προσχολική Ηλικία, Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών, Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας. Φλώρινα 19-21/10/2012
- 56 5^ο Περιβαλλοντικό Συνέδριο Μακεδονίας, Ένωση Ελλήνων Χημικών (Παράρτημα Μακεδονίας), Α.Π.Θ., 14-15/3/2014. Θεσσαλονίκη
- 57 5^ο Πανελλήνιο συνέδριο ένωσης ερευνητών διδακτικής Μαθηματικών. Φλώρινα, 14-16/3/2014.

- 58** 1η Επιστημονική Συνάντηση Υποψηφίων Διδακτόρων και Μεταπτυχιακών Φοιτητών/τριών στην Περιβαλλοντική Εκπαίδευση/ Εκπαίδευση για την Αειφόρο Ανάπτυξη. Ελληνική Επιστημονική Εταιρεία Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης για την Αειφορία (ΕΛ.Ε.ΕΤ.Π.Ε.Α) σε συνεργασία με το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών. 20 - 21 /6/2014.Αθήνα
- 59** 1^ο Πανελλήνιο Συνέδριο με Διεθνή Συμμετοχή για το Εκπαιδευτικό Υλικό στα Μαθηματικά και τις Φυσικές Επιστήμες. «*Ανάπτυξη Εκπαιδευτικού Υλικού στα Μαθηματικά και τις Φυσικές Επιστήμες*». Ρόδος, 17-18/10/14 Σχολή Ανθρωπιστικών Επιστημών, Πανεπιστήμιο Αιγαίου
- 60** 7^ο Συνέδριο Ακουστικής. Εταιρεία Ακουστικολόγων Ελλάδας, 20-22/10/2014. ΑΠΘ
- 61** 1^ο Πανελλήνιο συνέδριο με διεθνή συμμετοχή. Ανα-στοχασμοί για την παιδική ηλικία. Τμήμα Επιστημών Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης - Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης, Παιδαγωγική Σχολή, Α.Π.Θ. 31 /10- 1 /11/ 2014.
- 62** 8^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Οι Φυσικές Επιστήμες στο Νηπιαγωγείο Η Διδακτική των Φυσικών Επιστημών στην εκπαίδευση, επιμόρφωση, μετεκπαίδευση των Νηπιαγωγών. Τμήμα Εκπαίδευση και Αγωγής στην Προσχολική Ηλικία, Εθνικό Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Αθήνα, 19–21 Δεκεμβρίου 2014
- 63** Συνέδριο με τίτλο «Εκπαίδευση για την Αειφόρο Ανάπτυξη: Συνεργασία Σχολείου-Κοινότητας». Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Κύπρου. Λευκωσία 28 Μαρτίου 2015
- 64** 10^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Ο.Μ.Ε.Ρ. – Δ.Π.Θ .*Εκπαιδύοντας πολίτες για ένα αειφόρο μέλλον: Ο ρόλος της προσχολικής και πρώτης σχολικής εκπαίδευσης*. 16-18 Οκτωβρίου, 2015. Τμήμα Επιστημών της Εκπαίδευσης στην Προσχολική Ηλικία και Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης, ΔΠΘ, Αλεξανδρούπολη
- 65** Δημερίδα «Ιστορικό και πολιτιστικό τοπίο: παρεμβάσεις και διαχείριση, πρόσληψη και μετασχηματισμοί». Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας ΕΚΠΑ, Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών, Πολιτιστικό Ίδρυμα Ομίλου Πειραιώς, Εταιρεία Μελέτης Νέου Ελληνισμού. Αθήνα. 3-4/11/2016.
- 66** OMEP European Conference, *The Place of the Child in the 21st Century*. Canterbury Christ Church University, Canterbury, England, 5 – 7 MAY 2016
- 67** 10^ο Πανελλήνιο Συνέδριο *Οι Φυσικές επιστήμες στην προσχολική εκπαίδευση*, 4-6 Μαΐου 2018, Θεσσαλονίκη, ΤΕΠΑΕ, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης
- 68** 11^ο Συνεδρίο ΕΝΕΦΕΤ: Ένωση για την Εκπαίδευση στις Φυσικές Επιστήμες και την Τεχνολογία, «*Επαναπροσδιορίζοντας τη Διδασκαλία και Μάθηση των Φυσικών Επιστημών και της Τεχνολογίας στον 21ο αι.*» Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας, Φλώρινα 19-21 Απριλίου 2019.
- 69** 11ο Πανελλήνιο Συνέδριο *Οι Φυσικές Επιστήμες στην Προσχολική Εκπαίδευση Χαρτογραφώντας τη νέα εικοσαετία έρευνας και διδακτικής πράξης*. Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, Ιωάννινα, 6, 7 & 8 Νοεμβρίου 2020
- 70** Πρακτικά 7ου Διεθνούς Συνεδρίου για την Προώθηση της Εκπαιδευτικής Καινοτομίας,

Τόμος Α σελ. 359-367, Λάρισα 15-17 Οκτωβρίου 2021, <http://synedrio.eepek.gr>

- 71** *1ο Διεθνές Συνέδριο Εκπαίδευση στην 21^ο αιώνα. Σύγχρονες προκλήσεις και προβληματισμοί.* Ιωάννινα, 13-15 Μαΐου, 2022. ΠΤΔΕ-Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων
- 72** *12ο Πανελλήνιο Συνέδριο Οι Φυσικές Επιστήμες στην Προσχολική Εκπαίδευση Από τις επιστημονικές πρακτικές και το πείραμα έως τη διερεύνηση και το STE(A)M: μια νέα εποχή σύνθεσης.* Φλώρινα, 4, 5 & 6 Νοεμβρίου 2022. Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών Σχολή Κοινωνικών και Ανθρωπιστικών Επιστημών. Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας

Οι δημοσιεύσεις σε πρακτικά ή συλλογικούς τόμους των παραπάνω Συνεδρίων αναφέρονται στην ενότητα "Δ. Επιστημονικές Δημοσιεύσεις – Μελέτες".

Z. ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΕΡΓΟ

Z1. Διδακτικό έργο σε προπτυχιακό επίπεδο

- 2011-2019** Αναπληρώτρια Καθηγήτρια και Καθηγήτρια, Τμήμα Επιστημών της Εκπαίδευσης στην Προσχολική Ηλικία, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης. Γνωστικό αντικείμενο: Φυσικές Επιστήμες και Περιβαλλοντική Εκπαίδευση Διδασκαλία των εξής μαθημάτων:
- Περιβαλλοντική εκπαίδευση, αειφορία και αειφόρος ανάπτυξη
  - Διδασκαλία και μάθηση των φυσικών επιστημών στην προσχολική ηλικία
  - Έννοιες φυσικών επιστημών για την προσχολική εκπαίδευση
  - Περιβαλλοντικά θέματα και η διδασκαλία τους
- 2003-2011** Επίκουρος Καθηγητής, Τμήμα Επιστημών της Εκπαίδευσης στην Προσχολική Ηλικία, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης. Γνωστικό αντικείμενο: Φυσικές Επιστήμες και Περιβαλλοντική Εκπαίδευση Διδασκαλία των εξής μαθημάτων:
- Περιβαλλοντική εκπαίδευση
  - Διδασκαλία και μάθηση των φυσικών επιστημών στην προσχολική ηλικία
  - Έννοιες φυσικών επιστημών για την προσχολική εκπαίδευση
  - Περιβαλλοντικά θέματα και η διδασκαλία τους
  - Μεθοδολογία κατασκευής ερευνητικών εργαλείων – Το ερωτηματολόγιο. Θεωρία – Εφαρμογές (1 τρίωρο μάθημα στα πλαίσια υποχρεωτικού σεμιναρίου για την εκπόνηση πτυχιακών εργασιών, 2004-2005, 2005-2006)
  - Είδη και τεχνικές ερωτηματολογίων. Τεχνικές προγραμματισμού και σχεδιασμού ερωτήσεων. Σχεδιασμός ερωτηματολογίων. Παραδείγματα. Άσκηση 3^η. Σχεδιασμός ερωτηματολογίου. (2006-2007, 2 τρίωρα μαθήματα στα πλαίσια του μαθήματος Μεθοδολογία εκπαιδευτικής έρευνας I, υπεύθυνη μαθήματος: Λ. Μπεζέ, Καθηγήτρια)
  - Φροντιστήριο κατανόησης και γραφής επιστημονικών κειμένων (2006-2007, εαρινό εξάμηνο)
  - Μεθοδολογία εκπαιδευτικής έρευνας I (Υπεύθυνη μαθήματος): Ερωτηματολόγια (Είδη και τεχνικές ερωτηματολογίων. Τεχνικές προγραμματισμού και σχεδιασμού ερωτήσεων. Σχεδιασμός ερωτηματολογίων. Παραδείγματα). Κλινική συνέντευξη (Στόχοι της κλινικής συνέντευξης. Δομημένη και ημιδομημένη συνέντευξη. Εργαλεία

κλινικής συνέντευξης. Τρόποι ανάλυσης δεδομένων κλινικής συνέντευξης)
(2007-2008, 5 τρίωρα μαθήματα).

- 2002-2003** Συμβασιούχος διδάσκουσα βάσει του Π.Δ. 407/80 στο Τμήμα Επιστημών της Εκπαίδευσης στην Προσχολική Ηλικία, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης (εαρινό εξάμηνο). Γνωστικό αντικείμενο: Φυσικές Επιστήμες Περιβαλλοντική Εκπαίδευση
- Διδασκαλία των εξής μαθημάτων:
- Περιβαλλοντική εκπαίδευση
  - Φυσικές επιστήμες στην προσχολική ηλικία
- 2000-2003** Συμβασιούχος διδάσκουσα βάσει του Π.Δ. 407/80 στο Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής εκπαίδευσης, Σχολή Ελληνικών και Μεσογειακών Σπουδών, Πανεπιστήμιο Αιγαίου.
- Γνωστικό αντικείμενο: Περιβαλλοντική Εκπαίδευση.
- Διδασκαλία των εξής μαθημάτων:
- Έννοιες για τη φύση και το περιβάλλον και η διδασκαλία τους
  - Εισαγωγή σε βασικές έννοιες των φυσικών επιστημών για την περιβαλλοντική εκπαίδευση και η διδασκαλία τους
  - Σχεδιασμός και υλοποίηση προγράμματος περιβαλλοντικής αγωγής
  - Έρευνα για το περιβάλλον. Αντιλήψεις των μαθητών για τα περιβαλλοντικά ζητήματα
  - Έρευνα για το περιβάλλον. Δημόσια κατανόηση περιβαλλοντικών ζητημάτων
- 2008-2010** Συμβασιούχος διδάσκουσα βάσει του Π.Δ. 407/80 στο Παιδαγωγικό Τμήμα Προσχολικής Εκπαίδευσης, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας
- Διδασκαλία των εξής μαθημάτων:
- Περιβαλλοντική Εκπαίδευση (Χειμερινό εξάμηνο 2008-09, χειμερινό εξάμηνο 2009-10)
  - Δραστηριότητες και παιδαγωγικό υλικό για τη φύση και το περιβάλλον (Εαρινό εξάμηνο 2008-09)
- 2012-2018** Ανάθεση διδακτικού έργου στο Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης του ΔΠΘ.
- Διδασκαλία του μαθήματος:
- Αρχές Φυσικής (Χειμερινό εξάμηνο ακαδημαϊκά έτη: 2012-2013, 2013-2014, 2014-2015, 2015-2016, 2016-2017, 2017-2018, 2018-2019)
- 2019-** Καθηγήτρια, Τμήμα Επιστημών Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης
- Γνωστικό αντικείμενο: Φυσικές Επιστήμες και Περιβαλλοντική Εκπαίδευση
- Διδασκαλία των εξής μαθημάτων:
- Περιβαλλοντική εκπαίδευση, αειφορία και αειφόρος ανάπτυξη
  - Περιβαλλοντικές έννοιες και ζητήματα και η διδασκαλία τους
- Εφαρμοσμένη \παιδαγωγική II (2019-2020 και 2020-2021)

Z2. Διδακτικό έργο σε μεταπτυχιακό επίπεδο

- Z2.1** Διατμηματικό Διαπανεπιστημιακό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών

- 2004-2008** (ΔΔΠΜΣ), των Τμημάτων: Επιστημών της Εκπαίδευσης στην Προσχολική Ηλικία Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, Φιλοσοφίας, Παιδαγωγικής, Ψυχολογίας Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Επιστημών της Προσχολικής Αγωγής και του Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού Πανεπιστήμιο Αιγαίου, "Κοινωνικό πολιτισμική εκπαίδευση και κατάρτιση εμψυχωτών" .
- Διδασκαλία στο πλαίσιο του μαθήματος:
- Το παιδί στο φυσικό και το ανθρωπογενές περιβάλλον (Υπεύθυνος: Αλ. Πρέπης, Αναπληρωτής. Καθηγητής ΔΠΘ) (12 ώρες το 2004-2005, 9 ώρες το 2005-2006, 9 ώρες το 2006-2007 και 8 ώρες το 2007-2008).
- Εποπτεία πρακτικών ασκήσεων έξι (6) φοιτητών: σε νηπιαγωγείο (1), σε Κέντρα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης (3) (ΚΠΕ Παρανεστίου, ΚΠΕ Σουφλίου), στο Κέντρο Ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης Νέστου (1) (Κεραμωτή και Βιστωνίδα) και στο Κέντρο Δημιουργικής Απασχόλησης Δήμου Ζωγράφου (Αττική) (1).
- Z2.2**
2004-2018 Συνεργαζόμενο Εκπαιδευτικό Προσωπικό - Συντονίστρια . Διδασκαλία και συντονισμός στη Θεματική Ενότητα «Εισαγωγή στο Φυσικό και το Ανθρωπογενές Περιβάλλον» του Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών «Σπουδές στην Εκπαίδευση». Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο.
- Συντονίστρια Θεματικής Ενότητας κατά τα έτη 2004-2005, 2005-2006, 2006-2007.
  - Διδασκαλία του μαθήματος: Εισαγωγή στο φυσικό και το ανθρωπογενές περιβάλλον κατά τα έτη: 2005-2006, 2006-2007, 2007-2008, 2008-2009, 2009-2010, 2010-11, 2011-2012, 2012-2013, 2013-2014, 2014-2015, 2015-2016, 2016-2017, 2017-2018, 2018-2019
- Z2.3**
2004-2016 Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών, «Περιβαλλοντική Εκπαίδευση». Σχολή Ανθρωπιστικών Επιστημών Τμήμα Επιστημών της Προσχολικής Αγωγής και του Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού, Πανεπιστήμιο Αιγαίου.
- Διδασκαλία των εξής μαθημάτων:
- Περιβαλλοντική εκπαίδευση: Θεωρία και πράξη (2005-2006, 2006-2007, 2007-2008, 2008-2009, 2009-2010, 2010-2011, 2013-2014)
  - Παραδείγματα και Μεθοδολογία Αξιολόγησης στην Περιβαλλοντική εκπαίδευση (2004-2005, 2005-2006, 2006-2007, 2007-2008, 2008-2009, 2009-2010, 2010-2011, 2011-2012, 2013-2014, 2014-2015, 2015-2016)
  - Περιβαλλοντική επικοινωνία (2011-2012, 2012-2013).
- Z2.4**
2007-2008 Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών «Υγιεινή και Ασφάλεια της Εργασίας» Τμήμα Ιατρικής Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης (με σύμπραξη των Τμημάτων Δημόσιας Υγιεινής και Νοσηλευτικής Α΄ του Τ.Ε.Ι. Αθήνας). Διδασκαλία του μαθήματος:
- Περιβαλλοντική εκπαίδευση στον εργασιακό χώρο για την υγεία και την ασφάλεια των εργαζομένων και την προστασία του περιβάλλοντος
- Z2.5**
2007 Διάλεξη (1 τρίωρη) στο πλαίσιο του μαθήματος "Χώροι δράσεις και τρόποι παιδαγωγικής παρέμβασης" του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών "Παιδαγωγικό παιχνίδι και παιδαγωγικό υλικό στην πρώτη παιδική ηλικία" του Παιδαγωγικού Τμήματος Προσχολικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας. Υπεύθυνη μαθήματος: Δ. Κακανά, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια.

- Z2.6**
2007 Διαλέξεις (2 τρίωρες) στο πλαίσιο σεμιναρίου στο Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα "Εκπαιδευτική διοίκηση και αξιολόγηση" της Σχολής Επιστημών Αγωγής του Πανεπιστημίου Κύπρου. *Τίτλος εισήγησης: Παραδείγματα και μεθοδολογία αξιολόγησης στην περιβαλλοντική εκπαίδευση*". Υπεύθυνος μαθήματος: Λ. Κυριακίδης, Επίκουρος Καθηγητής.
- Z2.7**
2008-2015 Εξ αποστάσεως ηλεκτρονική τρίωρη διάλεξη στο πλαίσιο του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών "Παιδαγωγικό παιχνίδι και παιδαγωγικό υλικό στην πρώτη παιδική ηλικία" του Παιδαγωγικού Τμήματος Προσχολικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, με θέμα :
- "Σχεδιασμός και ανάπτυξη εκπαιδευτικού υλικού για τη φύση και το περιβάλλον: Θεωρητικά ζητήματα και εφαρμογές, στο πλαίσιο του μαθήματος "Θεωρίες σχεδιασμού παιδαγωγικού υλικού και παιδαγωγικού παιχνιδιού" (2008-2009, 2009-2010, 2011-2012, 2012-2013, 2013-2014, 2014-2015- Β' εξάμηνο).
- Z2.8**
2009-2010
2013-2018 Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών, «Εξειδίκευση στην Περιβαλλοντική Εκπαίδευση». Τμήμα Επιστημών Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης
- Διδασκαλία των μαθημάτων:
- Το βασικό θεωρητικό, φιλοσοφικό, μεθοδολογικό και εννοιολογικό πλαίσιο της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης (Συνδιδασκαλία με Αλ. Γεωργόπουλο, Καθηγητή ΑΠΘ, Π. Ράγκου, Επ. Καθηγήτρια ΑΠΘ) (Χειμερινό εξάμηνο ακαδημαϊκών ετών 2009-2010, 2013-2014, 2014-2015, 2015-2016, 2016-2017, 2017-2018).
  - Βασικές θεωρίες Οικολογίας και η προβληματική της Ανθρώπινης Οικολογίας (Συνδιδασκαλία με Π. Ράγκου Επ. Καθηγήτρια ΑΠΘ) (Εαρινό εξάμηνο ακαδημαϊκών ετών 2013-2014, 2014-2015, 2015-2016, 2016-2017, 2017-2018).
- Z2.9**
2009-2010
2011-2012
2013-2014
2015-2016 Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών "Θεωρία, Πράξη και Αξιολόγηση Εκπαιδευτικού Έργου", Κατεύθυνση «Περιβαλλοντική Εκπαίδευση». Τμήμα Φιλοσοφίας, Παιδαγωγικής, Ψυχολογίας. Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών.
- Συνδιδασκαλία του μαθήματος:
- Αρχές διδακτικού σχεδιασμού και αξιολόγησης στην Περιβαλλοντική Εκπαίδευση (Εαρινό εξάμηνο ακαδημαϊκών ετών 2009-2010, 2011-2012, 2013-2014 και 2015-2016).
- Z2.10**
2009-2015 Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών, «Εκπαίδευση για το Περιβάλλον και την Αειφόρο Ανάπτυξη» Πανεπιστήμιο Frederick, Λευκωσία – Κύπρος.
- Διδασκαλία των μαθημάτων:
- Περιβάλλον και Αειφόρος ανάπτυξη: Έννοιες και ζητήματα (Χειμερινό ακαδημαϊκά έτη 2009-2010, 2010-2011 και 2011-2012)
  - Αξιολόγηση στην Εκπαίδευση για το Περιβάλλον και την Αειφορία (Εαρινό ακαδημαϊκά έτη 2009-2010, 2010-2011 και 2011-2012)
  - Κατάρτιση και Εκπαίδευση για το Περιβάλλον και την Αειφόρο Ανάπτυξη σε Φορείς και Οργανισμούς (Εαρινό εξάμηνο, ακαδημαϊκά έτη: 2009-2010, 2010-2011, συνδιδασκαλία κατά τα έτη 2011-2012, 2012-2013, 2014-2015).

Z2.11 Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών «Εκπαίδευση για το περιβάλλον και την αειφορία», Τμήμα Επιστημών της Εκπαίδευσης στην Προσχολική Ηλικία. Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης.

2015-2019

Διδασκαλία των μαθημάτων:

- Περιβάλλον, οικολογία: έννοιες, ζητήματα και πολιτικές (Χειμερινό εξάμηνο ακαδημαϊκά έτη: 2015-2016, 2016-2017, 2017-2018)
- Αειφορία και αειφόρος ανάπτυξη (Χειμερινό εξάμηνο ακαδημαϊκά έτη: 2015-2016, 2016-2017, 2017-2018)
- Παραγωγή και χρήση του περιβαλλοντικού λόγου σε αναπτυξιακές αειφορικές δράσεις – Εφαρμογές (Εαρινό εξάμηνο ακαδημαϊκά έτη: 2016-2017, 2017-2018)
- Εκπαίδευση για το περιβάλλον και την αειφορία: θεωρητικό-παιδαγωγικό πλαίσιο (Εαρινό εξάμηνο ακαδημαϊκά έτη: 2015-2016, 2016-2017, 2017-2018)
- Σεμινάριο: Σχεδιασμός και Εφαρμογές παρεμβάσεων στην εκπαίδευση για το περιβάλλον και την αειφορία. Πρακτική Άσκηση (Χειμερινό εξάμηνο ακαδημαϊκά έτη: 2016-2017, 2017-2018, 2018-2019)

Z2.12

2019-2023

Διατμηματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΔΠΜΣ) «Εκπαίδευση για την Αειφορία - Επιστήμες της Αγωγής» των Τμημάτων Επιστημών Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης (επισπεύδων) και του Τμήματος Βιολογίας του ΑΠΘ

Διδασκαλία των μαθημάτων:

- Το βασικό θεωρητικό, φιλοσοφικό, μεθοδολογικό και εννοιολογικό πλαίσιο της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης (Χειμερινό εξάμηνο 2019-2020, 2021-2022)
- Βασικές θεωρίες Οικολογίας και η προβληματική της Ανθρώπινης Οικολογίας (Εαρινό εξάμηνο 2019-2020, 2021-2022)
- Πρακτική Άσκηση (Χειμερινό 2020-2021, 2022-2023)

Z3. Επίβλεψη, μέλος τριμελών συμβουλευτικών επιτροπών, επιτροπών αξιολόγησης διδακτορικών διατριβών και μεταδιδακτορικών ερευνών

1. Επίβλεψη των εξής διδακτορικών διατριβών:

Σε εξέλιξη

- I. Τσιπιτσούδη, Ανατολή (2021- σε εξέλιξη). *Η περιβαλλοντική εκπαίδευση για την αειφορία ως πλαίσιο συμπερίληψης παιδιών με ήπια νοητική καθυστέρηση: Μελέτη των στάσεων, των απόψεων και των διδακτικών πρακτικών εκπαιδευτικών πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης* [Μέλη συμβουλευτικής επιτροπής: Β. Χρηστίδου, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια ΤΕΠΑΕ-ΑΠΘ, Κ. Βουγιούκας, Επίκουρος Καθηγητής, ΤΕΠΑΕ-ΑΠΘ].
- II. Στεφάνου, Π (2021- σε εξέλιξη). *Το οικολογικό αποτύπωμα ως εκπαιδευτικό εργαλείο για το περιβάλλον και την αειφορία στο πλαίσιο της τοπικής κοινότητας: Μελέτη περίπτωσης*

αστικής και μη αστικής κοινότητας [Μέλη συμβουλευτικής επιτροπής: Α. Λενακάκης, Αναπληρωτής Καθηγητής, ΤΕΠΑΕ-ΑΠΘ, Γ. Μαλανδράκης, Επίκουρος Καθηγητής ΠΤΔΕ, ΑΠΘ].

- III. Πολύζου, Μ. (2022- εξέλιξη). Η διαχρονική εξέλιξη του αστικού τοπίου ως πλαισίου εκπαίδευσης για το περιβάλλον και την αειφορία. Η περίπτωση της πόλης της Θεσσαλονίκης από την οθωμανική κατάκτηση (1430) μέχρι σήμερα. [Μέλη συμβουλευτικής επιτροπής: Ι. Βαμβακίδου, Καθηγήτρια ΤΕΠΑΕ-ΑΠΘ, Γ. Μαλανδράκης, Επίκουρος Καθηγητής ΠΤΔΕ, ΑΠΘ].

Ολοκληρωμένα

- IV. Βαρσαμά, Μ. (2014-2019). *Ανάστροφος σχεδιασμός παραδοσιακών προγραμμάτων: Παράδειγμα από τα μαθήματα των Φυσικών Επιστημών για παιδιά προσχολικής ηλικίας και μαθητές Α - Γ' τάξης Δημοτικού. Μια προσέγγιση Εκπαιδευτικής Συμπερίληψης.* [Μέλη συμβουλευτικής επιτροπής: Βαβουγιός, Δ., Αναπληρωτής Καθηγητής, Παιδαγωγικό Τμήμα Ειδικής Αγωγής, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας. Κόκκινος, Κ., Αναπληρωτής Καθηγητής, Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης, ΔΠΘ] (Υποτροφία ΙΚΥ)
- V. Δουλάμη, Ε. (2011-2020). *Διερεύνηση των απόψεων στελεχών Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης για το ρόλο του σύγχρονου σχολείου στην προαγωγή της εκπαίδευσης για το περιβάλλον και την αειφορία.* [Μέλη συμβουλευτικής επιτροπής: Γεωργόπουλος, Α., Καθηγητής, Τμήμα Επιστημών Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης, ΑΠΘ. Παρασκευόπουλος, Σ., Καθηγητής Παιδαγωγικό Τμήμα Ειδικής Αγωγής, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας.
- VI. Μαλκοπούλου, Ε. (2011-2022). *Διερεύνηση του εννοιολογικού πεδίου εκπαιδευτικών προσχολικής εκπαίδευσης και νηπίων για την έννοια του 'οικοσυστήματος'.* [Μέλη συμβουλευτικής επιτροπής: Γ. Παπαγεωργίου, Καθηγητής, Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης, ΔΠΘ. Χρηστίδου, Β. Καθηγήτρια, Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας].

2. Μέλος τριμελών συμβουλευτικών επιτροπών των εξής διδακτορικών διατριβών:

- I. Αναστόπουλος, Χ. (1999-2005). *Στάσεις των μαθητών του δημοτικού σχολείου απέναντι στο θαλάσσιο περιβάλλον*, Ρόδος, Τμήμα Επιστημών της Προσχολικής Αγωγής και του Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού, Πανεπιστήμιο Αιγαίου.
- II. Σιώκη, Ε. (2006-2011). *Στάσεις μαθητών /μαθητριών απέναντι στο περιβάλλον και τα περιβαλλοντικά προβλήματα μέσα από την συμμετοχή τους σε πρόγραμμα περιβαλλοντικής εκπαίδευσης στο σχολείο.* Ρόδος, Τμήμα Επιστημών της Προσχολικής Αγωγής και του Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού, Πανεπιστήμιο Αιγαίου.
- III. Τσακίρης, Ι. (2007-2013). *Η σχολική αυλή ως χώρος μάθησης και ο ρόλος της στη διαμόρφωση του περιβαλλοντικά υπεύθυνων πολιτών. Διερεύνηση των αντιλήψεων εκπαιδευτικών της Α/θμιας εκπαίδευσης.* Ρόδος, Τμήμα Επιστημών της Προσχολικής Αγωγής και του Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού, Πανεπιστήμιο Αιγαίου.
- IV. Σκουριολιάκου, Π. (2008-2013). *Ψηφιοποιημένο διδακτικό υλικό για την περιβαλλοντική εκπαίδευση-ανάπτυξη και αξιολόγηση.* Βόλος, Παιδαγωγικό Τμήμα Ειδικής Αγωγής. Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας.
- V. Ποιμενίδης, Δ. (2009-2015). *Παραγωγή και κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας στο νησί της Ρόδου. Απόψεις και στάσεις μεγάλων καταναλωτών για την αειφορική διαχείρισή της.* Ρόδος, Τμήμα Επιστημών της Προσχολικής Αγωγής και του Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού, Πανεπιστήμιο Αιγαίου.

- VI. Στυλιανού, Π. (2013-2019). *Η Περιβαλλοντική Εκπαίδευση ως εργαλείο επαγγελματικής ανάπτυξης των εκπαιδευτικών των Φυσικών Επιστημών στη Δευτεροβάθμια Εκπ/ση. Οι αντιλήψεις, προθέσεις και πρακτικές των εκπαιδευτικών υπό το φως της Θεωρίας δραστηριοτήτων (Cultural Historical Activity Theory*. Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων.
- VII. Πασανίδου, Ε. (2014-σε εξέλιξη). *Διαστάσεις αειφορίας στα Προγράμματα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης με θέμα το υδροτοπικό στοιχείο*. Τμήμα Δασολογίας και Φυσικού Περιβάλλοντος, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης.
- VIII. Αραμπατζίδου, Φ. (2018-σε εξέλιξη). *Οι διαφορές στις περιβαλλοντικές αξίες παιδιών αστικών και αγροτικών περιοχών*. Τμήμα Επιστημών Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης, Α.Π.Θ.
- IX. Φωτιάδης, Μ. (2018-σε εξέλιξη). *Τοπικές κοινότητες, περιβαλλοντικά κινήματα και εκπαίδευση για την αειφόρο ανάπτυξη. Μελέτη περίπτωσης μικρής κοινότητας*. Τμήμα Επιστημών Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης, Α.Π.Θ.
- X. Βασιλειάδου, Κ. (2018-σε εξέλιξη). *Ανάλυση Δικτύων: μια νέα ερευνητική προσέγγιση για τη διερεύνηση σχέσεων στο πεδίο της Διδακτικής των Φυσικών Επιστημών*. Τμήμα Επιστημών της Εκπαίδευσης στην Προσχολική Ηλικία, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης.
- XI. Σταμούλη, Ε. (2018- σε εξέλιξη). *Οι σημαντικές εμπειρίες ζωής του ατόμου στην παιδική ηλικία και η επιρροή που ασκούν αυτές στη συμπεριφορά και ικανότητα δράσης του ατόμου στην ενήλικη ζωή*. Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων.
- XII. Μπουσδα, Φ. (2018-σε εξέλιξη). *Ο βαθμός αλλά και ο τρόπος με τον οποίο διαχειρίζονται οι εκπαιδευτικοί στο σχολείο το θέμα της ενεργειακής μετάβασης στη Δυτική Μακεδονία*. Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων.
- XIII. Μπρέντας, Φ. (2022-σε εξέλιξη). *Αρχαιακό Υλικό (1927 — 1961) Μιχάλη Πατέλη, εξόριστοι και εξόριστες του Έβρου στη Μακρόνησο. Προσέγγιση της τοπικής ιστορίας στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση*, Τμήμα Επιστημών Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης, ΑΠΘ.

3. Μέλος επταμελών εξεταστικών επιτροπών των εξής διδακτορικών διατριβών:

- I. Αναστασάτος, Ν. (2004). *Πόσο πράσινο είναι το σπίτι, το σχολείο και η γειτονιά μας: εκπόνηση και εφαρμογή προγράμματος περιβαλλοντικής εκπαίδευσης στη Στ' τάξη Δημοτικού Σχολείου για την οικολογικοποίηση της σκέψης των παιδιών*, Ρόδος: Τμήμα Επιστημών της Προσχολικής Αγωγής και του Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού, Πανεπιστήμιο Αιγαίου.
- II. Λιθοξοΐδου, Λ (2006). *Η συμβολή ενός προγράμματος περιβαλλοντικής εκπαίδευσης στην καλλιέργεια στάσεων και αξιών στην προσχολική ηλικία*, Θεσσαλονίκη: Τμήμα Επιστημών Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης, Α.Π.Θ.
- III. Ψαρράς, Ν. (2008). *Μελέτη των αντιλήψεων παιδιών ηλικίας 10-12 χρόνων, για τη δομή και τη λειτουργία του ανθρώπινου σώματος. Σχεδιασμός, εφαρμογή και αξιολόγηση μιας καινοτομικής διδακτικής παρέμβασης για το πεπτικό και το μυϊκό σύστημα του ανθρώπου στο Δημοτικό Σχολείο*, Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας.
- IV. Καλπία, Β. (2009). *Διδασκαλία γεωμετρικής οπτικής σε μαθητές Ε' Δημοτικού*. Αλεξανδρούπολη: Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης.
- V. Παπαβασιλείου, Β. (2009). *Διαθεματική προσέγγιση των ιδιωματικών ονομάτων των φυτών και φυτώνυμων τοπωνυμίων της Ρόδου με ανάπτυξη και εφαρμογή project για το περιβάλλον*. Ρόδος: Τμήμα Επιστημών της Προσχολικής Αγωγής και του Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού, Πανεπιστήμιο Αιγαίου.

- VI. Ηλιοπούλου, Ιφ. (2011). *Αντιλήψεις παιδιών Νηπιαγωγείου και Γ' Τάξης Δημοτικού για διάφορες διαστάσεις περιβαλλοντικών θεμάτων όπως το δάσος, τα απορρίμματα, η ρύπανση αέρα και θάλασσας και η κατανάλωση νερού και ηλεκτρικής ενέργειας*. Βόλος: Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών. Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας.
- VII. Ευαγγελοπούλου, Α. (2012). *Αντιλήψεις των μαθητών της Α' Λυκείου για την έννοια της τριβής, τους νόμους της και το ρόλο της στη σχετική μεταφορική και περιστροφική κίνηση. Πρόταση για εποικοδομητική διδακτική παρέμβαση σε ένα συνεργατικό περιβάλλον μάθησης και διδασκαλίας*. Αλεξανδρούπολη: Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης.
- VIII. Κουντουριώτης, Γ. (2012). *Ηλεκτρισμός με έμφαση στο μικροσκοπικό επίπεδο: Οι ιδέες των εκπαιδευόμενων, ο σχεδιασμός και η επίδραση καινοτόμου διδακτικής παρέμβασης*. Αλεξανδρούπολη: Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης.
- IX. Λούντζη, Μ. (2012). *Σχεδιασμός, ανάπτυξη και εφαρμογή και αξιολόγηση ηλεκτρονικού εκπαιδευτικού (λογισμικού) υλικού μέσω Η/Υ: Μια στρατηγική για την επίτευξη της περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης των μαθητών στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση*. Αθήνα: Τμήμα Οικιακής Οικονομίας και Οικολογίας, Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο.
- X. Μπουμπόναρη, Θ. (2012). *Βιοσυσσώρευση μετάλλων στο οικοσύστημα του Δέλτα του Έβρου. Εκπαιδευτικές Εφαρμογές*. Αλεξανδρούπολη: Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης.
- XI. Παπανικολάου, Α. (2012). *Ερμηνεία περιβάλλοντος και περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση στις προστατευμένες περιοχές*. Θεσσαλονίκη: Σχολή Γεωπονίας, Δασολογίας και Φυσικού Περιβάλλοντος. Τμήμα Δασολογίας και Φυσικού Περιβάλλοντος. ΑΠΘ
- XII. Μουστάκας, Λ. (2013). *Η δια βίου Περιβαλλοντική Εκπαίδευση ως μοχλός αειφόρου ανάπτυξης σε τοπικό επίπεδο. Το παράδειγμα της Ν. Ρόδου*. Ρόδος: Τμήμα Επιστημών της Προσχολικής Αγωγής και του Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού, Πανεπιστήμιο Αιγαίου.
- XIII. Κυπραίος, Ν. (2014). *Η κατανόηση της χημικής αλλαγής και η σχέση της με γνωστικούς παράγοντες. Μια αναπτυξιακή προσέγγιση*. Αλεξανδρούπολη: Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης.
- XIV. Τσιτσιπής, Γ. (2015). *Η επίδραση γνωστικών παραγόντων στην κατανόηση των ιδιοτήτων των υλικών και των μεταβολών τους από μαθητές Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης*. Αλεξανδρούπολη: Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης.
- XV. Καβαλάρη, Π. (2015). *Μελέτη των παιδαγωγικών και διδακτικών προσεγγίσεων που υιοθετούν οι εκπαιδευτικοί προσχολικής εκπαίδευσης στη διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών*. Βόλος: Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών. Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας.
- XVI. Τσικαλάς, Θ. (2015). *Η επίδραση γνωστικών παραγόντων στην κατανόηση των ιδιοτήτων των υλικών και των μεταβολών τους από μαθητές πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης*. Αλεξανδρούπολη: Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης.
- XVII. Ζαρκάδης, Ν. (2016). *Η επίδραση γνωστικών παραγόντων στην κατανόηση της ατομικής δομής από μαθητές δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης*. Αλεξανδρούπολη: Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης.
- XVIII. Βαϊοπούλου, Χ-Π. (2018). *Συνεκτικά νοητικά μοντέλα και κατακερματισμένη γνώση Μεθοδολογικά ζητήματα στην έρευνα για την κατανόηση εννοιών στις Φυσικές Επιστήμες*. Αλεξανδρούπολη: Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης.
- XIX. Αμαριωτάκης, Β. (2018). *Οπτικές Αναπαραστάσεις του μικρόκοσμου σε σχολικά εγχειρίδια Φυσικής και Χημείας. Μια φαινομενογραφική προσέγγιση ανάπτυξης συστημικού δικτύου αξόνων και κατηγοριών*. Αλεξανδρούπολη: Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης, Δημοκρίτειο

Πανεπιστήμιο Θράκης.

- XX. Κωνσταντινίδη, Ν.Π (2019). Παράγοντες που επηρεάζουν τις διδακτικές επιλογές εκπαιδευτικού σε σχέση με ζητήματα της τοπικής κοινότητας: η περίπτωση των εκπαιδευτικών δράσεων για τις ΑΠΕ. Ρόδος: Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης, Πανεπιστήμιο Αιγαίου.
- XXI. Ντόνα, Ε. (2020). Οι αντιλήψεις και τα χαρακτηριστικά των εκπαιδευτικών στην πορεία εξέλιξης της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης: 1985-2014. Τμήμα Επιστημών Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης, Α.Π.Θ.
- XXII. Μπασματζίδης Γ. (2020). *Αξιοποίηση της Ιστοεξερεύνησης στην Περιβαλλοντική Εκπαίδευση την προώθηση του αειφόρου σχολείου*. Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης, ΑΠΘ
- XXIII. Παπαδοπούλου Αθ. (2020). *Εκπαιδευτική πολιτική και καινοτόμες δράσεις στην εκπαίδευση Μια πρόταση εφαρμογής περιβαλλοντικού προγράμματος, με έμφαση στη δημιουργία βιολογικού σχολικού κήπου*. Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης, ΑΠΘ
- XXIV. Ιππέκη, Ο. (2020). *Η Αειφόρος Ανάπτυξη στα Σχολικά Προγράμματα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση: Διαστάσεις προγραμμάτων και αντιλήψεις των εκπαιδευτικών* Τμήμα Επιστημών Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης, Α.Π.Θ.
- XXV. Περατικός, Α. (2021). *Παράγοντες που επηρεάζουν την Περιβαλλοντικά Υπεύθυνη Συμπεριφορά στα πλαίσια του χώρου εργασίας*. Frederick University (Κύπρος), Σχολία Επιστημών της Αγωγής και Κοινωνικών Επιστημών . Τμήμα Επιστημών της Αγωγής
- XXVI. Αμπράζης, Α. (2021). *Καταγραφή των γνώσεων και της βασικής στάσης (Τυφλότητα/Plant Blindness) απέναντι στα Φυτά: Μια διηλικιακή μελέτη του φαινομένου σε εκπαιδευόμενους πρωτοβάθμιας, δευτεροβάθμιας και τριτοβάθμιας εκπαίδευσης*. Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών, Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας

4. Μέλος τριμελούς επιτροπής αξιολόγησης μεταδιδακτορικής έρευνας :

- I. Ζαρκάδης, Ν. (2018). *Ερμηνεία φαινομένων με χρήση ατομικών μοντέλων. Μελέτη της συνέπειας στη χρήση τους από μαθητές Λυκείου*. Αλεξανδρούπολη: Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης. [Μέλη επιτροπής: επιβλέπων: Γ. Παπαγεωργίου, Καθηγητής, Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης, ΔΠΘ. Δημήτριος Σταμοβλάσης, Επίκουρος Καθηγητής Τμήμα Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής ΑΠΘ].

Z4. Επίβλεψη μεταπτυχιακών διατριβών και πτυχιακών εργασιών

1. Επίβλεψη μεταπτυχιακών διατριβών

Z4.1.1: 2004-2008 Στα πλαίσια του ΔΔΠΜΣ, των Τμημάτων: Επιστημών της Εκπαίδευσης στην Προσχολική Ηλικία - Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, Φιλοσοφίας, Παιδαγωγικής, Ψυχολογίας - Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Επιστημών της Προσχολικής Αγωγής και του Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού - Πανεπιστήμιο Αιγαίου, " Κοινωνικό-Πολιτισμική Εκπαίδευση και Κατάρτιση Εμψυχωτών", εποπτεία μεταπτυχιακών διατριβών (3) στο πεδίο της περιβαλλοντικής εκπαίδευσης.

Z4.1.2: 2004-2016 Εποπτεία είκοσι δύο (22) μεταπτυχιακών διατριβών στο γνωστικό αντικείμενο "Περιβαλλοντική Εκπαίδευση", στα πλαίσια του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών, «Περιβαλλοντική Εκπαίδευση». Σχολή Ανθρωπιστικών Επιστημών Τμήμα Επιστημών της Προσχολικής Αγωγής και του Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού, Πανεπιστήμιο Αιγαίου.

Τα θέματα των μεταπτυχιακών διατριβών εντάσσονται στις ενότητες:

- Αντιλήψεις και αναπαραστάσεις των μικρών παιδιών για περιβαλλοντικά ζητήματα
- Αντιλήψεις και στάσεις των εκπαιδευτικών για περιβαλλοντικά ζητήματα.
- Καταγραφή και κριτική ανάλυση προγραμμάτων περιβαλλοντικής εκπαίδευσης στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση
- Ανάλυση της προσέγγισης του φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος στα σχολικά εγχειρίδια της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης
- Ανάλυση βιβλίων περιβαλλοντικού περιεχομένου για μικρά παιδιά
- Μέσα μαζικής ενημέρωσης και περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση
- Μη τυπικές μορφές εκπαίδευσης για το περιβάλλον και την αειφορία.
- Γεωργικές πρακτικές και επιμορφωτικές ανάγκες των αγροτών για την αειφόρο διαχείριση του περιβάλλοντος

Z4.1.3: 2005 – 2019 Εποπτεία ογδόντα τεσσάρων (84) διπλωματικών εργασιών στο πλαίσιο της Θεματικής Ενότητας «Εισαγωγή στο Φυσικό και το Ανθρωπογενές Περιβάλλον» του Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών «Σπουδές στην Εκπαίδευση». Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο.

Τα θέματα των εργασιών εντάσσονται στις ενότητες:

- Καταγραφή και κριτική ανάλυση προγραμμάτων περιβαλλοντικής εκπαίδευσης στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση
- Απόψεις και στάσεις δημάρχων και ανώτερων στελεχών, της Τοπικής Αυτοδιοίκησης για θέματα διαχείρισης του Περιβάλλοντος.
- Η νομοθεσία για την αειφορία και την προστασία του περιβάλλοντος στην Ελλάδα – ευρωπαϊκή ένωση.
- Τα περιβαλλοντικά ζητήματα και η έννοια της αειφορίας στα σχολικά εγχειρίδια
- Αντιλήψεις και στάσεις των μαθητών, εκπαιδευτικών και πολιτών για περιβαλλοντικά ζητήματα.
- Η απεικόνιση του φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος στα έργα τέχνης και τα αρχαία κείμενα
- Καταγραφή και κριτική ανάλυση του έντυπου εκπαιδευτικού υλικού των Κέντρων Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης (ΚΠΕ)
- Σχεδιασμός και ανάπτυξη έντυπου εκπαιδευτικού υλικού με τις αρχές της απόστασης εκπαίδευσης για εκπαιδευτικούς Α/βάθμιας και Β/θμιας εκπαίδευσης για το περιβάλλον και τα συναφή ζητήματα
- Μέσα μαζικής ενημέρωσης και περιβαλλοντικά ζητήματα: απόψεις και στάσεις των δημοσιογράφων
- Μελέτη εξέλιξης περιβαλλοντικού τοπίου
- Σχεδιασμός και ανάπτυξη εκπαιδευτικού υλικού σε ψηφιακή μορφή
- Ανθρωποκεντρικές και οικοκεντρικές αντιλήψεις για το περιβάλλον
- Μη τυπικές μορφές εκπαίδευσης για το περιβάλλον και την αειφορία.
- Η προώθηση της Εκπαίδευσης για την Αειφόρο Ανάπτυξη στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση, μέσα από τις εγκυκλίους σχολικών δραστηριοτήτων.
- Περιβαλλοντική υποβάθμιση και ποιότητα ζωής: γνώσεις και αντιλήψεις μαθητών Επαγγελματικού Λυκείου.
- Η συμβολή του σχολείου στην ευαισθητοποίηση των μαθητών της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης σε θέματα σχετικά με το περιβάλλον και την αειφορία: Απόψεις εκπαιδευτικών και μαθητών δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης
- Σχεδιασμός και ανάπτυξη ψηφιακού αποθετηρίου για εκπαιδευτικά παιχνίδια ρόλων με θέμα το

περιβάλλον και την αειφορία

- Διερεύνηση των αντιλήψεων των εκπαιδευτικών για το ζήτημα της κλιματικής αλλαγής
- Περιβάλλον, αειφορία και εκπαιδευτική πράξη στην προσχολική ηλικία

Z4.1.4: 2009-2010, 2014-2019 Εποπτεία δέκα τριών (13) διπλωματικών εργασιών στο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών, «Εξειδίκευση στην Περιβαλλοντική Εκπαίδευση». Τμήμα Επιστημών Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης, ΑΠΘ

Τα θέματα των εργασιών εντάσσονται στις ενότητες:

- Ανάλυση σχολικών βιβλίων (μελέτη περιβάλλοντος, η έννοια της βιοποικιλότητας στα σχολικά εγχειρίδια βιολογίας του γυμνασίου και του γενικού λυκείου, Το ενεργειακό ζήτημα στα σχολικά εγχειρίδια Φυσικής Ε' και ΣΤ' τάξης δημοτικού, το αστικό περιβάλλον στα βιβλία γλώσσας του δημοτικού).
- Τα περιβαλλοντικά μηνύματα των παραμυθιών οικολογικού περιεχομένου για παιδιά προσχολικής, πρωτοσχολικής και σχολικής ηλικίας.
- Ανάλυση ταινιών οικολογικού περιεχομένου για μικρά παιδιά
- Περιβαλλοντική Εκπαίδευση και άτομα με αναπηρία (Σχεδιασμός, εφαρμογή και αξιολόγηση περιβαλλοντικού προγράμματος για άτομα με νοητική Αναπηρία, αστικό Περιβάλλον και εμποδιζόμενα άτομα, δράση στην κοινότητα για την ευαισθητοποίηση των πολιτών).
- Σχεδιασμός εκπαιδευτικού υλικού για τους υγροτόπους: η περίπτωση του υγρότοπου της Επανομής
- Βιολογική Γεωργία και Αειφορία

Z4.1.5: 2009-2014 - Εποπτεία δεκαεπτά (17) διπλωματικών εργασιών στο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών, «Εκπαίδευση για το Περιβάλλον και την Αειφόρο Ανάπτυξη» Πανεπιστήμιο Frederick, Λευκωσία – Κύπρος.

Τα θέματα των εργασιών εντάσσονται στις ενότητες:

- Διερεύνηση των απόψεων των πολιτών της Κύπρου για την προστασία του περιβάλλοντος στην προοπτική της αειφορίας
- Διερεύνηση γεωργικών πρακτικών και αντιλήψεων αγροτών για την αειφόρο διαχείριση του περιβάλλοντος.
- Οι αντιλήψεις των νηπιαγωγών της Κύπρου για την περιβαλλοντική εκπαίδευση και το ρόλο της στην καλλιέργεια στάσεων και αξιών στα παιδιά προσχολικής ηλικίας.
- Διερεύνηση των αντιλήψεων των εκπαιδευτικών για παράγοντες επικινδυνότητας σε σχέση με την ασφάλεια και υγεία του σχολικού περιβάλλοντος.
- Σχεδιασμός και ανάπτυξη εκπαιδευτικού υλικού σε ψηφιακή μορφή
- Μελέτη της εξέλιξης του περιβαλλοντικού τοπίου
- Ανάλυση άρθρων περιβαλλοντικού περιεχομένου σε εφημερίδες καθημερινής κυκλοφορίας

Z4.1.6: 2015-2020 Εποπτεία έντεκα (11) διπλωματικών εργασιών στο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών, «Εκπαίδευση για το Περιβάλλον και την Αειφορία» Τ.Ε.Ε.Π.Η – Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης

Τα θέματα των εργασιών εντάσσονται στις ενότητες:

- Αειφορικές στρατηγικές και δράσεις στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση: Το μοντέλο του αειφόρου σχολείου στην Ευρώπη και στην Ελλάδα
- Σχεδιασμός και ανάπτυξη εκπαιδευτικού υλικού για την εκπαίδευση για το περιβάλλον και την αειφορία σε χώρους μη τυπικής εκπαίδευσης.
- Οι απόψεις των εκπαιδευτικών για την έννοια της αειφορίας.
- Αντιλήψεις νηπιαγωγών για την έννοια της βιοποικιλότητας και η προσέγγισή της στο

νηπιαγωγείο.

- Η μελέτη εξέλιξης του φυσικού και δομημένου τοπίου από τη λειτουργία μονάδων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας. Η περίπτωση της πόλης της Πτολεμαΐδας.
- Το οικολογικό αποτύπωμα των εργαζομένων και των εγκαταστάσεων των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης(ΟΤΑ). Η περίπτωση του Δήμου Αλεξανδρούπολης
- Αειφορικά ζητήματα σε σύγχρονα βιβλία για παιδιά ηλικίας 6 έως 10 ετών. Η περίπτωση της μετανάστευσης
- Αντικειμενική και υποκειμενική εκτίμηση της ηχορύπανσης σε εργασιακούς χώρους.

Z4.1.7: 2019-2021 Επίβλεψη οκτώ (8) διπλωματικών εργασιών στο Διατμηματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΔΠΜΣ) «Εκπαίδευση για την Αειφορία - Επιστήμες της Αγωγής» του ΤΕΠΑΕ (επισπεύδον) και του Τμήματος Βιολογίας του ΑΠΘ:

1. Τέχνη και Επιστήμη στο σχεδιασμό διαθεματικής εκπαιδευτικής εργαλειοθήκης με σκοπό την ευαισθητοποίηση παιδιών Δημοτικού Σχολείου για τα απειλούμενα θαλάσσια είδη. Μια πρόταση για την προστασία του Ιππόκαμπου.
2. Η συμβολή του μητρικού θηλασμού στην επίτευξη των στόχων της αειφορίας. Διαπιστώσεις, ερευνητικά δεδομένα και προοπτικές.
3. Διερεύνηση διατροφικών συνηθειών, γνώσεων, στάσεων και αξιών μαθητών/τριών Α' Γυμνασίου για την τροφή και αξιοποίησή τους στην ανάπτυξη εκπαιδευτικού υλικού για τη βιωματική προσέγγιση της ηθικής της τροφής.
4. Οι απόψεις και οι στάσεις των δασκάλων του νομού Θεσσαλονίκης σχετικά με τα προγράμματα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης/ Εκπαίδευσης για το Περιβάλλον και την Αειφορία που έχουν εκπονήσει
5. Η χωροχρονική εξέλιξη του αστικού τοπίου ως εργαλείο στην εκπαίδευση για το περιβάλλον και την αειφορία: Η περίπτωση της Θεσσαλονίκης κατά τον 19ο -21ο αιώνα.
6. Προσεγγίζοντας το αστικό περιβαλλοντικό τοπίο μέσα από τα μάτια των μικρών παιδιών
7. Αστική αειφορία και προσβασιμότητα εμποδιζόμενων ατόμων: Άτομα με αναπηρία μιλούν για την προσβασιμότητα στον αστικό ιστό της Θεσσαλονίκης.
8. Η μελέτη της διαχρονικής και χωρικής εξέλιξης του αστικού τοπίου ως εργαλείο στην εκπαίδευση για το περιβάλλον και την αειφορία. Η περίπτωση του γεωγραφικού χώρου της Δ' δημοτικής κοινότητας Θεσσαλονίκης

2. Επίβλεψη πτυχιακών εργασιών

2003-2018 Επίβλεψη πενήντα έξι (56) πτυχιακών εργασιών στις φυσικές επιστήμες και την περιβαλλοντική εκπαίδευση στο Τ.Ε.Ε.Π.Η – Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης. Τα θέματα των εργασιών εντάσσονται στις ενότητες:

- Αντιλήψεις και αναπαραστάσεις των μικρών παιδιών για έννοιες και φαινόμενα των φυσικών επιστημών και περιβαλλοντικά ζητήματα.
- Αντιλήψεις των εκπαιδευτικών για έννοιες και φαινόμενα των φυσικών επιστημών και περιβαλλοντικά ζητήματα..
- Απόψεις και στάσεις των εκπαιδευτικών για τις φυσικές επιστήμες και την περιβαλλοντική εκπαίδευση στην προσχολική εκπαίδευση.
- Εκπαίδευση εκπαιδευτικών για τις φυσικές επιστήμες και το περιβάλλον στην προσχολική εκπαίδευση.
- Εκπαιδευτικές παρεμβάσεις για τις φυσικές επιστήμες και το περιβάλλον στην προσχολική εκπαίδευση και την πρώτη σχολική ηλικία.
- Σχεδιασμός και ανάπτυξη εκπαιδευτικού υλικού, καταγραφή και ανάλυση εκπαιδευτικού υλικού.

- Αναλυτικά προγράμματα φυσικών επιστημών.
- Ανάλυση βιβλίων περιβαλλοντικού περιεχομένου για μικρά παιδιά.
- Φυσικές επιστήμες και άτομα με ειδικές ανάγκες
- Ανάπτυξη και εφαρμογή εκπαιδευτικού υλικού για τη φύση και το περιβάλλον για παιδιά με προβλήματα όρασης.

2019-2020 Επίβλεψη τριών (3) πτυχιακών εργασιών Τμήμα Επιστημών Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης, ΑΠΘ.:

- Βιώσιμες πόλεις: δημόσιος χώρος με προσβασιμότητα για όλα τα παιδιά. Μια πρόταση παιδικής χαράς για παιδιά με και χωρίς αναπηρίες (2019-2020)
- Αειφόρο νηπιαγωγείο (2020-2021)
- Εθνικό Πάρκο Αξιού- Λουδία- Αλιάκμονα: η βιοποικιλότητα, τα περιβαλλοντικά προβλήματα και η αντιμετώπιση από την τοπική κοινωνία: Η περίπτωση των κατοίκων της κοινότητας Νέας Αγαθούπολης (2020-2021)
-

Z5. Διδακτικό έργο στο πλαίσιο του Προγράμματος ERASMUS (Δράση 2.2 Κινητικότητα Διδακτικού Προσωπικού (TS))

Z5.1 Στο Τμήμα Επιστημών της Αγωγής, Πανεπιστημίου Κύπρου. Δόθηκαν δύο διαλέξεις για καθένα από τα ακόλουθα θέματα:

**2007-
2008**

- Περιβαλλοντική Εκπαίδευση και Βιώσιμη Ανάπτυξη
- Φυσικές Επιστήμες στην Προσχολική Εκπαίδευση

Z5.2

**2008-
2009**

Συνεργασία σε επίπεδο έρευνας και διδασκαλίας στο Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Κύπρου (Τομέας Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης) σε καθένα από τα ακόλουθα θέματα: 1) Περιβαλλοντική εκπαίδευση. Μελέτη πεδίου, περιβαλλοντικά μονοπάτια και 2) Αξιοποίηση των πεδίων μελέτης του δικτύου Κέντρων Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης (ΚΠΕ). Η διδασκαλία πραγματοποιήθηκε στη διάρκεια τριών ημερών (έξι (6) ώρες ημερησίως) και εντάχθηκε στο πλαίσιο οργανωμένου προγράμματος εκπαίδευσης της ομάδας Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου Κύπρου.

H. ΕΠΙΜΟΡΦΩΤΙΚΟ ΕΡΓΟ

**1998
1999** – Μεταπτυχιακά Σεμινάρια, Πανεπιστήμιο Αιγαίου – Α.Π.Θ. Υπουργείο Παιδείας. ΕΠΕΑΕΚ ενέργεια 3.4γ, «Προγράμματα συμπληρωματικής Εκπαίδευσης». «ΕΣΑΕΙ Αριστοποιημένη χρήση φυτοφαρμάκων – λιπασμάτων – Επιπτώσεις στο περιβάλλον και προστασία του καταναλωτή», σε πτυχιούχους Φυσικούς, Χημικούς, Βιολόγους, Κτηνιάτρους, Γεωπόνους.

**1999-
2000** Σεμινάρια Επιμόρφωσης Εκπαιδευτικών Α/θμιας και Β/θμιας Εκπαίδευσης, που οργανώθηκαν στα πλαίσια προγράμματος Ε.Π.Ε.Α.Ε.Κ., Υπουργείο Παιδείας.

Τα Σεμινάρια Επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών [Ενέργεια 1.1 στ.3, Έργου V, ΕΠΕΑΚ, ΥΠΕΠΘ, με τίτλο «Αγωγή του καταναλωτή στα σχολεία», και πραγματοποιήθηκαν σε Διευθύνσεις Β' Βάθμιας Εκπαίδευσης σε επίπεδο χώρας. Φορείς υλοποίησης: Τμήμα Περιβάλλοντος Πανεπιστήμιο Αιγαίου - ΙΔΕΚΕ (Ινστιτούτο Διαρκούς Επιμόρφωσης Εκπαιδευτικών). Σαράντα (40)

διδασκαλίες ώρες σε 10 συνολικά σεμινάρια που έγιναν σε ισάριθμες πόλεις.

- 2000** Περιβαλλοντική Αγωγή και Αγωγή Υγείας σε μαθητές της Β΄ Βάθμιας Εκπαίδευσης του Ν. Σερρών. Το θέμα εισηγήσεων «Περιβάλλον και Υγεία» και προσανατολίζεται σε θέματα «Κατανάλωση – Απορρίμματα και Υγεία» και «Έκθεση σε επικίνδυνες ουσίες. Προστασία υγείας και περιβάλλοντος». Εισηγήσεις σε 10 σχολεία (Β΄ βήθμια Εκπαίδευση Ν. Σερρών). *Συνολικές ώρες εισηγήσεων : τριάντα (30)*
- 2001** Επιμορφωτικές ημερίδες με θέμα «Περιβαλλοντική Εκπαίδευση στο Νηπιαγωγείο» που διοργανώθηκαν από το Γραφείο Σχολικής Συμβούλου της 15^{ης} Περιφέρειας Προσχολικής Αγωγής, Θεσσαλονίκης. Το θέμα των εισηγήσεων είναι «Έκθεση και προστασία από επικίνδυνες ουσίες».
- Συνολικές ώρες εισηγήσεων : είκοσι (20)*
- 2001** Επιμορφωτικά Σεμινάρια με θέμα "Η περιβαλλοντική αγωγή στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση" για την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση σε Εκπαιδευτικούς της Προσχολικής ηλικίας και της Α΄ Βάθμιας Εκπαίδευσης της Ρόδου. Τα σεμινάρια οργανώθηκαν από την ΟΜΕΡ (Παγκόσμια Οργάνωση Προσχολικής Αγωγής) – Παράρτημα Ρόδου. Στα σεμινάρια αυτά αναπτύχθηκαν: Παιδαγωγικές και διδακτικές μέθοδοι για την περιβαλλοντική αγωγή. Οικολογική Διάσταση του Περιβάλλοντος, Απορρίμματα και Περιβάλλον, Αέρια Ρύπανση, Φυσικοί Πόροι. Δραστηριότητες – εκπαιδευτικές παρεμβάσεις για τη διδασκαλία των θεμάτων που αναπτύχθηκαν.
- Συνολικές ώρες εισηγήσεων : εικοσιπέντε (25)*
- 2000-2001** Μεταπτυχιακό Σεμινάριο, Πανεπιστήμιο Αιγαίου – Α.Π.Θ., Ινστιτούτο Γεωργικών Ερευνών – Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος Κύπρου. INTERREG II, «Αριστοποιημένη χρήση φυτοφαρμάκων – λιπασμάτων, Προστασία Αγροτών, προϊόντων και περιβάλλοντος».
- 2001** Επιμορφωτική ημερίδα εκπαιδευτικών *Εκπαίδευση και περιβάλλον - πως να κάνεις το ενδιαφέρον πράξη* - Περιφερειακή Διεύθυνση Αθμιας και Βθμιας Εκπαίδευσης Ν. Αιγαίου, Διεύθυνση Β΄θμιας Εκπαίδευσης Δωδεκανήσου - Δήμος Ροδίων, Νοέμβριος. *Θέμα εισήγησης: Η σημασία της περιβαλλοντικής εκπαίδευσης στη διαμόρφωση ενεργών πολιτών*
- 2001-2002** Πρόγραμμα Ακαδημαϊκής και Εκπαιδευτικής Αναβάθμισης Εκπαιδευτικών της Α΄ Βάθμιας Εκπαίδευσης – Πανεπιστήμιο Αιγαίου, Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης (Εκπαιδευτικά κέντρα Ρόδου, Σύρου). Δίδαξα το μάθημα:
- Εκπαίδευση στις φυσικές επιστήμες και το περιβάλλον
- 2003** Πρόγραμμα Ακαδημαϊκής και Εκπαιδευτικής Αναβάθμισης Εκπαιδευτικών της Α΄ Βάθμιας Εκπαίδευσης –Τμήμα Επιστημών της Εκπαίδευσης στην Προσχολική Ηλικία, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης
- Δίδαξα σε ένα εκπαιδευτικό κέντρο (Καβάλα) το μάθημα :
- Φυσικές επιστήμες και περιβαλλοντική εκπαίδευση
- 2002** – Πρόγραμμα Ακαδημαϊκής Αναβάθμισης Νηπιαγωγών (Ε.Π.Ε.Α.Ε.Κ.) του **2003** Παιδαγωγικού Τμήματος Προσχολικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας (Εκπαιδευτικά κέντρα: Λάρισας, Λαμίας, Τρικάλων, Καρδίτσας).

Δίδαξα το μάθημα :

- Διδακτική των φυσικών επιστημών στην προσχολική ηλικία

2003 Σεμινάριο για την περιβαλλοντική εκπαίδευση, Διεύθυνση Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Ν. Καβάλας - Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Σουφλίου, Υπεύθυνη Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης, Καβάλα, 11 Νοεμβρίου.

Θέμα εισήγησης Παιδαγωγικές Μέθοδοι στην Περιβαλλοντική Εκπαίδευση. Θεωρία και Πράξη

2003 Περιφερειακό σεμινάριο για το ολοήμερο σχολείο, Διεύθυνση Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Ν. Καβάλας, ΕΠΕΑΚ, Καβάλα, 9 Δεκεμβρίου.

Θέμα εισήγησης: Σχέδια εργασίας με την προοπτική της διαθεματικής προσέγγισης της γνώσης, για τις φυσικές επιστήμες, τη φύση και το περιβάλλον, στο ολοήμερο σχολείο. Θεωρία και Πράξη.

2004 Επιμορφωτική συνάντηση για τους Εκπαιδευτικούς, Περιφερειακή Διεύθυνση Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, Κεντρικής Μακεδονίας - Σχολικοί Σύμβουλοι Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης, Θεσσαλονίκη, 14 Μαρτίου.

Θέμα εισήγησης: Διδακτικές προσεγγίσεις των φυσικών επιστημών στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση

2004 Επιμορφωτική σεμινάριο, *Η περιβαλλοντική εκπαίδευση στο σχολείο : Θεωρία και πράξη*, Διεύθυνση Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Ν. Κιλκίς - Γραφείο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης, Κιλκίς, 15 - 16 Μαρτίου.

Θέματα εισηγήσεων: 1) Αρχές και φιλοσοφία της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης στην εκπαιδευτική πράξη. Παιδαγωγικές Μέθοδοι. Προβλήματα εφαρμογής της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης στο Σχολείο, 2) Περιβαλλοντική Εκπαίδευση και διαθεματικότητα. Αξιολόγηση των Προγραμμάτων Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Στρατηγικές ενσωμάτωσης της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης στο Σχολείο.

2004 Επιμορφωτικό σεμινάριο, *Η περιβαλλοντική εκπαίδευση στην εκπαιδευτική διαδικασία: Θεωρία και πράξη*, Διεύθυνση Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Ν. Χίου - Γραφείο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης, Χίος 22 -30 Μαρτίου.

Θέματα εισηγήσεων: 1) Αρχές και φιλοσοφία σχεδιασμού προγραμμάτων Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης- Δια-θεματική προσέγγιση της γνώσης και 2) Στρατηγικές ενσωμάτωσης της περιβαλλοντικής εκπαίδευσης στην εκπαιδευτική διαδικασία

2004 Επιμορφωτικό σεμινάριο, *Εισαγωγή στην περιβαλλοντική εκπαίδευση*, Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Ελευθερίου Κορδελιού - Γραφεία Διευθύνσεων Εκπαίδευσης Ανατολικής και Δυτικής Θεσσαλονίκης, Θεσσαλονίκη 5-7 Νοεμβρίου.

Θέμα εισήγησης: Φυσικές επιστήμες και περιβαλλοντική εκπαίδευση

2004 Επιμορφωτικό Σεμινάριο για νηπιαγωγούς, *Περιβαλλοντική εκπαίδευση στο νηπιαγωγείο*, Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Σουφλίου, Σουφλί, 19 - 21 Νοεμβρίου.

Θέμα εισήγησης: Η περιβαλλοντική εκπαίδευση στην προσχολική ηλικία: θεωρία και πράξη

2005 Επιμορφωτικό σεμινάριο, *Καινοτόμες δράσεις στο νηπιαγωγείο*, Περιφερειακή Διεύθυνση Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης

Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης, Γραφείο Σχολικής Συμβούλου Πρωτοβάθμιας Διεύθυνσης, Αλεξανδρούπολη 12 Οκτωβρίου.

Θέμα εισήγησης: Ανάπτυξη προγραμμάτων διαθεματικής προσέγγισης με άξονα τις φυσικές επιστήμες και την περιβαλλοντική εκπαίδευση

2005 Επιμορφωτικό σεμινάριο, *Καινοτόμες δράσεις στο νηπιαγωγείο*, Περιφερειακή Διεύθυνση Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης, Γραφείο Σχολικής Συμβούλου Πρωτοβάθμιας Διεύθυνσης, Διδυμότειχο, 17 Οκτωβρίου.

Θέμα εισήγησης: Ανάπτυξη προγραμμάτων διαθεματικής προσέγγισης με άξονα τις φυσικές επιστήμες και την περιβαλλοντική εκπαίδευση

2005 Σεμινάριο για εκπαιδευτικούς Α/θμιας και Β/θμιας Εκπαίδευσης, *Περιβαλλοντική εκπαίδευση*, Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Σουφλίου, Σουφλί, 4-6 Νοεμβρίου.

Θέμα εισήγησης: Φιλοσοφία και σχεδιασμός προγραμμάτων περιβαλλοντικής εκπαίδευσης

2005 Εκπαιδευτικό πρόγραμμα, Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας, Αλεξανδρούπολη, 29 Μαρτίου. *Θέμα εισήγησης: Παρέμβαση για τα απορρίμματα και τη διαχείρισή τους.*

2006 Σεμινάριο για εκπαιδευτικούς της Α/θμιας και Β/θμιας Εκπαίδευσης, Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Παρανεστίου, 11 - 12 Νοεμβρίου

Θέμα εισήγησης: Εκπαίδευση για το περιβάλλον και την αειφορία. Δράση στην κοινότητα

2007 Επιμορφωτικό σεμινάριο για εκπαιδευτικούς της Αβάθμιας Εκπαίδευσης. «Διδακτικές προσεγγίσεις στη Διαπολιτισμική Εκπαίδευση», Παιδαγωγικό Τμήμα, Φιλοσοφική Σχολή, Α.Π.Θ., Θεσσαλονίκη, 9 και 10 Φεβρουαρίου. (Επιστημονικός υπεύθυνος: Ζ. Παπαναούμ, Καθηγήτρια).

Θέμα εισήγησης: Το ανθρωπογενές περιβάλλον ως χώρος συνάντησης της περιβαλλοντικής και διαπολιτισμικής εκπαίδευσης. Προτάσεις για ανάπτυξη σχεδίων εργασίας στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση.

2007 Επιμορφωτικό σεμινάριο για εκπαιδευτικούς της Δβάθμιας Εκπαίδευσης «Διδακτικές προσεγγίσεις στη Διαπολιτισμική Εκπαίδευση», Παιδαγωγικό Τμήμα, Φιλοσοφική Σχολή, Α.Π.Θ., Αλεξανδρούπολη, 27 Μαρτίου. (Υπεύθυνη Σεμιναρίου: Ζ. Παπαναούμ, Καθηγήτρια).

Θέμα εισήγησης: Το ανθρωπογενές περιβάλλον ως μέσο για την ανάπτυξη της πολιτισμικής επικοινωνίας. Προτάσεις για την ανάπτυξη σχεδίων εργασίας στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση.

2007 Επιμορφωτικό σεμινάριο για εκπαιδευτικούς της Αβάθμιας Εκπαίδευσης. «Διδακτικές προσεγγίσεις στη Διαπολιτισμική Εκπαίδευση», Παιδαγωγικό Τμήμα, Φιλοσοφική Σχολή, Α.Π.Θ., Θεσσαλονίκη, 30 και 31 Μαρτίου. (Επιστημονικός υπεύθυνος: Ζ. Παπαναούμ, Καθηγήτρια).

Θέμα εισήγησης: Το ανθρωπογενές περιβάλλον ως μέσο για την ανάπτυξη της πολιτισμικής επικοινωνίας. Προτάσεις για την ανάπτυξη σχεδίων εργασίας στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση.

2007 Επιμορφωτικό σεμινάριο για εκπαιδευτικούς της Αθμιας και Δβάθμιας Εκπαίδευσης "*Περιβαλλοντική εκπαίδευση και προστατευόμενες περιοχές*", Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Κύπρου και Ελληνικό Κέντρο Βιοτόπων Υγροτόπων,

Λευκωσία - Κύπρος, 15 Μαΐου.

Θέμα εισήγησης: Εκπαίδευση για την αειφορία και το περιβάλλον. Δράση στην κοινότητα και προστατευόμενες περιοχές.

- 2007** Επιμορφωτική ημερίδα για νηπιαγωγούς του Ν. Πιερίας με θέμα: «Η σηματοδότηση της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης στο σύγχρονο Νηπιαγωγείο». Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Ανατολικού Ολύμπου. 3 Νοεμβρίου.

Θέμα εισήγησης: Παιδαγωγικές προσεγγίσεις στην Π.Ε.: Θεωρία και Πράξη

- 2007** Επιμορφωτικό σεμινάριο για εκπαιδευτικούς της Α/θμιας και Β/θμιας Εκπαίδευσης με θέμα: "Φιλοσοφία περιβαλλοντικής εκπαίδευσης. Σχεδιασμός-υλοποίηση προγραμμάτων περιβαλλοντικής εκπαίδευσης". Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Σουφλίου. 23-25 Νοεμβρίου.

Θέμα εισήγησης: Θεωρητικές προσεγγίσεις και βασικές αρχές της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης, 23 Νοεμβρίου

- 2008** Επιμορφωτικό πρόγραμμα με τίτλο "Μεθόδευση και μέσα διδασκαλίας σε ανομοιογενείς τάξεις". Α΄ Σεμινάριο: "Σχολικά βιβλία και μέσα διδασκαλίας: δημιουργία διδακτικού υλικού". Παιδαγωγικό Τμήμα, Φιλοσοφική Σχολή, Α.Π.Θ., Θεσσαλονίκη, 16 και 26 Μαρτίου. (Επιστημονικός υπεύθυνος: Ζ. Παπαναούμ, Καθηγήτρια).

Θέματα εισηγήσεων: 1) Αξιολόγηση και αξιοποίηση σχολικών βιβλίων και μέσων διδασκαλίας. 2) Σχεδιασμός και ανάπτυξη εκπαιδευτικού υλικού στην προοπτική της διαθεματικότητας: παραδείγματα και εφαρμογές

- 2008** Επιμορφωτική διημερίδα για εκπαιδευτικούς της Α/θμιας και Β/θμιας Εκπαίδευσης με θέμα "Περιβάλλον. Παιδί και εκπαίδευση: Μαθαίνουμε το περιβάλλον - αποκτούμε ποιότητα ζωής" που διοργανώθηκε στα πλαίσια των εκδηλώσεων "My Health" του Hyatt Θεσσαλονίκης. 4 Απριλίου.

Θέμα εισήγησης: Ποιότητα περιβάλλοντος και κοινωνικές ανισότητες: Ο ρόλος της περιβαλλοντικής εκπαίδευσης

- 2008** Επιμορφωτική διημερίδα για εκπαιδευτικούς της Προσχολικής Εκπαίδευσης με θέμα "Καινοτόμες δράσεις στην εκπαίδευση". Οργάνωση: ΟΜΕΡ (Παγκόσμια Οργάνωση Προσχολικής Αγωγής – Organization Mondiale pour l' education Prescolaire) – Παράρτημα Αλεξανδρούπολης. Σουφλί 26 Ιουνίου.

Θέμα εισήγησης: Καινοτόμες δράσεις στην Περιβαλλοντική Εκπαίδευση.

- 2008** Επιμορφωτική ημερίδα για εκπαιδευτικούς της Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης με τίτλο "CLIMAX: Μουσειακή Αγωγή και Β/θμια Εκπαίδευση". Μουσείο Γουλανδρή Φυσικής Ιστορίας - Κέντρο Γαία. 1η Νοεμβρίου, Αθήνα.

Θέμα εισήγησης: Διεπιστημονική - διαθεματική προσέγγιση του ζητήματος των κλιματικών αλλαγών στο σχολείο μετά την έκθεση Climax: «Πλανήτης Γη: κλιματική αλλαγή και ανθρώπινη παρέμβαση».

- 2009** Πρόγραμμα κατάρτισης φιλολόγων σε θέματα διαπολιτισμικής αγωγής και εκπαίδευσης. Παιδαγωγικό Τμήμα, Φιλοσοφική Σχολή, Α.Π.Θ., Θεσσαλονίκη, 3 Σεπτεμβρίου (Επιστημονικός Υπεύθυνος: Δ. Μαυροσκούφης, Αν. Καθηγητής. ΦΛΣ, ΑΠΘ).

Θέμα εισήγησης: *Το ανθρωπογενές περιβάλλον ως μέσο για την ανάπτυξη της πολιτισμικής επικοινωνίας. Προτάσεις για την ανάπτυξη σχεδίων εργασίας στο σχολικό περιβάλλον.*

- 2010** Σεμινάριο για νηπιαγωγούς με θέμα "Εκπαίδευση για το περιβάλλον και τα περιβαλλοντικά ζητήματα στην προσχολική ηλικία". Οργάνωση: Σύμβουλος προσχολικής εκπαίδευσης Ν. Δωδεκανήσου, Σύλλογος εκπαιδευτικών Α/θμιας Εκπ/σης και Παράρτημα Ρόδου της Ελληνικής Επιτροπής Προσχολικής Αγωγής (ΟΜΕΡ). Ρόδος, 26 και 27 Φεβρουαρίου.

Θέματα εισηγήσεων: *Εκπαίδευση για το περιβάλλον και τα περιβαλλοντικά ζητήματα στην προσχολική ηλικία: Το περιβαλλοντικό και παιδαγωγικό πλαίσιο.*

Παιδαγωγικοί μέθοδοι ως εργαλείο ανάπτυξης περιβαλλοντικών παρεμβάσεων.

Εργαστήριο: 1) Σχεδιασμός και εφαρμογή παρεμβάσεων για το περιβάλλον και τα περιβαλλοντικά ζητήματα στην προσχολική ηλικία και 2) Αξιολόγηση εκπαιδευτικού υλικού

- 2010** American Studies Seminar. "Global challenges for the younger generation: Culture and Environment". Οργάνωση: Αμερικάνικο Προξενείο Θεσσαλονίκης - Τμήμα Κοινωνικής Διοίκησης, Δ.Π.Θ. Κομοτηνή 26 Απριλίου.

Θέμα εισήγησης: *Environmental quality and environmental justice.*

- 2011** Ημερίδα ευαισθητοποίησης για την χρήση φυτοφαρμάκων: προστασία αγροτών, καταναλωτών και περιβάλλοντος. Οργάνωση: Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας (ΣΔΕ) Σαπών. 15/3/2011

Θέμα εισήγησης: *Χρήση φυτοπροστατευτικών: Έκθεση και προστασία της υγείας και του περιβάλλοντος*

- 2012** Επιμόρφωση εκπαιδευτικών και μελών της εκπαιδευτικής κοινότητας.
Υπο-δράση: Εξ αποστάσεως επιμόρφωση. Παιδαγωγικό Τμήμα, Φιλοσοφική Σχολή, Α.Π.Θ., Θεσσαλονίκη, (Επιστημονικός Υπεύθυνος: Ζ. Παπαναούμ. Καθηγήτρια. ΦΛΣ, ΑΠΘ). Ιανουάριος- Φεβρουάριος

Θέμα εισήγησης: *Σύγχρονες αντιλήψεις για τη μάθηση και τη διδασκαλία και η εφαρμογή τους με εργαλεία υπολογιστικής και δικτυακής τεχνολογίας*

- 2012** Επιμόρφωση εκπαιδευτικών και μελών της εκπαιδευτικής κοινότητας.
Υποδράση: Εξ αποστάσεως επιμόρφωση. Παιδαγωγικό Τμήμα, Φιλοσοφική Σχολή, Α.Π.Θ., Θεσσαλονίκη, (Επιστημονικός Υπεύθυνος: Ζ. Παπαναούμ. Καθηγήτρια. ΦΛΣ, ΑΠΘ). Μάρτιος

Θέμα εισήγησης: *Σύγχρονες αντιλήψεις για τη μάθηση και τη διδασκαλία και η εφαρμογή τους με εργαλεία υπολογιστικής και δικτυακής τεχνολογίας*

- 2012** Ενδοσχολική επιμόρφωση εκπαιδευτικών
Μεθόδευση διδασκαλίας στο πολυπολιτισμικό σχολείο, ΓΕΛ Σκύδρας.
Παιδαγωγικό Τμήμα, Φιλοσοφική Σχολή, Α.Π.Θ., Θεσσαλονίκη, (Επιστημονικός Υπεύθυνος: Ζ. Παπαναούμ. Καθηγήτρια. ΦΛΣ, ΑΠΘ). Μάρτιος.

Θέμα εισήγησης: *Σύγχρονες μέθοδοι διδασκαλίας και μάθησης. Κριτική μελέτη και εφαρμογές.*

- 2013** Ενδοσχολική επιμόρφωση εκπαιδευτικών και μελών της εκπαιδευτικής κοινότητας.
Μεθόδευση διδασκαλίας στο πολυπολιτισμικό σχολείο, 4^ο & 7^ο Δημοτικό Σχολείο Ορεστιάδας. Παιδαγωγικό Τμήμα, Φιλοσοφική Σχολή, Α.Π.Θ.,

Θεσσαλονίκη, (Επιστημονικός Υπεύθυνος: Μ. Λιακοπούλου, Επιστημονικός συνεργάτης ΦΛΣ, ΑΠΘ). Ιανουάριος & Φεβρουάριος.

Θέμα εισήγησης: *Σύγχρονες μέθοδοι διδασκαλίας και μάθησης στο πολυπολιτισμικό σχολείο. Κριτική μελέτη και εφαρμογές.*

2013 Σεμινάριο σε εκπαιδευτικούς Α/θμιας Εκπαίδευσης. Υπεύθυνη Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Ν. Καβάλας & ΚΠΕ Φιλίππων.

Θέμα εισήγησης: *Περιβαλλοντική ποιότητα και κοινωνικές ανισότητες: ο ρόλος της εκπαίδευσης για το περιβάλλον και την αειφορία. Θεωρητική προσέγγιση και εφαρμογές.*

2021 Επιμορφωτικό εξΑΕ σεμινάριο σε εκπαιδευτικούς Α/θμιας και Β/θμιας Εκπαίδευσης. Συντονίστρια Εκπαιδευτικού Έργου 8^{ης} Ενότητας Ηρακλείου, ΠΕΚΕΣ Κρήτης, Περιφερειακή Διεύθυνση Α/θμιας & Β/θμιας Εκπαίδευσης Κρήτης

Θέμα εισήγησης: *Εργαστήρια Δεξιοτήτων: Φροντίζω το Περιβάλλον- Εκπαίδευση για το Περιβάλλον και την Αειφορία στον Αστικό Χώρο. Θεωρητικές Προσεγγίσεις και Εφαρμογές.*

Θ. ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ - ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΕΡΓΟ

Θ1. Διεύθυνση Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών

Διευθύντρια Διατμηματικού Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΔΠΜΣ) «Εκπαίδευση για την Αειφορία - Επιστήμες της Αγωγής» των Τμημάτων Επιστημών Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης (επισπεύδον) και του Τμήματος Βιολογίας του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης (2019-σήμερα (2023))

Διευθύντρια ΠΜΣ «Εκπαίδευση για το Περιβάλλον και την αειφορία», Τμήμα Επιστημών της Εκπαίδευσης στην Προσχολική Ηλικία του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης (2015-2019).

Θ2. Διεύθυνση εργαστηρίου

Διευθύντρια Εργαστηρίου Έρευνας και Επικοινωνίας για το Περιβάλλον και την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση, Τμήμα Επιστημών της Εκπαίδευσης στην Προσχολική Ηλικία του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης (2004-2019).

Θ3. Διοίκηση Τμήματος

Πρόεδρος Τμήμα Επιστημών της Εκπαίδευσης στην Προσχολική Ηλικία του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης (2014-2016).

Θ4. Συμμετοχή σε επιστημονικές επιτροπές τμήματος

1. Μέλος διάφορων επιτροπών του Τμήματος Επιστημών Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης, ΑΠΘ: 2019-2023

Ενδεικτικά:

- Επιτροπή 2ου & 3ου Κύκλου Σπουδών [αρμοδιότητες: Εφαρμογή των Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών, Παρουσίασή τους στον ιστότοπο του Τμήματος και τη ΜΟΔΙΠ, Προετοιμασία των νέων προγραμμάτων, 4. Επεξεργασία προγράμματος Διδακτορικών Σπουδών]
- Επιτροπή Στρατηγικού Σχεδιασμού Τμήματος [αρμοδιότητες: Μελετάει τις τρέχουσες εξελίξεις στην ελληνική τριτοβάθμια εκπαίδευση, στην εν γένει εκπαιδευτική και εργασιακή πολιτική και προτείνει, τουλάχιστον μία φορά τον χρόνο: (α) πιθανές πρωτοβουλίες που μπορεί να αναλάβει το Τμήμα προς την κατεύθυνση της προσαρμογής του στις εξελίξεις, (β) πιθανές ερευνητικές πρωτοβουλίες και (γ) πιθανές αλλαγές ως προς το προσφερόμενο εκπαιδευτικό έργο και εκφράζει άποψη για τη στελέχωσή του].

2. Μέλος διάφορων επιτροπών του Τμήματος Επιστημών στην Εκπαίδευση στην Προσχολική Ηλικία του Δημοκρίτειου Πανεπιστήμιου Θράκης - Τομείς αρμοδιοτήτων: 2003-2019

Ενδεικτικά:

- Επιτροπή Πειραματικού νηπιαγωγείου
- Επιτροπή προγράμματος προπτυχιακών σπουδών, Επιτροπή ERASMUS/SOCRATES, Ωρολόγιο πρόγραμμα και πρόγραμμα εξετάσεων, Επιτροπή ιστοσελίδας του Τμήματος
- Εκδόσεις προγραμμάτων σπουδών και πληροφόρησης, Επιτροπή Εσωτερικής Αξιολόγησης Τμήματος (ΟΜΕΑ), Επιτροπή παρακολούθησης κατάστασης κτηρίων και υποδομών
- Επιτροπή ECTS - Εφαρμογή του Ευρωπαϊκού Συστήματος Μεταφοράς και Συσώρευσης Πιστωτικών Μονάδων
- Επιτροπή Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών

2. Μέλος επιτροπών του ΔΠΘ

- I. 2010-2014: Μέλος της Επιτροπής Διαχείρισης Ειδικού Λογαριασμού του ΔΠΘ (αναπληρωματικό και τακτικό μέλος)
- II. 2012- 2014 Μέλος του Ειδικού Επταμελούς Οργάνου της Επιτροπής Διαχείρισης Ειδικού Λογαριασμού του ΔΠΘ

3. Μέλος Ειδικής Διατμηματικής Επιτροπής (Ε.Δ.Ε.) του Διατμηματικού Διαπανεπιστημιακού Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΔΔΠΜΣ), των Τμημάτων: Επιστημών της Εκπαίδευσης στην Προσχολική Ηλικία Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, Φιλοσοφίας, Παιδαγωγικής, Ψυχολογίας Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Επιστημών της Προσχολικής Αγωγής και του Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού Πανεπιστήμιο Αιγαίου, "Κοινωνικό πολιτισμική εκπαίδευση και κατάρτιση εμψυχωτών" (2005-2008).

4. Μέλος Τριμελών Εισηγητικών Επιτροπών (περισσότερες από 20), Αξιολογήτρια (6 εκλεκτορικά) και μέλος εκλεκτορικών σωμάτων (περισσότερα από 60)

5. Διοργάνωση συνεδρίων - ημερίδων

1. 6^ο Πανελλήνιο Συνέδριο για τις Φυσικές Επιστήμες στην Προσχολική Εκπαίδευση, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, Αλεξανδρούπολη, Δεκέμβριος 2010.
2. Ημερίδα με τίτλο: *Σχεδιασμός και Υλοποίηση Προγραμμάτων Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης στην Α/θμια Εκπαίδευση*, Αλεξανδρούπολη, 15-16 Απριλίου 2005.
3. Ημερίδα στα πλαίσια του Διατμηματικού Διαπανεπιστημιακού Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΔΔΠΜΣ), "*Κοινωνικό-Πολιτισμική Εκπαίδευση και Κατάρτιση Εμψυχωτών*", με τίτλο *Περιβαλλοντικές προτάσεις για τη Θράκη* σε συνεργασία με τους μεταπτυχιακούς φοιτητές της Α΄ Κατεύθυνσης (Κοινωνική και Πολιτισμική Εκπαίδευση) και τους φοιτητές του Δ΄ έτους του ΤΕΕΠΗ, Αλεξανδρούπολη, 5 Ιουνίου 2005.
4. Ημερίδα με τίτλο: *Εναισθητοποίηση απέναντι στο θόρυβο και τις συνέπειές του: εκπαιδευτικές προσεγγίσεις*, σε συνεργασία με το Αρχιτεκτόνων Μηχανικών του Δημοκρίτειου Πανεπιστήμιου Θράκης και το Τμήμα Προσχολικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας. Αλεξανδρούπολη, 9 Μαΐου 2014.
5. Ημερίδα με τίτλο: *Εναισθητοποίηση απέναντι στο θόρυβο και τις συνέπειές του: εκπαιδευτικές προσεγγίσεις* σε συνεργασία με το Αρχιτεκτόνων Μηχανικών του Δημοκρίτειου Πανεπιστήμιου Θράκης και το Τμήμα Προσχολικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας. Βόλος, 29 Απριλίου 2014.
6. 10^ο Πανελλήνιο Συνέδριο της Ελληνικής Επιτροπής της Παγκόσμιας Οργάνωσης Προσχολικής Αγωγής (Ο.Μ.Ε.Ρ.) «*Εκπαιδύοντας πολίτες για ένα αειφόρο μέλλον. Ο ρόλος της προσχολικής και πρώτης σχολικής εκπαίδευσης.*» *Συνδιοργάνωση* ΤΕΕΠΗ και ΠΤΔΕ του ΔΠΘ. (Πρόεδρος Συνεδρίου), Αλεξανδρούπολη 2015
7. 2^η *Επιστημονική Συνάντηση Υποψηφίων Διδασκόντων και Μεταπτυχιακών Φοιτητών/τριών στην Περιβαλλοντική Εκπαίδευση/ Εκπαίδευση για την Αειφόρο Ανάπτυξη*. Θεσσαλονίκη: ΕΛ.Ε.ΕΤ.Π.Ε.Α. - Ελληνική Επιστημονική Εταιρεία Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης για την Αειφορία. 2017
8. 4^η *Επιστημονική Συνάντηση Υποψηφίων Διδασκόντων και Μεταπτυχιακών Φοιτητών/τριών στην Περιβαλλοντική Εκπαίδευση/ Εκπαίδευση για την Αειφόρο Ανάπτυξη*. Θεσσαλονίκη: ΕΛ.Ε.ΕΤ.Π.Ε.Α. - Ελληνική Επιστημονική Εταιρεία Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης για την Αειφορία. 2021

6. Μέλος οργανωτικών επιτροπών συνεδρίων – ημερίδων

1. Ημερίδα στα πλαίσια του Διατμηματικού Διαπανεπιστημιακού Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΔΔΠΜΣ), "*Κοινωνικό-Πολιτισμική Εκπαίδευση και Κατάρτιση Εμψυχωτών*", με τίτλο *Προτάσεις ανάπλασης στο ανθρωπογενές περιβάλλον με επίκεντρο το παιδί*, με τους μεταπτυχιακούς φοιτητές της Α΄ Κατεύθυνσης (Κοινωνική και Πολιτισμική Εκπαίδευση), Αλεξανδρούπολη, 17 Μαΐου, 2008. (μέλος οργανωτικής επιτροπής)
2. 2ο Πανελλήνιο Συνέδριο Ένωσης Ερευνητών Διδακτικής των Μαθηματικών. Αλεξανδρούπολη, Νοέμβριος 2007 (μέλος οργανωτικής επιτροπής)
3. *Κοινωνικές ανισότητες και εκπαίδευση*. Συνέδριο αφιερωμένο στα εικοσάχρονα του Τμήματος Επιστημών της Εκπαίδευσης στην Προσχολική Ηλικία. Δημοκρίτειο

Πανεπιστήμιο Θράκης. Αλεξανδρούπολη, 28-30 Μαρτίου 2008. (μέλος οργανωτικής επιτροπής)

7. Μέλος επιστημονικών επιτροπών και πρόεδρος σε συνεδρίες ελληνικών συνεδρίων.

1. 1ο Συνέδριο Σχολικών Προγραμμάτων Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης. Τμήμα Περιβάλλοντος, Πανεπιστήμιο Αιγαίου. Κορινθία, Σεπτέμβριος 2005.
2. 2ο Συνέδριο Σχολικών Προγραμμάτων Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης. Τμήμα Περιβάλλοντος, Πανεπιστήμιο Αιγαίου. Αθήνα, Δεκέμβριος 2006.
3. 2^ο Συμπόσιο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης. "Εμπνευση Στοχασμός και Φαντασία στην Περιβαλλοντική Εκπαίδευση". Ελληνική Εταιρεία για την Προστασία του Περιβάλλοντος και της Πολιτιστικής Κληρονομιάς, Πανεπιστήμιο Πειραιά, Απρίλιος 2005.
4. 3^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης της ΠΕΕΚΠΕ (Πανελλήνια
5. Ένωση Εκπαιδευτικών Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης) με θέμα "Εκπαίδευση για την Αειφορία και Περιβαλλοντική Εκπαίδευση: Κοινωνία -Οικονομία -Περιβάλλον- Πολιτισμός Πολιτισμός", Πανεπιστήμιο Πειραιά, Νοέμβριος 2007.
6. 4ο Συμπόσιο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης. "Το αειφόρο σχολείο του παρόντος και του μέλλοντος". Ελληνική Εταιρεία για την Προστασία του Περιβάλλοντος και της Πολιτιστικής Κληρονομιάς & Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών 22-24 Ιανουαρίου 2010.
7. 3^ο Πανελλήνιο Συνέδριο για τις Φυσικές Επιστήμες στην Προσχολική Εκπαίδευση, Πανεπιστήμιο Κύπρου, Λευκωσία, Φεβρουάριος 2004.
8. 4^ο Πανελλήνιο Συνέδριο για τις Φυσικές Επιστήμες στην Προσχολική Εκπαίδευση, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, Βόλος Ιούνιος 2006.
9. 5^ο Πανελλήνιο Συνέδριο για τις Φυσικές Επιστήμες στην Προσχολική Εκπαίδευση, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, Ιωάννινα, Νοέμβριος 2008.
10. 6^ο Πανελλήνιο Συνέδριο για τις Φυσικές Επιστήμες στην Προσχολική Εκπαίδευση, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, Αλεξανδρούπολη, Δεκέμβριος 2010.
11. 7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο για τις Φυσικές Επιστήμες στην Προσχολική Εκπαίδευση, Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας, Φλώρινα, Οκτώβριος 2012.
12. 3ο Συνέδριο Ένωσης για τη Διδακτική Φυσικών Επιστημών (ΕΔΙΦΕ), Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, Βόλος, Απρίλιος 2006.
13. 4ο Συνέδριο Ένωσης για τη Διδακτική Φυσικών Επιστημών (ΕΔΙΦΕ), Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Μάιος 2008.
14. 3^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Εταιρείας Επιστημών της Αγωγής Δράμας με θέμα:
15. "Ο εκπαιδευτικός και το έργο του, Παρελθόν – Παρόν - Μέλλον", Οκτώβριος 2008
16. 1ο Πανελλήνιο Διεπιστημονικό Συνέδριο Τέχνης και Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης. "Η τέχνη ως εργαλείο εκπαίδευσης για το περιβάλλον. Εκπαιδευτικές προσεγγίσεις για το δάσος/ δέντρο και την ανακύκλωση". Ίδρυμα Ευγενίδου & Διεύθυνση Δ/βάθμιας Εκπαίδευσης Ανατολικής Αττικής. Μάιος 2009.
17. 1^ο Πανελλήνιο Συνέδριο με Διεθνή Συμμετοχή για το Εκπαιδευτικό Υλικό στα Μαθηματικά και τις Φυσικές Επιστήμες. «*Ανάπτυξη Εκπαιδευτικού Υλικού στα Μαθηματικά και τις Φυσικές Επιστήμες*». Ρόδος, 17-18/10/14 Σχολή Ανθρωπιστικών Επιστημών, Πανεπιστήμιο Αιγαίο

18. 8ο πανελλήνιο Συνέδριο Ιστορίας, Φιλοσοφίας και Διδακτικής των Φυσικών Επιστημών. ΤΕΑΠΗ, Πανεπιστήμιο Πατρών. 14-16/11/2014.
19. 8^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Οι Φυσικές Επιστήμες στο Νηπιαγωγείο Η Διδακτική των Φυσικών Επιστημών στην εκπαίδευση, επιμόρφωση, μετεκπαίδευση των Νηπιαγωγών. ΤΕΑΠΗ, ΕΚΠΑ Αθήνα, 19–21 Δεκεμβρίου 2014
20. 9ο Πανελλήνιο Συνέδριο της Διδακτικής των Φυσικών Επιστημών και Νέων Τεχνολογιών στην Εκπαίδευση. «Διδασκαλία και μάθηση στις φυσικές επιστήμες και την τεχνολογία: Έρευνες καινοτομίες και πρακτικές». ΠΤΔΕ, ΑΠΘ, Θεσσαλονίκη, 8-10/5/ 2015.
21. 7^ο Συνέδριο Π.Ε.ΕΚ.Π.Ε. (Πανελλήνια Ένωση Εκπαιδευτικών για την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση) «Περιβαλλοντική εκπαίδευση και Εκπαίδευση για την αειφορία. Αλλάζοντας στάσεις και συμπεριφορές μέσα από εκπαιδευτικά προγράμματα, έρευνα, σχολικά δίκτυα, δράσεις και δραστηριότητες στην Ελλάδα». Βόλος, 8- 10 Μαΐου 2015
22. 9^ο Πανελλήνιο Συνέδριο για τις Φυσικές Επιστήμες στην Προσχολική Εκπαίδευση, Ρέθυμνο, Πανεπιστήμιο Κρήτης, Παιδαγωγικό Τμήμα Προσχολικής Εκπαίδευσης 27-29 Μαΐου 2016
23. ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ, Όψεις του Αειφόρου Σχολείου, Αειφόρουμ & Ράλλειο ΓΕΛ Θηλέων Πειραιά, 13-15 Οκτωβρίου 2017
24. 10ο Πανελλήνιο Συνέδριο ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΤΩΝ ΦΥΣΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΚΑΙ ΝΕΩΝ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ, Πανεπιστήμιο Κρήτης, Ρέθυμνο 7-9 Απριλίου 2017
25. 11ο Πανελλήνιο Συνέδριο ΟΜΕΡ, «Από εδώ και από παντού: εκπαιδευτικές αλλαγές και παιδαγωγικές πρακτικές για ένα ανοιχτό σχολείο». Τ.Ε.Α.Π.Η., Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών «Εκπαίδευση και Ανθρώπινα Δικαιώματα» Ε.Κ.Π.Α. Ελληνικό Παρατηρητήριο για τη Διαπολιτισμική Παιδεία, Αθήνα 3-5 /11/ 2017
26. 10^ο Πανελλήνιο Συνέδριο *Οι Φυσικές επιστήμες στην προσχολική εκπαίδευση*, 4-6 Μαΐου 2018, Θεσσαλονίκη, ΤΕΠΑΕ, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης
27. 11^ο Συνέδριο ΕΝΕΦΕΤ: Ένωση για την Εκπαίδευση στις Φυσικές Επιστήμες και την Τεχνολογία, «Επαναπροσδιορίζοντας τη Διδασκαλία και Μάθηση των Φυσικών Επιστημών και της Τεχνολογίας στον 21ο αι.» Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας, Φλώρινα 19-21 Απριλίου 2019
28. 11ο Πανελλήνιο Συνέδριο *Οι Φυσικές Επιστήμες στην Προσχολική Εκπαίδευση Χαρτογραφώντας τη νέα εικοσαετία έρευνας και διδακτικής πράξης*. Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, Ιωάννινα, 6, 7 & 8 Νοεμβρίου 2020
29. 1^ο Διεθνές Επιστημονικό Συνέδριο με θέμα «Εκπαίδευση στον 21ο αιώνα: Σύγχρονες προκλήσεις και προβληματισμοί», ενταγμένο στο Ακαδημαϊκό Καλεντάρι της UNESCO. Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων 13, 14 και 15 Μαΐου 2022.
30. 12ο Πανελλήνιο Συνέδριο *Οι Φυσικές Επιστήμες στην Προσχολική Εκπαίδευση Από τις επιστημονικές πρακτικές και το πείραμα έως τη διερεύνηση και το STE(A)M: μια νέα εποχή σύνθεσης*, Φλώρινα, 4, 5 & 6 Νοεμβρίου 2022 Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών Σχολή Κοινωνικών και Ανθρωπιστικών Επιστημών, Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας

Θ6. Μέλος συντακτικών επιτροπών και κριτής σε επιστημονικά περιοδικά και συνέδρια

1. Μέλος της συντακτικής ομάδας του επιστημονικού περιοδικού *Περιβαλλοντική Εκπαίδευση για την Αειφορία*
2. Μέλος της επιστημονικής επιτροπής των επιστημονικών περιοδικών:
  - *Διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών – Έρευνα και Πράξη*
  - *Περιβαλλοντική Εκπαίδευση για την Αειφορία*
3. Κριτής στα εξής επιστημονικά περιοδικά:
  - *Global NEST Journal*
  - *Environment, Development and Sustainability*
  - *Journal of Environmental and Science Education*
  - *Διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών – Έρευνα και Πράξη*
  - *Θέματα Επιστημών και Τεχνολογίας στην Εκπαίδευση*
  - *Υγεία και Εργασία.*
  - *Ερευνώντας τον κόσμο του παιδιού (Ελληνική έκδοση του επιστημονικού περιοδικού της OMEP για την προσχολική εκπαίδευση)*
  - *Επιστημονικό Βήμα*
  - *Για την περιβαλλοντική εκπαίδευση*
  - *Προσχολική & Σχολική Εκπαίδευση*
4. Κριτής εργασιών σε ελληνικά συνέδρια στα οποία συμμετείχα ως μέλος των επιστημονικών επιτροπών (κρίση περισσότερων από 150 εργασιών)

Θ7. Συμμετοχή σε οργανισμούς και δίκτυα

1. Ελεγκτής Ποιότητας (Quality Monitor) της διεξαγωγής του προγράμματος Programme for International Student Assessment (PISA) του Ο.Ο.Σ.Α. (Φεβρουάριος-Απρίλιος 2003) στην Ελλάδα, εντεταλμένη από το Australian Council for Educational Research (ACER).
2. Γραμματέας Συντονιστικής Επιτροπής του Εθνικού Θεματικού Δικτύου Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης "Διαχείριση Απορριμμάτων - Ανακύκλωση" για τα σχολικά έτη 2008-2009 και 2009-2010. Συντονιστικός φορέας δικτύου: Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Βερτίσκου, Ν. Θεσσαλονίκης, Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων - Διεύθυνση Συμβουλευτικού Επαγγελματικού Προσανατολισμού και Εκπαιδευτικών Δραστηριοτήτων

Θ8. Μέλος Επιστημονικών Εταιρειών

- 2015 Ελληνικό Παρατηρητήριο για τη Διαπολιτισμική Παιδεία και Εκπαίδευση (Ιδρυτικό μέλος)
- 2007 Ελληνική Επιστημονική Εταιρεία Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης για την Αειφορία (Ιδρυτικό μέλος) (Πρόεδρος ΔΣ 2018-2020 και 2020-2022).
- 2004 Ένωση για τη Διδακτική των Φυσικών Επιστημών
- 1997 Global Nest (Διεθνές Δίκτυο για το Περιβάλλον) (Ιδρυτικό μέλος)
- 1987 Ένωση Ελλήνων Φυσικών

I. ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

II. Συμμετοχή ως επιστημονικός συνεργάτης σε ερευνητικά προγράμματα

1. Εκπαίδευση και Περιβάλλον

Φορείς Υλοποίησης : Παιδαγωγικό Τμήμα της Φιλοσοφικής Σχολής του Α.Π.Θ. – Οργανισμός Ρυθμιστικού Θεσσαλονίκης

Χρηματοδότης : Οργανισμός Ρυθμιστικού Θεσσαλονίκης

Επιστημονικός Υπεύθυνος : Ζ. Παπαναούμ, Καθηγήτρια

Έργο: από 1/1/96-31/12/96, δειγματοληψία ερωτηματολογίων, καταγραφή και επεξεργασία των δεδομένων από τα ερωτηματολόγια, στατιστική επεξεργασία και καταγραφή αποτελεσμάτων.

2. Δίκτυο ανάκτησης υλικών από απορρίμματα με έμφαση στα πλαστικά από συσκευασίες . «Δίαυλος»

Φορείς Υλοποίησης : Πανεπιστήμιο Αιγαίου, Α.Π.Θ.

Χρηματοδότης : Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Έρευνας και Τεχνολογίας ΕΠΕΤ II. Μέτρο 4.2, Δράση «Ανθρώπινα Δίκτυα Διάδοσης της Επιστημονικής & Τεχνολογικής Γνώσης»

Επιστημονικός Υπεύθυνος : Θ. Λέκκας, Καθηγητής.

Διάρκεια : Φεβρουάριος 1996- Απρίλιος 1998

Έργο: συντονισμός των Α.Ε.Ι., Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων, Φορέων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, ιδιωτών και επιχειρήσεων που ασχολούνται με τη «Διαχείριση και Ανακύκλωση Άδειων Συσκευασιών». Σχεδιασμός και υλοποίηση έρευνας για τη διαχείριση των απορριμμάτων (μέθοδοι διαχείρισης, τελική διάθεση), διάχυση τεχνογνωσίας.

3. Εκτίμηση των κινδύνων για την υγεία των εργαζομένων σε θερμοκήπια από τη χρήση βρωμιούχου μεθυλίου. Επιδημιολογική μελέτη για την περιοχή του Αιγαίου

Φορέας Υλοποίησης : Τμήμα Περιβάλλοντος

Χρηματοδότης : Επιτροπή Ερευνών Πανεπιστημίου Αιγαίου

Επιστημονικός Υπεύθυνος : Θ. Λέκκας, Καθηγητής

Διάρκεια : 1998-2000.

Έργο: Ποιοτικός και ποσοτικός προσδιορισμό του βρωμιούχου μεθυλίου στον εργασιακό χώρο, εκτίμηση έκθεσης των εργαζομένων στην ουσία αυτή (έλεγχος ορίων έκθεσης σύμφωνα με τις παγκόσμιες προδιαγραφές και τη διεθνή νομοθεσία) και του περιβάλλοντος. Δειγματοληψίας περιβαλλοντικών δειγμάτων και της ανάλυσης περιβαλλοντικών και βιολογικών δειγμάτων. Η έρευνα έγινε στα νησιά του Αιγαίου (Λέσβο, Λήμνο, Ρόδο).

4. Έρευνα για την ανάλυση των διδακτικών βιβλίων

Φορέας Υλοποίησης : Πανεπιστήμιο Πατρών

Χρηματοδότης : Υπουργείο Εθνικής Παιδείας & Θρησκευμάτων (ΕΠΕΑΚ/ΚΕΚ)

Επιστημονικός Υπεύθυνος : Β. Κουλαϊδής, Καθηγητής

Διάρκεια : 1998 – 2000

Έργο: ανάλυση περιεχομένου διδακτικών βιβλίων που αφορούν στις φυσικές επιστήμες.

5 Αριστοποιημένη χρήση φυτοφαρμάκων – λιπασμάτων . Επιπτώσεις στο περιβάλλον και προστασία του καταναλωτή

Φορείς Υλοποίησης : Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης
Τμήμα Περιβάλλοντος - Πανεπιστήμιο Αιγαίου,
Χρηματοδότης, :Υπουργείο Παιδείας
Επιστημονικός Υπεύθυνος : Ε. Τσούκαλη, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια
Διάρκεια : 1/4/998 – 31/12/1999

Έργο: Σχεδιασμός και υλοποίηση επιμορφωτικού σεμιναρίου, επιστημονική επιμέλεια.

6. Αριστοποιημένη χρήση φυτοφαρμάκων – λιπασμάτων – Προστασία Αγροτών, Προϊόντων και Περιβάλλοντος

Φορείς Υλοποίησης : Τμήμα Περιβάλλοντος - Πανεπιστήμιο Αιγαίου,
Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης
Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και
Περιβάλλοντος Κύπρου
Χρηματοδότης, :Υπουργείο Παιδείας – Υπ. Οικονομικών
INTERREG II, Μέτρο 6.3 Εξωτερικά Σύνορα
Επιστημονικός Υπεύθυνος : Ε. Τσούκαλη, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια
Διάρκεια : 1/09/00-30/06/01

Έργο: Διερεύνηση πρακτικών στη χρήση φυτοφαρμάκων, σχεδιασμός και υλοποίηση επιμορφωτικού σεμιναρίου, επιστημονική επιμέλεια. Ανάπτυξη εκπαιδευτικού υλικού σε ηλεκτρονική μορφή multimedia CD-ROM.

7. Σχολικά Προγράμματα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης

Φορείς Υλοποίησης : Τμήμα Περιβάλλοντος - Πανεπιστήμιο Αιγαίου,
Χρηματοδότης, :Υπουργείο Παιδείας – Ευρωπαϊκή Ένωση,
ΕΠΕΑΚ Μέτρο 2.6 «Προγράμματα Προστασίας Περιβάλλοντος και Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης»
Επιστημονικός Υπεύθυνος : Θ. Λέκκας, Καθηγητής
Διάρκεια : 2002-2005

Έργο: Αξιολόγηση προγραμμάτων περιβαλλοντικής εκπαίδευσης στην Α'θμια και Β'θμια εκπαίδευση.

8. Υγιεινή και Ασφάλεια – Εκτίμηση Επικινδυνότητας Στους Χώρους Εργασίας Του Συνδέσμου Ο.Τ.Α. Μείζονος Θεσσαλονίκης

Φορέας Υλοποίησης : Α.Π.Θ. – Τμήμα Ιατρικής Εργαστήριο
Ιατροδικαστικής και Τοξικολογίας
Επιστημονικός Υπεύθυνος : Ε. Τσούκαλη, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια
Διάρκεια : 2003-2004

Έργο: Σχεδιασμός μελέτης επικινδυνότητας, δειγματοληψία περιβαλλοντικών δειγμάτων, ανάλυσης περιβαλλοντικών και βιολογικών δειγμάτων. Συμμετοχή στην συγγραφή της μελέτης επικινδυνότητας και επιμέλεια της.

9. Ένταξη παιδιών παλιννοστούντων & αλλοδαπών στο σχολείο - για τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση (Γυμνάσιο)

Φορείς Υλοποίησης : Παιδαγωγικό Τμήμα της Φιλοσοφικής Σχολής του
Χρηματοδότης : Υπουργείο Παιδείας – Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΠΕΑΚ II)
Επιστημονικός Υπεύθυνος : Ζ. Παπαναούμ, Καθηγήτρια
Διάρκεια: 2006-2006

Έργο: Σχεδιασμός, οργάνωση και διαχείριση του ιστοχώρου του προγράμματος .Επιστημονικός συνεργάτης στα επιμορφωτικά προγράμματα του προγράμματος με τίτλο "Μεθόδευση και μέσα διδασκαλίας σε ανομοιογενείς τάξεις" - επιμορφωτικές εισηγήσεις με θέματα: 1) Αξιολόγηση και αξιοποίηση σχολικών βιβλίων και μέσων διδασκαλίας και 2) Σχεδιασμός και ανάπτυξη εκπαιδευτικού υλικού στην προοπτική της διαθεματικότητας: παραδείγματα και εφαρμογές

10. Ένταξη παιδιών παλιννοστούντων & αλλοδαπών στο σχολείο - για την πρωτοβάθμια εκπαίδευση

Φορείς Υλοποίησης : Πανεπιστήμιο Αθηνών -Παιδαγωγικό Τμήμα της
Φιλοσοφικής Σχολής του Α.Π.Θ.
Χρηματοδότης : Υπουργείο Παιδείας – Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΠΕΑΚ II)
Επιστημονικός Υπεύθυνος : Ι. Καρακώστας, Καθ. Τμήματος Νομικής
Α. Κεσίδου, Λέκτορας, Α.Π.Θ. (για το υπόεργο)

Διάρκεια: 2007-2009

ΕΠΕΑΚ - Μέτρο 1.1: "Βελτίωση των συνθηκών ένταξης στο εκπαιδευτικό σύστημα ατόμων ειδικών κατηγοριών" του ΕΠ "Εκπαίδευση & αρχική επαγγελματική κατάρτιση" (ΕΠΕΑΕΚ) και ειδικότερα στην κατηγορία πράξεων 1.1.1.α "Ένταξη των παιδιών των ομάδων-στόχων: μουσουλμάνων, τσιγγάνων, παλιννοστούντων, αλλοδαπών, ομογενών στο σχολείο" της Ενέργειας 1.1.1. "Ένταξη των παιδιών με πολιτισμικές και γλωσσικές ιδιαιτερότητες στο εκπαιδευτικό σύστημα")

Έργο: Συμμετοχή στη δράση, «Επιμόρφωση εκπαιδευτικών». Τίτλος εισηγήσεων: Το ανθρωπογενές περιβάλλον ως μέσο για την ανάπτυξη της πολιτισμικής επικοινωνίας. Προτάσεις για την ανάπτυξη σχεδίων εργασίας στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση.

11. "Establishing a knowledge for quality in education: Testing a dynamic theory of educational effectiveness"

Διακρατικό ερευνητικό πρόγραμμα με τη συμμετοχή οκτώ ευρωπαϊκών χωρών: Βέλγιο, Ολλανδία, Κύπρος, Ιρλανδία, Σλοβενία, Αγγλία, Γερμανία και Ελλάδα.
Χρηματοδότης : Ευρωπαϊκή Ένωση
Επιστημονικός Υπεύθυνος : Α. Κυραιοκίδης, Επ. Καθηγητής Πανεπιστήμιο Κύπρου
Συντονίστρια ελληνικής: Γ. Ρεκαλίδου, Επ. Καθηγήτρια, Δ.Π.Θ.

12. «ΕΥΑΙΣΘΟ: Πρόγραμμα ευαισθητοποίησης για τις συνέπειες της έκθεσης στο θόρυβο»

Διαπανεπιστημιακό – διατμηματικό πρόγραμμα με τη συμμετοχή του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης (Τμήματα: Αρχιτεκτόνων Μηχανικών, Επιστημών Εκπαίδευσης στην Προσχολική Ηλικία) και του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας (Τμήμα Προσχολικής Εκπαίδευσης)

Χρηματοδότης: Επιτροπή Ερευνών- Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, ΚΕ 81346

Επιστημονικός Υπεύθυνος: Νίκος Μπάρκας, Αν. Καθηγητής, Τμήμα Αρχιτεκτόνων ΔΠΘ

Χρονική Διάρκεια: 2014-

Συνεργάτες: Νίκος Εμμ. Αγγουριδάκης, Σοφία Βουδηλάκη, Στέργιος Γραμμένος, Αναστασία Δημητρίου, Σεβαστή Θεοδοσίου, Λαμπρινή Κούτνα, Μαρία Κούτσικου, Έμη Μαλκοπούλου, Αφροδίτη Οικονόμου, Μαρία Παπαδοπούλου, Αθανασία Ρουσίδου, Βασιλεία Χρηστίδου

Το πρόγραμμα 'ΕΥΑΙΣΘΟ' είναι μία ερευνητική δράση στο πλαίσιο της πανευρωπαϊκής εκστρατείας ενημέρωσης International Noise Awareness Day 2014 για την αποφυγή, την πρόληψη και τον περιορισμό των δυσμενών επιπτώσεων από την έκθεση στο θόρυβο του περιβάλλοντος. Στόχοι του προγράμματος είναι η παραγωγή πρωτότυπου εκπαιδευτικού υλικού, η δοκιμαστική εφαρμογή του σε δημόσια σχολεία και η ενημέρωση μεγάλων ομάδων εκπαιδευτικών για τις συνέπειες του θορύβου. Το πρόγραμμα αναπτύχθηκε ως συνεργασία ερευνητριών/-τών από διαφορετικά ελληνικά εκπαιδευτικά ιδρύματα και επιστημονικά πεδία.

12. Συμμετοχή σε ερευνητικά προγράμματα ως επιστημονικά υπεύθυνα

1. «Παραγωγή εκπαιδευτικού υλικού για την από απόσταση εκπαίδευση εκπαιδευτικών και μαθητών σε περιβαλλοντικά θέματα»

Φορέας Υλοποίησης : Τμήμα Επιστημών της Εκπαίδευσης στην Προσχολική Ηλικία, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης

Χρηματοδότης : Υπουργείο Παιδείας – Ευρωπαϊκή Ένωση,

ΕΠΕΑΚ, «ΠΥΘΑΓΟΡΑΣ: Ενίσχυση Ερευνητικών Ομάδων στα Πανεπιστήμια Ενέργεια 2.6.1 «Προγράμματα Προστασίας Περιβάλλοντος και Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης».

Μέτρο 2.6 «Προγράμματα Προστασίας Περιβάλλοντος και Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης». Κατηγορία Πράξεων 2.6.1.ιγ. «Ενίσχυση ερευνητικών ομάδων στα Πανεπιστήμια σε θέματα περιβάλλοντος και οικολογίας»

Διάρκεια: 2004-2007

Έργο: Προγραμματισμός – Παρακολούθηση – Διαχείριση – και συντονισμός του έργου. Ανασκόπηση διεθνούς βιβλιογραφίας. Συλλογή και μελέτη διαθέσιμων εκπαιδευτικών υλικών. Εμπειρική Έρευνα διερεύνηση αντιλήψεων εκπαιδευτικών και μαθητών για περιβαλλοντικά ζητήματα (ατμοσφαιρική ρύπανση, διαχείριση απορριμμάτων, διαχείριση υδάτινων πόρων, χρήση ενέργειας). Ανάπτυξη έντυπου και ηλεκτρονικού εκπαιδευτικού υλικού. Εφαρμογή και αξιολόγηση εκπαιδευτικού υλικού.

2 *Μελέτη της εξέλιξης του περιβαλλοντικού αστικού τοπίου στον χώρο και τον χρόνο ως εργαλείο για την εκπαίδευση για το περιβάλλον και την αειφορία. Η περίπτωση της Αλεξανδρούπολης*

Φορέας Υλοποίησης : Τμήμα Επιστημών της Εκπαίδευσης στην Προσχολική Ηλικία, (ΤΕΕΠΗ) Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης

Χρηματοδότης : Κοινοφελές Ίδρυμα Ιωάννη Σ. Λάτση - Πρόγραμμα «Επιστημονικές Μελέτες»

Διάρκεια: 1/1/2015- 31/12/2015

Συνεργάτες: Αλέξανδρος Θεοδορίδης, Επίκουρος Καθηγητής ΤΕΕΠΗ,
Έκαρος Μαντούβαλος, Επίκουρος Καθηγητής ΤΕΕΠΗ

Στόχοι της μελέτης ήταν, α) η μελέτη των διαδικασιών μέσα από τις οποίες δημιουργήθηκε, εξελίχτηκε και διαμορφώθηκε το περιβαλλοντικό τοπίο της πόλης -ο σχεδιασμός, η διαχείριση και η πολιτική που εφαρμόστηκαν για την οργάνωση της- και το ιστορικό-κοινωνικό-οικονομικό πλαίσιο στο οποίο συντελέστηκαν οι διαδικασίες αυτές και β) η κατανόηση της σύνδεσης των διαδικασιών αυτών ως κρίσιμων στη διαμόρφωση αειφόρων πόλεων μέσα από την ανάπτυξη δράσεων για την ευαισθητοποίηση του ευρύτερου κοινού και την εφαρμογή διεπιστημονικών εκπαιδευτικών παρεμβάσεων.